

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PIŁE**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE POWIATU PIŁSKIEGO
W 2024 ROKU**

PIŁA

MARZEC, 2025 ROK

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	6
II. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	14
III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	33
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	36
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	42
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	44
VII. Nadzór nad chemikaliami	53
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych ...	58
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	75
X. Oddział Laboratoryjny	80
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	83
XI. Zakończenie	115

WSTĘP

Szanowni Państwo!

Przedkładam Państwu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu pilskiego w 2024 roku, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Priorytetowym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile jest stały nadzór nad obszarami mającymi wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne ludności, przede wszystkim w zakresie odpowiedniej jakości wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, nauki i wychowania oraz wypoczynku, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych obszarach są prowadzone intensywne działania w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a także działalność edukacyjno - informacyjna w zakresie profilaktyki zdrowotnej w różnych grupach społecznych, zawodowych i wiekowych, promujące zdrowy styl życia, szczepienia ochronne i badania profilaktyczne oraz przestrzeganie zasad higieny.

Od 1 kwietnia 2003 r. do dnia dzisiejszego Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Pile jest stacją nadzorowo – laboratoryjną. Wykonujemy badania:

- ❖ wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- ❖ wody z pływalni;
- ❖ wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- ❖ skuteczności procesów sterylizacji;
- ❖ kału w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Pile wykonuje również badania dla innych powiatowych stacji województwa wielkopolskiego, zlokalizowanych w Chodzieży, Czarnkowie, Złotowie, Wągrowcu i Międzychodzie oraz badania zlecone. Od 24.06.2005 roku posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji.

Od października 2020 r. trwa proces cyfryzacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wdrożenie System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Jest to nowoczesne narzędzie informatyczne do obsługi procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. SEPIS został przygotowany i uruchomiony w 2020 roku, aby wspierać zadania związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19 w Polsce. Obecnie jest rozbudowywany i stopniowo

wdrażany w każdym obszarze działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach rozbudowy systemu SEPIS udostępniono dwie platformy, jedną dla pracowników Inspekcji (aplikacja kliencka SEPIS) oraz drugą dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji (platforma e-Sanepid).

W platformie dla pracowników Inspekcji możliwe jest rozpatrywanie wpływających spraw, wniosków, formularzy z obszarów merytorycznej działalności Inspekcji (tj. obszaru epidemiologii w zakresie chorób zakaźnych, ognisk szpitalnych, szczepionek, NOP; higieny środowiska; bezpieczeństwa żywności i żywienia; nadzoru nad chemikaliami; kontroli; promocji i edukacji zdrowotnej). W 2024 roku wdrożono następujące funkcjonalności w SEPIS w ramach platformy dla pracowników PIS:

- Moduł BŻ (Bezpieczeństwa żywności i żywienia) - Rejestr zakładów.
- Moduł PEZ (Promocji i Edukacji Zdrowotnej) - Rejestracja programu zdrowotnego.
- Moduł CH (Nadzoru nad chemikaliami) - Wykaz zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne.
- Moduł HŚ (Higieny środowiska) - Woda - strefy zaopatrzenia

W platformie dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji możliwe jest załatwienie sprawy on-line w postaci udostępnionych e-usług (tj. wniosków o wpis do rejestrów i ewidencji, składania powiadomień i formularzy), sprawdzanie statusów złożonych wniosków. Obie platformy wymieniają dane pomiędzy sobą.

Aktualnie w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a od początku listopada 2024 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile, trwa proces wdrażania systemu EZD RP (Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją Rzeczypospolitej Polskiej). Jest to system teleinformatyczny do elektronicznego zarządzania dokumentacją w administracji publicznej, umożliwiający wykonywanie w nim czynności kancelaryjnych, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw oraz gromadzenie i tworzenie dokumentów elektronicznych, dzięki temu eliminuje potrzebę korzystania z papierowych wersji dokumentów, co przyczynia się do zwiększenia efektywności pracy oraz oszczędności zasobów. Wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD) reguluje ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1045).

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pilskiego za rok 2024 został opracowany, jak w latach poprzednich, na podstawie informacji zebranych z poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Pragnę podziękować za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i instytucjom w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców naszego powiatu.

Przedkładając Przewodniczącemu Rady Powiatu i Staroście Powiatu Pilskiego raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu mam nadzieję, iż materiał ten będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w powiecie.

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Pile
mgr Danuta Kmiecik

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Sekcja Epidemiologii jest komórką organizacyjną PSSE właściwą do prowadzenia działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego. W 2024 roku, tak jak w latach poprzednich, prowadzone działania wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego i skierowane były głównie na:

- wczesne wykrywanie i zwalczania chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i przeciwepidemicznych;
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenie Powiatowego Rejestru Zakażeń i Chorób Zakaźnych;
- podejmowanie działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami lecznictwa zamkniętego i otwartego oraz nadzorowanie zagadnień związanych z zapobieganiem zakażeniom szpitalnym i szerzeniem się czynników alarmowych.

Analizę sytuacji epidemiologicznej powiatu pilskiego przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 924 z późn.zm.).

Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego) dla poszczególnych zakażeń i chorób zakaźnych w 2024 roku w porównaniu z rokiem 2023 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2023 - 2024

Jednostka chorobowa		2023		2024	
		Liczba zachorowań	zapadalność	Liczba zachorowań	zapadalność
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	18	13,7	16	12,2
	Inne zakażenia pozajelitowe	1	0,8	1	0,8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez Clostridium difficile	67	51,2	82	62,6
	wywołane przez Campylobacter	1	0,8	1	0,8
	wywołane przez E.coli	1	0,8	2	1,5
Giardioza(lamblioza)		2	1,5	2	1,5
Wirusowe zakażenia jelitowe	rotawirusy	8	6,1	17	12,0
	norowirusy	18	13,7	22	16,8
	Inne określone	14	10,7	19	14,5
	nieokreślone	1	0,8	11	8,4
W tym wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		22	1038,2	27	1226,9
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	38	29,1	57	43,5
	w tym u dzieci do lat 2	12	566,3	13	613,4
Listerioza		0	0	1	0,8
Płonica (szkarlatyna)		164	125,3	120	91,7
Krzusiec		0	0	33	25,2
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pneumoniae		3	2,3	7	5,3
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcucs pyogenes		4	3,1	3	2,3
Borelioza z Lyme		62	47,4	68	52,0
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		30	22,9	23	17,5
Legioneloza		1	0,8	6	4,6
Listerioza		1	0,8	1	0,8
Ospa wietrzna		791	604,3	536	409,5
WZW typu B – przewlekłe		15	11,5	18	13,7
WZW typu C – przewlekłe i BNO		13	9,9	19	14,5
Wirusowe zapalenie opon mózgowych		2	1,5 0,8	1	0,8
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu		1	0,8	1	0,8
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		1	0,8	1	0,8
Grypa	Potwierdzona badaniem molekularnym PCR	9	6,9	12	9,2
	Potwierdzona szybkim testem antygenowym	127	103,9	527	402,6
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	7	5,3	116	88,6
	W tym u dzieci do lat 2	3	141,6	44	2076,4
Kiła		4	3,1	5	3,8
HIV		3	2,3	1	0,8
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		7	5,3	2	1,5
Gruźlica		11	8,4	7	5,3
Covid-19		dane dostępne na rządowej stronie internetowej gov.pl			

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku 2024 wśród bakteryjnych zatruć pokarmowych dominowały zatrucia wywołane przez pałeczki Salmonella. Ogółem zarejestrowano 16 zachorowań. Nastąpił nieznaczny spadek zatruć w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 18 zachorowań. Hospitalizowanych zostało 14 osób. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi na podstawie których określono, że dominującym czynnikiem etiologicznym była Salmonella Enteritidis. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, podobnie jak w latach poprzednich wynika, że domniemanym źródłem zakażenia w przeważającej liczbie zachorowań były jaja oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne.

W okresie sprawozdawczym wśród bakteryjnych zakażeń jelitowych zarejestrowano:

- 82 zachorowania wywołane przez Clostridium difficile. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zgłoszono 67 zachorowań. Wszystkie osoby były hospitalizowane, a zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi;
- 1 zakażenie wywołane przez Campylobacter (2023 r. - 1), które wystąpiło u 3-letniej dziewczynki zamieszkałej na wsi. Pacjentka była hospitalizowana. Nie ustalono źródła zakażenia;
- 2 zakażenia wywołane przez Escherichia Coli. Pierwsze zakażenie wywołane Escherichia Coli biegunkotwórczą, dotyczyło 16-letniego chłopca hospitalizowanego w Instytucie „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie. Drugie zostało zarejestrowane jako zakażenie wywołane Escherichia Coli inną i bliżej nieokreśloną, które wystąpiło u 3-letniej dziewczynki hospitalizowanej w szpitalu klinicznym w Poznaniu (2023 r. - 1 zakażenie wywołane przez Escherichia Coli STEC/VTEC).

Ponadto zgłoszono 57 zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (2023 r. - 38 zachorowań), w tym 13 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat (2023 r. - 12). Hospitalizowano 28 osób, z tego 11 dzieci w wieku do 2 lat.

W analizowanym okresie zarejestrowano 69 zachorowań (2023 r. - 41) na wirusowe zakażenia jelitowe (w tym 27 zachorowań u dzieci w wieku do 2 lat (w 2023 r. - 22)):

- wywołane przez rotawirusy – 17 zachorowań (2023 r. - 8);
- wywołane przez norowirusy – 22 zachorowania (2023 r. - 18);
- wywołane przez inne określone wirusy, głównie przez adenowirusy – 19 zachorowań (2023 r. - 14);
- wywołane przez nieokreślone wirusy – 11 zachorowań (2023 r. - 1).

Hospitalizowanych zostało 59 pacjentów, w tym 26 dzieci w wieku do 2 lat (2023 r. - 39 osób, w tym 21 dzieci w wieku do 2 lat).

W 2024 r., podobnie jak w roku poprzednim, wystąpiły 2 zachorowania na giardiozę (lambliozę), które dotyczyły kobiety w wieku 37 lat, zamieszkałej na wsi oraz 40 letniej mieszkanki miasta. Pacjentki były leczone ambulatoryjnie (2023 r. - 2 zachorowania).

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W 2024 roku zarejestrowano:

- 18 zachorowań na *przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B*, z tego 2 osoby zostały hospitalizowane (2023 r. - 15 zachorowań);
- 33 zachorowania na krztusiec, z tego 12 osób zostało hospitalizowanych. W przeważającej ilości zachorowania wystąpiły u dzieci od 0-15 lat, wśród których troje dzieci nie było zaszczepionych. Nastąpił zasadniczy wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym nie zgłoszono żadnego przypadku zachorowania na krztusiec.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na tężec, odrę, różyczkę, świnkę i nagminne porażenie dziecięce.

I.1.3. Neuroinfekcje, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

W analizowanym okresie zarejestrowano:

- 7 zachorowań na *inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae** (2023 r. - 3 zachorowania). Jeden przypadek u 80-letniej kobiety zamieszkałej w mieście przebiegał pod postacią posocznicy. Pozostałe przypadki zachorowań przebiegały pod postacią zapalenia płuc i dotyczyły 2 kobiet i 4 mężczyzn; mieszkańców miasta; jedna osoba w wieku 38 lat i 5 osób w przedziale wiekowym 60 - 78 lat. Chorzy zostali hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie;
- 1 zachorowanie na *wirusowe zapalenie opon mózgowych*, które wystąpiło u 71-letniej kobiety zamieszkałej w mieście, u której stwierdzono *opryszczkowe zapalenie opon mózgowych* (2023 r. - 2). Chora została hospitalizowana;
- 1 zachorowanie na *bakteryjne zapalenie opon mózgowych*. Zgłoszenie dotyczyło 48-letniego mężczyzny zamieszkałego w mieście (2023 r. - 1);
- 1 *nieokreślone zapalenie mózgu* u 5-letniego chłopca, zamieszkałego w mieście (2023 r. - 1 zachorowanie).

Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, a zejściem choroby było wyzdrowienie.

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

W roku 2024 zarejestrowano:

- 5 zachorowań na *kilę* (2023 r. - 4 zachorowania). Zgłoszenia dotyczyły mężczyzn w wieku 18 - 42 lat, mieszkańców miasta. Wszyscy chorzy leczeni byli w warunkach ambulatoryjnych;
- 2 zachorowania wywołane zakażeniem *Chlamydia trachomatis*, które wystąpiło u 38 - letniej mieszkanki miasta i 27 - letniego mężczyzny zamieszkałego na wsi. Pacjenci byli leczeni ambulatoryjnie (2023 r. - 7 zachorowań);
- 1 nowo wykryte zakażenie HIV u 39 letniej kobiety przebywającej na terenie powiatu pilskiego (2023 r. - 3 zakażenia).

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

Na terenie powiatu pilskiego doszło do 162 pokąsań przez zwierzęta, z tego u 23 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2023 r. - 145 pokąsań, 30 osób zostało zaszczepionych). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty) oraz zgłoszono 2 przypadki pokąsań mieszkańców Piły przez szczura oraz 1 pokąsanie 65-letniej mieszkanki wsi przez wiewiórkę. Ponadto podjęto szczepienia u dwóch mieszkańców Piły, którzy zostali pokąsani przez psa na Madagaskarze.

Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi i zwierząt oraz zachorowań na włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąblowice i toksoplazmozę.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

- *borelioza* – 68 zachorowań (2023 r. - 62). Hospitalizowano 2 osoby. Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie powiatu pilskiego;
- *wirusowe zapalenie wątroby typu C* – przewlekłe i bliżej nieokreślone – 19 zachorowań, w tym 5 osób zostało hospitalizowanych (2023 r. - 13);
- *inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes* – 3 zachorowania przebiegające pod postacią róży, z tego 2 osoby zostały hospitalizowane. (2023 r. - 4);
- *legioneloza* – 6 zachorowań, które wystąpiło u 3 kobiet i 3 mężczyzn; z tego 5 osób w przedziale wiekowym 70-80 lat i jedna osoby w wieku 55 lat; 4 mieszkańców miasta i 2 mieszkańców wsi. Wszystkie osoby były hospitalizowane (2023 r. - 1 zachorowanie);
- *listerioza* – 1 zachorowanie u 68-letniego mężczyzny zamieszkałego w Pile, przebiegające pod postacią posocznicy. Zejściem choroby był zgon pacjenta.
- *grypa* – 12 zachorowań potwierdzonych badaniami molekularnymi, z tego 7 osób było hospitalizowanych (2023 r. - 9 zachorowań). Ponadto zgłoszono 527 przypadków zachorowań na

grypę, potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego, z tego 25 osób hospitalizowano (2023 r. - 127 zachorowań);

- *zakażenia wirusem RSV*- ogółem zarejestrowano 116 zakażeń, hospitalizowano 26 osób. Z tego 44 zakażenia wystąpiły u dzieci do lat 2, hospitalizowano 19 dzieci (2023 r. - 7 zakażeń, w tym u dzieci do lat 2 - 3 zachorowania);

- *płonica* – 120 zachorowań, 1 osoba hospitalizowana (2023 r. - 164);

- *ospa wietrzna* – 536 zachorowań, 2 osoby hospitalizowane (2023 r. - 791);

- *Covid-19* – dane dotyczące sytuacji epidemicznej w zakresie zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu pilskiego w roku 2024 dostępne są na rządowej stronie internetowej gov.pl/koronawirus;

- *gruźlica płuc* – 7 zachorowań, które dotyczyły mężczyzn w przedziale wiekowym 33-65 lat; zgodnie z miejscem zachorowania zanotowano 2 osoby zamieszkałe na wsi i 5 mieszkańców miasta; zgodnie z wykonywanym zawodem zarejestrowano 5 osób bezrobotnych, 1 emeryta, 1 osobę prowadząc własną działalność (2023 r. - 11 zachorowań).

I.2. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

Zakażeniem szpitalnym nazywamy zakażenie, które wystąpiło w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W 2024 r. przeprowadzono kontrole we wszystkich podmiotach lecznictwa stacjonarnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. PSSE w Pile we współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych monitorowała i koordynowała działania przeciwepidemiczne w celu zwalczania ognisk zakażeń szpitalnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

I.3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są w oparciu o obowiązujący Program Szczepień Ochronnych, który co roku zostaje zaktualizowany i ogłoszony w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego – Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024 (Dz. U. 2023 r., poz. 100) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. 2023 r., poz. 2077 z późn.zm.). W dokumencie uregulowane są kwestie dotyczące wieku oraz zakresu wykonywania szczepień ochronnych. Program Szczepień Ochronnych (PSO) obejmuje szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 r. ż., osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie (finansowane z budżetu państwa) oraz szczepienia zalecane (niefinansowane z budżetu państwa).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawowała nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych, warunkami przechowywania preparatów

szczepionkowych w podmiotach prowadzących działalność leczniczą oraz nad procesem dystrybucji szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). System ESNDS funkcjonuje w całym kraju i został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu.

PSSE w Pile posiada magazyn szczepionek wyposażony w odpowiednią liczbą urządzeń chłodniczych z zainstalowanym system całodobowego monitorowania temperatury z funkcją odczytu, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchylenia od normy) na telefon komórkowy wyznaczonych pracowników. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są automatycznie przez agregat prądotwórczy.

W roku 2024 na terenie powiatu pilskiego Program Szczepień Ochronnych realizowało 40 podmiotów medycznych. Przeprowadzone kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych i warunków przechowywania preparatów szczepionkowych nie wykazały nieprawidłowości.

Liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym, ujętych w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile, na dzień 31.12.2024 r. wynosiła ogółem 106 dzieci (2023 r. - 59 dzieci), których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 121 osób (2023 r. - 68 osób) nie poddali ich obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile działania administracyjne.

W roku 2024 zarejestrowano 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), z których jeden zakwalifikowano jako poważny i 5 NOP o charakterze łagodnym (2023 r. - wystąpił 1 NOP).

Podsumowanie:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 1737 zakażeń i chorób zakaźnych (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 162 pokąsania przez zwierzęta (2023 r. - 1427 zakażeń i chorób zakaźnych - bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2, i 145 pokąsań). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2024 r. zasadniczy wpływ miała ilość zgłoszonych zachorowań na krztusiec, grypę i zakażeń RSV.
2. Przeprowadzono 1725 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych oraz 101 kontroli podmiotów leczniczych (2023 r. - 1369 wywiadów epidemiologicznych i 79 kontroli podmiotów leczniczych).

3. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 106 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2023 r. - 59); liczba rodziców i opiekunów prawnych małoletnich dzieci nie wykonujących obowiązkowych szczepień ochronnych wynosiła 121 osób (2023 r. - 68). Nastąpił znaczny wzrost nie wyszczepionych dzieci w porównaniu do 2023 roku.
4. W 2024 r. zgłoszono 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), w tym 1 NOP zakwalifikowany jako poważny oraz 5 odczynów o charakterze łagodnym (2023 r. - 1 NOP).

II. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

II.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2024 roku sprawowała nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W 2024 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się ogółem 2125 zakładów (2023 r. - 1923), w tym:

- 105 zakładów produkcji żywności (m.in. wytwórnie lodów, przetwórnie owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie, zakłady garmazeryjne);
- 796 zakładów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe);
- 336 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje);
- 230 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej);
- 359 pod nadzorem, a zatwierdzonych 46 środków transportu żywności;
- 51 wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, w tym 1 wytwórnia materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- 248 producentów pierwotnych, w tym Rolniczy Handel Detaliczny (RHD) oraz dostawcy bezpośredni.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 1072 kontrole sanitarnych (2023 r. - 1136). Wydano 472 (2023 r. - 462) decyzje administracyjne, wyszczególnione w tabeli nr 2.

Ponadto wydano 304 (2023 r. - 310) zaświadczenia o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 151 niewymagających decyzji zatwierdzenia tj. dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję pierwotną/podstawową obejmującą działalność w zakresie upraw, zbiorów produktów podstawowych (zbóż, owoców, warzyw, grzybów i runa leśnego), producentów żywności w warunkach domowych, podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych - trwałych mikrobiologicznie oraz dla zakładów działających na rynku materiałów

i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2023-2024

DECYZJE	Lata	
	2023	2024
unieruchomienie/przerwanie działalności części zakładu	1	4
zakazująca wprowadzania produktu do obrotu	1	8
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	4	2
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	19	18
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	70	152
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	75	118
warunkowego zatwierdzenia zakładu	0	2
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	99	167
umarzające postępowanie administracyjne	3	0
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	1	1
RAZEM	398	472

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP – Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 68 (2023 r. - 67) mandatów karnych, na łączną kwotę 15350 zł (2023 r. - 13400 zł).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 296 próbek środków spożywczych (2023 r. - 286) oraz 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 26 próbek oraz uwagami opatrzone 1 próbkę środków spożywczych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2024 roku rozpatrzono 83 wnioski o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej, w związku z importem z Wielkiej Brytanii (kawy ziarnistej, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – bibuły filtracyjnej do herbaty i kawy w kapsułkach, folii polipropylenowej) oraz eksportem (kawy, herbaty, napojów mlecznych, napojów czekoladowych, napojów herbacianych, napojów kawowych zabielenych, zabielenaczy mlecznych) do krajów trzecich: Białorusi, Macedonii Północnej, Cypru Północnego, Arabii Saudyjskiej, Chile, Wielkiej Brytanii, Egipt, Bahrajnu,

Ukrainy, Jordanii, Libii. Jeden wniosek dotyczył zwrotu produktów własnych - importu kawy palonej mielonej w kapsułkach ze Stanów Zjednoczonych (eksporter zwrócił produkty z uwagi na niespełnienie odpowiednich jego wymogów – kapsułki z wadami estetycznymi). Na przedmiotowy wniosek nie wystawiono świadectwa. Natomiast na 49 produktów objętych wnioskami wystawiono świadectwa o spełnieniu wymagań zdrowotnych dla środków spożywczych. Ponadto na prośbę producenta wystawiono 33 Health Certificate na eksportowaną do krajów trzecich skrobię ziemniaczaną.

W 2024 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wpłynęło 45 interwencji, które dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości/terminów przydatności do spożycia oraz o zmienionych cechach organoleptycznych;
- niewłaściwej jakości serwowanych posiłków, w tym zbyt małej i niewłaściwej jakości posiłków serwowanych dzieciom w placówce;
- niehigienicznej sprzedaży żywności;
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w zakładzie;
- niewłaściwego magazynowania, przechowywania żywności;
- prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- obecności szkodników w zakładzie;
- obecności zwierząt domowych w kuchni;
- obecności ciała obcego w daniu;
- niewłaściwego gospodarowania odpadami;
- brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- zanieczyszczeń w wodzie produkowanej w nadzorowanym zakładzie produkcji wód i napojów;
- wprowadzania do obrotu środków spożywczych niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. W zawiązku z powyższym przeprowadzono 44 kontrole sanitarne interwencyjne. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 3650 zł. Pozostałe przypadki nie kwalifikowały się do nałożenia mandatu karnego.

Kontrole tematyczne i akcyjne przeprowadzane były w związku z poleceniami rekomendowanymi przez GIS/WPWIS, obejmowały różne zakresy tematyczne, m.in.:

- podczas „majówki” w dzień wolny od pracy przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w trakcie jednej z nich stwierdzono artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości /terminu przydatności do spożycia. Nałożono mandat karny w wysokości 100 zł;
- podczas organizowanych dwóch zlotów „Food Truck” w Pile przeprowadzono w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy 11 kontroli sanitarnych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- w okresie czerwiec-wrzesień 2024 r. prowadzono wzmożony nadzór sanitarny nad obiektami żywienia zbiorowego otwartego w tym obiektami małej gastronomii, obiektami tymczasowymi i ruchomymi, a także zakładami żywienia zbiorowego typu zamkniętego, które obsługiwały kolonie.

Łącznie na terenie powiatu pilskiego w ramach powyższej akcji przeprowadzono 123 kontrole sanitarne, w tym w dni wolne od pracy 76 kontroli. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na warunki sanitarne w zakresie produkcji, przechowywania oraz sprzedaży żywności. Nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach, które polegały na:

- wprowadzaniu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości;
- przechowywaniu żywności niezgodnie z deklaracją producenta, narażając ją na zanieczyszczenia;
- nieprzestrzeganiu stanowisk pracy;
- nieprawidłowym magazynowaniu żywności;
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno higienicznego w pomieszczeniach zakładu;
- niewłaściwym gromadzeniu odpadów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1400 zł; W powyższym okresie wydano 4 decyzje administracyjne tj. 3 decyzje zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu do czasu przedstawienia wyników badania próbek lodów spełniających wymagania rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. UE L 338 z 22 grudnia 2005r. z późn.zm.) oraz 1 decyzję zakazującą serwowania dań na naczyniach tradycyjnych. Działalność prowadzona w kontrolowanym zakładzie była niezgodna z zakresem posiadanej decyzji, w związku z powyższym skierowano wniosek do WPWIS o nałożenie kary pieniężnej;

- podczas 10 kontroli sanitarnych w okresie lipiec – wrzesień zwracano uwagę na warunki przechowywania oraz znakowanie wód butelkowych, w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości;
- przeprowadzono 23 pozytywne kontrole z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca w okresie letnim i zimowym;
- przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych w związku z wzmożonym nadzorem nad identyfikacją pochodzenia wprowadzanych do obrotu owoców i warzyw na giełdach towarowych oraz innych miejscach sprzedaży hurtowej, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- podczas 3 kontroli sanitarnych odnoszono się do wzmożonego nadzoru nad sprzedażą maku w związku z jego zwiększoną konsumpcją przed Świętami Bożego Narodzenia, skontrolowane podmioty nie dostarczały nasion maku do przetwórstwa;
- w okresie przedświątecznym przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych tematycznych stoisk ze sprzedażą żywności na Jarmarku Bożonarodzeniowym, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- w okresie przedświątecznym przeprowadzono 3 kontrole sanitarne tematyczne związane ze sprzedażą ryb żywych i przetworów rybnych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- podczas 32 kontroli bieżących zwracano szczególną uwagę na prawidłowość doboru wkładek absorpcyjnych oraz spełnienie przez nich odpowiednich wymagań, w tym zapewnienie zdolności absorpcji oraz braku bezpośredniego kontaktu z żywnością absorbera. Podczas 1 kontroli interwencyjnej w markecie stwierdzono przekroczenie zdolności absorpcyjnych zastosowanych podkładek absorpcyjnych przy pakowaniu surowego mięsa drobiowego. W związku z powyższym PPIS w Pile wysłał pismo informujące do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Stargardzie, z uwagi, iż zakład produkcyjny przedmiotowego produktu znajdował się na nadzorowanym terenie;
- podczas 36 bieżących kontroli zwracano uwagę na stan sanitarno-higieniczny koszy zakupowych. Podczas 1 kontroli stwierdzono m.in. brudne kosze zakupowe. Za stwierdzone uchybienie nałożono mandat karny w wysokości 100 zł;
- podczas 193 bieżących kontroli sprawdzano pochodzenie wprowadzanego do obrotu towaru w związku występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz prowadzeniem wzmożonego nadzoru nad sprzedażą mięsa wieprzowego i dziczyzny.

II.2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

Do grupy obiektów sklasyfikowanych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: zakłady usług cateringowych, zakłady garmażeryjne, sklepy spożywcze w tym super i hipermarkety, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii, magazyny hurtowe, zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym bloki żywienia w domach opieki społecznej oraz ciastkarnie.

Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2023-2024 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Odsetek obiektów żywnościowo-żywieniowych o niezgodnym stanie sanitarnym (porównanie lat 2023-2024)

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2023	9,1
2024	12,9

Porównując lata 2023 – 2024 obserwujemy wzrost liczby zakładów niespełniających wymagań sanitarno-higienicznych. Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2023-2024)

Lp.	Grupy obiektów	2023	2024
		(%)	(%)
1.	Zakłady usług cateringowych	50	50
2.	Zakłady garmażeryjne	25	50
3.	Sklepy spożywcze w tym super i hipermarkety	19,5	25,4
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii	8,4	13,8
6.	Magazyny hurtowe	3,2	8,7
7.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym bloki żywienia w domach opieki społecznej	0,8	1,5
8.	Ciastkarnie	0	14,3

Porównując lata 2023-2024 pogorszenie stanu sanitarnego nastąpiło w zakładach garmażeryjnych, sklepach spożywczych w tym super i hipermarketach, zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego, magazynach hurtowych oraz ciastkarniach. Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków

finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

II.2.1. Obiekty obrotu żywnością

II.2.1.1. Sklepy spożywcze w tym super i hipermarkety

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 369 sklepów, w tym 47 supermarketów. Ogółem przeprowadzono 244 kontrole, w tym 22 kontrole interwencyjne. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia;
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i koszy zakupowych;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 40 mandatów karnych na kwotę 6750 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 369 sklepów spożywczych oraz super i hipermarketów (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 81 zakładów (24,8%) stosowały zasady systemu HACCP.

II. 2.1.2. Magazyny hurtowe

W 2024 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 76 hurtowni. Ogółem przeprowadzono 58 kontroli. Dwa zakłady uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na zły stan sanitarno-higieniczny oraz niewłaściwe magazynowanie żywności. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty karne na kwotę 500 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 76 hurtowni (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 17 hurtowni (22,3%) stosowało zasady systemu HACCP.

II. 2.1.3. Kioski

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w 6 kioskach szkolnych stwierdzono w sprzedaży środki spożywcze niespełniające wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, tj. zawierające więcej niż: 15g cukru, 10g tłuszczu, 1g soli w 100g/ml produktu. Ponadto stwierdzono w sprzedaży czekolady gorzkie o zawartości miazgi kakaowej poniżej 70%. Wobec powyższego skierowano 4 wnioski o ukaranie do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego

Inspektora Sanitarnego (WPWIS), 2 wnioski zostaną przesłane w 2025 r. po zakończonym postępowaniu administracyjnym. W związku z powyższym WPWIS nałożył na 2 przedsiębiorców karę pieniężną w drodze decyzji administracyjnej na kwotę 1000 zł i 1500 zł.; 2 wnioski są w trakcie rozpatrywania przez WPWIS.

II.2.2. Obiekty produkcji żywności

II.2.2.1. Zakłady gastronomiczne

W roku sprawozdawczym w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 6 zakładów gastronomicznych. Wszystkie zakłady skontrolowano i sklasyfikowano. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- brak przestrzegania segregacji asortymentowej w magazynie.

Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1300 zł. W związku ze złym stanem sanitarno-technicznym sufitów i ścian w pomieszczeniach jednego zakładu wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień. W zakresie stosowania systemów jakości 6 zakładów gastronomicznych (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowało zasady systemu HACCP.

II.2.2.2. Zakład usług cateringowych

W 2024 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 6 zakładów. Ogółem przeprowadzono 8 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Jeden zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości:

- brak właściwego stanu sanitarno-higienicznego zakładu;
- brak przestrzegania stanowisk pracy;
- niewłaściwe magazynowanie żywności;

Nałożono 3 mandat karny na kwotę 1250 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 6 zakładów (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej oraz stosowało zasady systemu HACCP.

II.2.2.3. Automaty do lodów

Pod nadzorem znajduje się 7 automatów do lodów, wszystkie obiekty skontrolowano i sklasyfikowano. W jednym obiekcie w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych próbki lodów włoskich z automatu. W związku z otrzymanymi kwestionowanymi wynikami badań próbek lodów w zakresie przekroczenia liczby bakterii z rodziny Enterobacteriaceae, wystawiono decyzję

nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu do czasu przedstawienia wyników badania próbek lodów spełniających wymagania rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. UE L 338 z 22 grudnia 2005 r. z późn. zm.). Podmiot kontrolowany spełnił obowiązek wynikający z przedmiotowej decyzji tj. przedstawił prawidłowe wyniki z badań lodów.

II.2.2.4. Wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych

Pod nadzorem znajdują się 1 zakład produkujący wody źródlane i mineralne oraz napoje. Zakład ten został w roku sprawozdawczym sklasyfikowany. Dodatkowo przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych dotyczących zgłaszanych nieprawidłowych cech organoleptycznych wód (pływających osadów, podłużnych, nitkowanych zanieczyszczeń) oraz niewłaściwych wyników badań wody. W ramach funkcjonowania systemu RASFF zostały utworzone 3 powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań. Dwa powiadomienie dotyczyły stwierdzenia obecności bakterii coli w ilości 1jtk/250ml w produkowanej w przedmiotowym zakładzie wodzie mineralnej oraz źródlanej, trzecie powiadomienie dotyczyło stwierdzenia zanieczyszczeń w postaci białej zawiesiny. W dwóch przypadkach wydano decyzje nakazujące, w zakresie wstrzymania wprowadzania do obrotu oraz wycofania z obrotu. W jednym przypadku podmiot zwrócił się do PWIS w Bydgoszczy o przeprowadzenie ponownych badań kwestionowanej partii wody i podjął działania wyjaśniające zgodnie z własną procedurą tj. przeprowadzono analizę ryzyka opartą na ocenie stanu sanitarno-higienicznego linii technologicznej oraz pozostałej sieci technologicznej, zostały zweryfikowane wszystkie wyniki badań wewnętrznych oraz badań otrzymanych z akredytowanych laboratoriów, które nie potwierdziły przekroczenia dopuszczalnych norm. Od jednej decyzji podmiot złożył odwołanie do WPWIS za pośrednictwem PPIS w Pile. W dniu 14 listopada 2024 r. WPWIS wydał decyzję utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję.

II.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym zakłady małej gastronomii

W 2024 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile ujętych zostało 336 zakładów, w tym 127 zakładów małej gastronomii. Ogółem przeprowadzono 238 kontroli, w tym 14 kontroli interwencyjnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych, w tym narażenie żywności na zanieczyszczenia;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak zachowanego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- brak odzieży ochronnej;

- niewłaściwe gospodarowanie odpadami;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP.

W tej grupie obiektów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, nałożono na osoby winne zaniedbań 16 mandatów karnych na kwotę 4550zł. W zakresie stosowania systemów jakości 336 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 131 zakładów (40%) stosowało zasady systemu HACCP.

W 1 zakładzie małej gastronomii oraz w 1 tymczasowym zakładzie małej gastronomii w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznym próbki lodów z automatu. W związku z otrzymanymi kwestionowanymi wynikami badań próbek lodów w zakresie przekroczenia liczby bakterii z rodziny Enterobacteriaceae, wystawiono 2 decyzje nakazujące zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie produkcji lodów z automatu do czasu przedstawienia wyników badania próbek lodów spełniających wymagania rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. UE L 338 z 22 grudnia 2005 r. z późn. zm.).

Podmioty kontrolowane spełniły obowiązek wynikający z przedmiotowych decyzji tj. okazały prawidłowe wyniki z przeprowadzonych badań lodów. Wydano 1 decyzję nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie serwowania potraw w naczyniach tradycyjnych z uwagi, iż podawanie dań w naczyniach tradycyjnych wykraczało poza zakres posiadanych decyzji zatwierdzających wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. W związku z powyższym skierowano wniosek do WPWIS o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności wykraczającej poza zakres posiadanych przez podmiot decyzji zatwierdzających zakład. Ponadto skierowano 1 wniosek do WPWIS o nałożenie kary pieniężnej z uwagi na prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

II.2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2024 r. na 230 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego skontrolowano ogółem 144 zakłady. Łącznie przeprowadzono 157 kontroli, w tym 3 interwencyjne. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak przeprowadzania dezynfekcji naczyń stołowych;
- brak przeprowadzania prawidłowego procesu powierzchniowej eliminacji drobnoustrojów z powierzchni jaj.

W tej grupie obiektów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, nałożono na osoby winne zaniedbań 2 mandaty karne na kwotę 700 zł. W zakresie stosowania systemów jakości 230 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (100%) posiadało wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej, natomiast 85 zakładów (38%) stosowało zasady systemu HACCP.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych grup ludności (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pracowników korzystających ze stołówek pracowniczych, pensjonariuszy domów opieki społecznej oraz domów wczasowych).

W 2024 roku oceniono sposób żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w: stołówkach przedszkoli (40), w tym żywienia w systemie cateringowym (12), stołówkach szkolnych (31), w tym żywienia w systemie cateringowym (9), stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych (2), bloków żywieniowych w szpitalach (4), w tym żywienia w systemie cateringowym (2), bloków żywieniowych domów opieki społecznej (7), w tym żywienia w systemie cateringowym (1), stołówkach na koloniach/półkoloniach/ (23), w tym w systemie cateringowym (5). Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów dekadowych.

W 1 przedszkolu, 2 stołówkach szkolnych, 1 ośrodku szkolno - wychowawczym wydano w trakcie przeprowadzanych kontroli doraźne zalecenia do jadłospisów dekadowych dotyczące zwiększenia częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych, warzyw lub owoców oraz nabiału. W ocenianych jadłospisach w domach pomocy społecznej poddanych ocenie w 1 obiekcie zalecono zwiększenie częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych.

Pozostałe jadłospisy dostosowane były do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz Norm żywienia dla populacji Polski – redakcja naukowa Mirosław Jarosz.

II.2.5. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie RDH (Rolniczy Handel Detaliczny)

Na terenie powiatu pilskiego do rejestru wpisanych jest 231 producentów pierwotnych prowadzących dostawy bezpośrednie, 12 producentów pierwotnych prowadzących produkcję w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz dostaw bezpośrednich, 3 dostawców bezpośrednich i 2 producentów pierwotnych. Przeprowadzono 28 kontroli sanitarnych gospodarstw rolnych, w tym 2 kontrole tematyczne związane z poborem próbek w ramach urzędowej kontroli żywności, 6 kontroli gospodarstw działających w ramach RHD, 2 kontrole u dostawców bezpośrednich i 2 kontrole tematyczne zatwierdzające producentów pierwotnych. Podczas bieżących kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Dla rolników prowadzących produkcję podstawową, wydano

28 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów, 1 wpis na dostawcę bezpośredniego oraz 2 decyzje zatwierdzające dla producentów pierwotnych w zakresie suszenia i magazynowania ziół oraz owoców.

II.3. Środki transportu

W roku 2024 skontrolowano 72 środki transportu, w tym:

- 46 środków transportu stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład, należący do osób prywatnych i firm transportowych;
- 26 środków transportu będących na wyposażeniu zakładu.

Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przede wszystkim: stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pojazdów, w tym poziom czystości pojazdów i wyposażenia, karty mycia i dezynfekcji pojazdów, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu. Zwracano uwagę na zapewnienie odpowiedniego, niezbędnego wyposażenia i sprzętu w celu zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego i sposobu monitorowania warunków transportu. Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu na które uzyskiwały pozytywne decyzje organu PIS. Wydano 46 decyzji zatwierdzających środki transportu do przewozu artykułów spożywczych stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład. Pod nadzorem PPIS w Pile znajduje się łącznie 359 wszystkich środków transportu.

II.4. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

Na stronie internetowej stacji, na portalu społecznościowym FB zamieszczone były informacje o możliwości skorzystania w PSSE w Pile z bezpłatnych porad grzyboznawcy/klasyfikatora w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów oraz uzyskania atestów na grzyby świeże i suszone. Udzielano osobom indywidualnym 15 porad dotyczących przynależności gatunkowej grzybów. Wydano 125 atestów na grzyby świeże oraz 6 atestów na grzyby suszone. W okresie letnio – jesiennym prowadzone były punkty informacyjno-edukacyjne z wystawą grzybów w terenie powiatu pilskiego podczas różnych organizowanych wydarzeń okolicznościowych. Na portalu społecznościowym Facebook umieszczano informacje „Sezon zbierania grzybów - pomyłki”. Na stronie internetowej znajdowały się informacje dotyczące podstawowych zasadach bezpiecznego grzybobrania dla osób zbierających i spożywających grzyby oraz przyczyn zatrucia grzybami. Umieszczono też informacje dotyczące planowanych kursów dla kandydatów na klasyfikatora grzybów i na grzyboznawcę.

Rycina 1. Stoisko edukacyjne - Senioralia na stadionie powiatowym przy ul. Okrzei w Pile

II.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał 27 powiadomień dotyczących niebezpiecznej żywności oraz wyrobów do kontaktu z żywnością, w tym: 23 powiadomienia dotyczyły produktów spożywczych, 4 powiadomienia dotyczyły wyrobów do kontaktu z żywnością. Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj podzielone były na: alarmowe, informacyjne w celu podjęcia działań, informacyjne w celu zwrócenia uwagi, uzupełniające, powiadomienie o niezgodności AA. Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa żywności i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Do zanieczyszczeń najczęściej występujących należały zanieczyszczenia: chemiczne, mikrobiologiczne, fizyczne. Przeprowadzono 21 kontroli w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych oraz podjęto działania wyjaśniające, stosownie do stanu faktycznego. Przeprowadzone kontrole sanitarne i pozyskiwane informacje na piśmie od podmiotów wykazywały, że produkty kwestionowane, zostały wycofywane z obrotu, zgodnie z własną procedurą, bądź zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centralnych punktów, od dystrybutorów bądź od producentów. W zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru. W związku z 2 przesłanymi powiadomieniami informacyjnymi wydano decyzje nakazujące dotyczące wstrzymania wprowadzania do obrotu oraz wycofania z obrotu:

- naturalnej wody mineralnej niegazowanej, w której stwierdzono bakterie z grupy coli w ilości 1jtk/250 ml w 1 z 5 próbek;

- wody źródlanej niegazowanej, w której stwierdzono zanieczyszczenia w postaci fragmentów białej zawiesiny.

Ponadto 1 sprawę dotyczącą produktu pn. „Krewetki obrane” przekazano do PPIS w Gorzowie Wielkopolskim, ponieważ przedsiębiorca wskazany w liście dystrybucyjnej nie znajdował się pod nadzorem PPIS w Pile, miejsce prowadzenia obrotu znajdowało się w Gorzowie Wielkopolskim.

II.6. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2024 roku pobrano 296 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2024 zaplanowano 67 próbek żywności do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 225 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Poza planem pobrano 4 próbki środków spożywczych - 2 próbki żywności importowanej w kierunku pestycydów „Programu MRiRW 1000 próbek-dodatkowa pula”, 1 próbka żywności importowanej w kierunku zawartości metali szkodliwych, 1 próbka w kierunku niedeklarowanych aktywnie farmakologicznie substancji. Zdyskwalifikowano 26 próbek, uwagami opatrzone 1 próbkę środków spożywczych.

W 2024 roku w przedszkolach prowadzących we własnym zakresie żywienie pobrano 5 próbek posiłków (obiadów) w kierunku oznaczania kaloryczności. Pobrane próbki spełniały wymagania określone w obowiązujących normach, jednakże zwrócono uwagę na:

- udział poszczególnych makroskładników w posiłku obiadowym;
- zmniejszenie wartości energetycznej obiadu;
- zwiększenie wartości energetycznej obiadu.

Tabela 5. Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek żywności

Badanie w kierunku zanieczyszczeń	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych/ opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
chemicznych	67 plan	0	41	15	11
	4 poza planem	1 opatrzona uwagą	0	2	2
mikrobiologicznych	225 plan	26 zdyskwalifikowanych	190	10	25

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo PPIS, PLW nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki. W przypadku próbek zdyskwalifikowanych („Połudwiczki

z kurczaka w marynacie jogurtowej – GRILL & FUN”) opracowywano formularz powiadomień RASFF.

W 2024 roku do badań laboratoryjnych w ramach monitoringu pobrano 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów szklanych dekorowanych w obszarze obrzeża. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Pobrane próbki w zakresie wykonanych oznaczeń spełniały wymagania określne w obowiązujących przepisach prawnych.

II.7. Nadzór nad produkcją i obrotem żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety

W trakcie kontroli sanitarnych dokonywano oceny znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia. Oceniono oznakowanie 35 suplementów diety, w tym 8 prezentacji suplementów diety ze stron internetowych oraz znakowanie 2 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia dla szczególnych grup. W przypadku znakowania 2 suplementów diety stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- użyto informację wprowadzającą w błąd dotyczącą przypisywania szczególnych właściwości, podczas gdy wszystkie podobne suplementy zawierające magnez w formie cytrynianu magnezu mają takie właściwości;
- część obowiązkowych danych szczegółowych podano w oznakowaniu w sposób nieprawidłowy z użyciem pomniejszonej czcionki, nie zapewniono wyraźnej czytelności, użyto niewłaściwe sformułowania dot. m.in. daty minimalnej trwałości, zalecanej porcji do spożycia, nie spełniono wszystkich szczególnych wymagań przy stosowaniu oświadczeń zdrowotnych.

Z uwagi, iż suplementy diety, w oznakowaniu których stwierdzone nieprawidłowości należą do przedsiębiorców/producentów spoza powiatu pilskiego wysłano pisma do terenowo właściwych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych. Sprawy zostały zakończone.

Na terenie objętym nadzorem PIS w Pile zlokalizowany jest 1 zakład zatwierdzony do prowadzenia działalności w zakresie produkcji i konfekcjonowania suplementów diety. Jednakże w przedmiotowym zakładzie odbywa się wyłącznie rozlewanie Aethylum Chloratum pod nadzorem Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego.

Ponadto nadzorem objęty jest 1 Zakład Produkcji Przypraw do przetwórstwa spożywczego, który w zakresie decyzji posiada również zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie m.in. produkcji suplementów diety oraz żywności wzbogaconej. W 2024 roku odbywała się tylko produkcja żywności wzbogaconej.

Na terenie powiatu pilskiego zlokalizowanych jest 1 dystrybutor suplementów diety, który zgłosił powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej do Głównego Inspektora Sanitarnego 2 suplementy diety. Dwóch importerów zrezygnowało z prowadzenia działalności w zakresie importu suplementów diety z terenu Unii Europejskiej.

W rejestrze zakładów wpisanych jest 8 przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie sprzedaży „na odległość” m.in. suplementów diety poprzez własne strony internetowe oraz przez m.in. portal Allegro, Amazon, Empik.

II.8. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością

Na terenie powiatu pilskiego nie znajdują się zakłady produkcji żywności genetycznie modyfikowanej i nowej żywności. Dwóch producentów tj. Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego i Zakład Produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego bada swoje produkty w kierunku obecności GMO. W 2024 r. podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywnościowo-żywnościowych stosujących surowce (lub ich produkty) mogące potencjalnie zawierać GMO (soja, kukurydza, rzepak, bawełna, ryż, siemię lniane, papaję, ziemniaki, sezam, burak cukrowy i inne), stosowane były listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO. W kontrolowanych zakładach sprawdzano dokumentację dołączaną do produktów/surowców od dostawców i od producentów, potwierdzającą brak występowania GMO (świadczenia jakościowe, specyfikacje, certyfikaty).

II.9. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W powiecie pilskim nadzorem objęta jest 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 12 hurtowni oraz 23 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Łącznie przeprowadzono 3 kontrole, z czego 3 zakłady sklasyfikowano, które uzyskały ocenę zgodną z wymaganiami. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na oznakowanie tych wyrobu pod kątem przestrzegania wymagań obowiązujących przepisów dotyczących prawidłowego znakowania tego typu produktów, nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF do Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia przesłano 4 powiadomienia dotyczące: migracji 4,4'-diaminodifenylometanu z narzędzi kuchennych nylonowych, migracji ołowiu i kadmu z kubków szklanych termicznych, migracji 2,4-Toluenodiaminy (CAS 95-80-7) z maty odświeżającej do lodówki oraz niewłaściwych cech organoleptycznych czajnika elektrycznego. W związku z powyższym przeprowadzono 5 kontroli. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono na stanie kwestionowanych narzędzi kuchennych nylonowych oraz mat odświeżających do lodówki, natomiast 6 opakowań kubków

szklanych zostało wycofanych z obrotu własną procedurą. W przypadku czajnika osoby wskazane w liście dystrybucyjnej nie znajdowały się pod nadzorem PPIS w Pile – wskazane osoby nie prowadziły działalności. PPIS w Pile poinformował o zakwestionowanych produktach. W ramach urzędowej kontroli i monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki wyrobów szklanych dekorowanych w obszarze obrzeża. Pobrane próbki w zakresie wykonanych oznaczeń spełniały wymagania określone w obowiązujących przepisach prawnych.

II.10. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi i środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

1. *Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Ochrony Środowiska*, w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono:
 - 1 kontrolę w gospodarstwie rolnym z udziałem Inspekcji Ochrony Środowiska, która nie wykazała nieprawidłowości;
 - 2 wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych z udziałem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Delegatura w Pile. Przedstawiciele PIORIN w wytypowanych gospodarstwach przeprowadzili kontrolę w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz pobrali do badań w ramach urzędowej kontroli żywności agrest i maliny świeże w kierunku pozostałości pestycydów. W kontrolowanych obiektach PPIS nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie higieny.
2. *Powiatowym Inspektorem Weterynarii* - w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 1 wspólną kontrolę sanitarną interwencyjną w związku z powziętą informacją dotyczącą domniemanego złego stanu sanitarno-higienicznego zakładu, brak źródła pochodzenia surowców oraz serwowania dań niewłaściwej jakości. Interwencja okazała się zasadna. Nałożono mandat karny w wysokości 500 zł oraz skierowano do WPWIS wnioski o nałożenie kary pieniężnej z uwagi na prowadzenie działalności niezgodnie z posiadaną decyzją zatwierdzającą wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, która obejmowała serwowanie dań i napojów w naczyniach jednorazowego użytku, a podczas kontroli stwierdzono serwowanie dań w naczyniach tradycyjnych.
3. *Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy* - przeprowadzono 2 wspólne kontrole w zakładzie gastronomicznym z przedstawicielem Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy. Podczas kontroli przedstawiciele PPIS w Pile stwierdzili nieprawidłowości tj. zły stan techniczny sufitów oraz ścian w pomieszczeniach zakładu i sprzętu używanego do produkcji, brak zachowanego stanu sanitarno-higienicznego

w zakładzie, niewłaściwe magazynowanie żywności oraz niewłaściwe postępowanie z odpadami. W związku z powyższym nałożono mandat karny w kwocie 500 zł oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcia uchybień Przedstawiciel Wojskowego Inspektora Weterynaryjnego w Bydgoszczy również stwierdził niezgodności w kontrolowanym zakładzie. W przedmiotowym zakładzie przeprowadzono wspólnie kontrolę sprawdzającą, podczas której stwierdzono wykonanie obowiązków wynikających z decyzji.

4. *Funkcjonariuszami Policji z terenu powiatu pilskiego oraz przedstawicielami Straży Miejskiej*

W ramach współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, przeprowadzono 1 wspólną kontrolę w okresie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz z uwagi na trudności z przeprowadzeniem kontroli przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę sprawdzającą w zakładzie usług cateringowych, w którym nadal prowadzona była działalność bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W zakładzie stwierdzono także brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz nieprzestrzeganie stanowisk pracy. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 400 zł. oraz skierowano do WPWIS wnioski o nałożenie kary pieniężnej z uwagi na prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto w związku z otrzymaną interwencją dotyczącą nieprawidłowego postępowania z odpadami pieczywa – chleba przechowywanego w samochodach zaparkowanych na osiedlowym parkingu w Pile, współpracowano ze Strażą Miejską w Pile i Komendą Powiatową Policji w Pile, w celu ustalenia właścicieli przedmiotowych samochodów. Podjęto też czynności w celu ustalenia czy niniejsze środki transportu należą do piekarni z terenu pilskiego. Dzięki pomocy Komendy Powiatowej w Pile ustalono, iż samochody należały do osoby fizycznej i zostały usunięte z parkingu.

5. *Środkami masowego przekazu* - na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:

- kursu dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych;
- kursu dla kandydatów na grzyboznawcę;
- GRZYBY – podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania.

Informacje na portal społecznościowy Facebook PSSE w Pile.

POD OKIEM SANEPIDU:

- przekąski na stoku;
- przed dniem Babci i Dziadka;

- tłusty czwartek;
- zarazki na kuchennych ścierkach;
- lepsze i gorsze tłuszcze;
- śniadanie do szkoły;
- przechowywanie żywności – lodówka;
- sezon zbierania grzybów – pomyłki.

Podsumowanie

Działalność Sekcji HŻiŻ skupiona była na bezpieczeństwie żywności i żywienia poprzez egzekwowanie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się pogorszenie stanu sanitarnego obiektów w stosunku do roku 2023.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny oraz realizacja zadań zaplanowanych na 2025 rok:

- przeprowadzanie kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2024 oraz tam, gdzie nie zostały one przeprowadzone;
- wzmożony nadzór nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
- oceny znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych uwzględniając aktualne wymagania prawa żywnościowego;
- wdrażania systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo - żywieniowych;
- nadzoru nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością realizowany zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2025;
- bezpieczeństwa materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- wzmożonego nadzór nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
- wzmożonego nadzór nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

III.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2024 roku w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile znajdowały się 42 wodociągi (skontrolowano wszystkie) oraz 10 ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne (skontrolowano wszystkie). Pobrano do badań laboratoryjnych 786 próbek wody w ramach prowadzonej kontroli urzędowej i wewnętrznej (2023 r. - 789). Na podstawie wykonanych badań jakości wody wykazano, iż w 43 - 83% (2023 r. - 39 - 90%) wodociągach woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a w 9 (2023 r. - 4 - 10%) odnotowano skażenia bakteriologiczne (bakterie grupy *coli*, *Escherichia coli*, Enterokoki kałowe, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h), które skutkowały brakiem przydatności wody do spożycia przez ludzi. Do czasu uzyskania prawidłowych wyników mieszkańcom zapewniono zastępcze źródło zaopatrzenia w wodę (zasilanie z innego ujęcia/woda w opakowaniach jednostkowych). W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości. Po wykonanych działaniach naprawczych oraz badaniu jakości wody wydano orzeczenia o przydatności wody do spożycia.

Ponadto w 1 wodociągu wodę oceniono jako warunkowo przydatną do spożycia z uwagi na przekroczenia mętności i manganu-parametrów, które mogą powodować zmiany organoleptyczne wody (barwę i zapach), bez negatywnego wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Tabela 6. Próbkę pobrane do badań w wodociągu publicznym Pila w latach 2023-2024

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom		
	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Monitoring grupy A*	36	35	36	35	70,809	67,715	0	0
Monitoring grupy B**	4	5	4	5				
Nadzór	2	1	15	4				

Tabela 7. Próbkę pobrane do badań w wodociągach o produkcji poniżej 1000 m³/dobę w latach 2023-2024

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Monitoring grupy A*	144	141	144	142	63,081	62,693	0	0
Monitoring grupy B**	36	33	35	37				
Nadzór	53	47	204	187				

Tabela 8. Próbkę pobrane do badań w innych podmiotach zaopatrujących w wodę w latach 2023-2024

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej		Liczba próbek kontroli wewnętrznej		Liczba ludności zaopatrywanej w tys.			
					odpowiadająca wymaganiom		nie odpowiadająca wymaganiom	
	2023r.	2024r.	2023r.	2024r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Monitoring grupy A*	26	28	26	28	0,030	0,080	0	0
Monitoring grupy B**	6	8	7	6				
Nadzór	0	8	11	36				

Okresowo jakość wody odbiegała od wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia najczęściej ze względu na zwiększone ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h i pojedynczych bakterii grupy coli. W przypadku przekroczeń parametrów bakteriologicznych lub fizykochemicznych przedsiębiorstwa wodociągowe miały obowiązek podjęcia działań naprawczych w celu poprawy jakości wody. W takich sytuacjach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydawał komunikaty o zasadach użytkowania wody do spożycia. Przekazywane one były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, w celu podania ich do publicznej wiadomości.

Tabela 9. Działalność kontrolno – represyjna dotycząca wodociągów powiatu pilskiego w latach 2023 – 2024

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2023 rok	2024 rok
1.	Liczba wodociągów pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	43	42
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	43 (100%)	42 (100%)
3.	Liczba ujęć zasilających wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi zakładowe i lokalne pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	9	10
4.	Liczba skontrolowanych obiektów	9 (100%)	10 (100%)
5.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	789	786
6.	Liczba decyzji merytorycznych	2	0
7.	Liczba ocen higienicznych	7	4
8.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	16	25
9.	Liczba weryfikacji na zastosowane materiały lub wyroby do dystrybucji wody	0	12
10.	Liczba ocen jakości wody	408	579
11.	Liczba komunikatów	18	16

W 2024 r. na terenie powiatu pilskiego w ramach działań modernizacyjnych dokonano: zautomatyzowania 3 stacji uzdatniania wody, instalacji systemu IMT1Z4 opartego na 4 filtrach, systemu automatycznego sterowania, montażu rozdzielacza wody uzdatnionej, montażu agregatu prądotwórczego, zbiorników retencyjnych, umieszczonych w ziemi.

Dane dotyczące 4 wodociągów z powiatu pilskiego są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej. Są to wodociągi publiczne: Piła, Łobżenica, Nowa Wieś Ujska i Wyrzysk, ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trafiają do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Dane dotyczące wszystkich pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

IV.1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji znajduje się 5 obiektów, skontrolowano - 5. We wszystkich domach pomocy społecznej zapewniono opiekę pielęgniarstwa. Odpady medyczne gromadzone i oznakowane we właściwy sposób. W większości obiektów pranie bielizny i odzieży mieszkańców odbywa się na miejscu, we własnej pralni. Postępowanie z czystą i brudną bielizną prawidłowe, z zachowanym rozdziałem czasowym obiegu bielizny. Stosowane ogólnodostępne środki piorące oraz o właściwościach dezynfekujących. Wyznaczone miejsca przechowywania środków czystościowych oraz miejsca gromadzenia odpadów komunalnych we właściwym stanie sanitarno-porządkowym. Źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi publiczne, które pozostają pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Otoczenie utrzymane we właściwym stanie sanitarno-porządkowym oraz technicznym. W placówkach prowadzone są sukcesywnie prace remontowe oraz naprawcze. W 2 obiektach przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* Wydano 2 orzeczenia stwierdzające, że woda stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wskutek czego wydano 2 decyzje płaćnicze. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, polegających na termicznej dezynfekcji wewnętrznej instalacji oraz badaniach jakości wody stwierdzono, że woda nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i spełnione są wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294).

IV.2. Hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji znajduje się 46 obiektów. W 2024 roku skontrolowano 20, przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych.

Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami i nieczystościami płynnymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu oraz przestrzeganie

zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. Wszystkie obiekty zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągu publicznego. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 10. Ocena hoteli, moteli, innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie w latach 2023 - 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Hotele	11	11	6	5	7	5	0	0
Motele	2	2	2	0	2	0	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	36	33	13	15	15	15	0	0
SUMA	49	46	21 (43%)	20 (45%)	24	20	0	0

IV.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2024 roku w powiecie pilskim pod nadzorem znajdowało się 281 zakładów fryzjersko-kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej. Skontrolowano 118 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń.

Tabela 11. Ocena zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej w latach 2023 - 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem tylko higieniczno-sanitarnym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Fryzjerskie	104	107	26	53	26	53	0	1
Kosmetyczne	101	100	35	31	36	31	1	0
Zakłady odnowy biologicznej	19	18	6	7	6	7	0	0
Tatuażu	4	5	4	4	4	4	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	50	51	16	23	16	23	0	0
SUMA	278	281	87 (31%)	118 (42%)	88	118	1	1

Podczas kontroli zakładów kosmetycznych i tatuażu zwracano szczególną uwagę na dezynfekcję oraz sterylizację narzędzi, w trakcie stosowania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Podkreślano, że zalecaną metodą sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia wykorzystywanych podczas zabiegów jest sterylizacja parą wodną w nadciśnieniu. Zakłady, które nie posiadały sterylizatorów zlecały usługę firmom zewnętrznym. W trakcie kontroli zakładów fryzjerskich skoncentrowano się na dezynfekcji narzędzi, powierzchni użytkowej (odpowiednie stężenie preparatów, czas działania, opis opakowań zastępczych, dokumenty zakupu środków), postępowaniu z bielizną czystą i brudną, gospodarce odpadami komunalnymi, sprzątaniu pomieszczeń, a także na utrzymaniu odpowiedniej higieny rąk. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów - dobry. W omawianej grupie obiektów nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł za brak zachowania czystości i porządku przy świadczeniu usług oraz środki dezynfekcyjne z nieaktualną datą ważności.

IV.4. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, przystanie żeglugi śródlądowej. Według ewidencji 11, skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzając 5 kontroli sanitarnych. Przeprowadzono ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń ogólnodostępnych związanych z odprawą podróżnych, m.in. poczekalni, toalet, peronów. Pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie. Skontrolowano także środki transportu publicznego (7 autobusów komunikacji publicznej, 1 tramwaj wodny, 3 pociągi dalekobieżne) - stan sanitarny bez uwag.

Tabela 12. Ocena obiektów komunikacji publicznej w latach 2023 - 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Dworce autobusowe	2	2	2	1	2	1	0	0
Dworce i stacje kolejowe	5	5	4	2	8	2	0	0
Przystanie żeglugi śródlądowej	4	4	2	2	2	2	0	0
SUMA	11	11	8 (73%)	5 (45%)	12	5	0	0

IV.5. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

W 2024 roku w ewidencji znajdowało się 40 ustępów publicznych oraz 16 ustępów ogólnodostępnych, które usytuowane są w budynkach użyteczności publicznej m.in. w galeriach handlowych i marketach. Skontrolowano 9 obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego i technicznego pomieszczeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela 13. Ocena ustępów publicznych i ogólnodostępnych w latach 2023 - 2024

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Ustępy publiczne	stałe skanalizowane	4	4	4	4	6	4	0	0
	tyczasowe nieskanalizowane	36	36	0	0	0	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne		16	16	9	5	10	5		
SUMA		56	56	13 (23%)	9 (22%)	16	9	0	0

IV.6. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpieliskowym 2024 roku w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: Ośrodek Turystyczno-Wypoczynkowy „Płotki” k/Piły i Ośrodek Wypoczynkowy „Piaszczyste” k/Piły (sezon kąpieliskowy trwał w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2024 r.). Organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile. Łącznie zbadano 8 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 6 próbek. Jakość wody w kąpieliskach doskonała. Przeprowadzono 4 kontrole, podczas których dokonano oceny sanitarno-technicznej obiektów, poboru próbek wody oraz wizualnej oceny jakości wody np. pod kątem sinic.

IV.7. Pływalnie

W 2024 r. w ewidencji znajdowały się 3 pływalnie kryte - wszystkie skontrolowano. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 14. Liczba pobranych próbek wody w pływalniach na terenie powiatu pilskiego w latach 2023-2024

Nazwa pływalni	Liczba pobranych próbek wody							SUMA
	Rodzaj kontroli	2023 r.			2024 r.			
		bakteriologia	fizykochemia	<i>Legionella sp.</i>	bakteriologia	fizykochemia	<i>Legionella sp.</i>	
Pływalnia „Relaks” w Kaczorach	Kontrola urzędowa	15	6	4	15	6	4	25
	Kontrola wewnętrzna	99	89	32	99	89	32	220
Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile	Kontrola urzędowa	28	10	6	28	10	6	44
	Kontrola wewnętrzna	195	158	50	192	156	50	398
Basen pływacki w Wyrzysku	Kontrola urzędowa	5	2	3	5	2	3	10
	Kontrola wewnętrzna	36	36	17	36	36	17	89
SUMA		378	301	112	375	299	112	786

W 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych 79 próbek wody w ramach kontroli urzędowej (2023 r. - 79) oraz 707 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej (2023 r. - 712). W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym najczęściej stwierdzano przekroczenia w zakresie: ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h, *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli*. Działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody polegały na przeprowadzeniu skutecznej dezynfekcji wody w niecce, szokowym chlorowaniu, zwiększeniu intensywności płukania filtrów, dopuszczaniu świeżej wody.

IV.8. Tereny rekreacyjne

W 2024 roku pod nadzorem znajdowały się 22 obiekty. Ogółem skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

Tabela 15. Ocena terenów rekreacyjnych w latach 2023 - 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Tereny rekreacyjne	21	22	9	10	13	10	0	0
SUMA	21	22	9 (43%)	10 (45%)	13	10	0	0

IV.9. Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady pogrzebowe, postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2024 r. na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem sanitarnym pozostawało: 46 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy, 7 zakładów pogrzebowych. Przeprowadzono kontrole 18 cmentarzy, 1 domu przedpogrzebowego i 3 zakładów pogrzebowych. Stan sanitarny i techniczny obiektów oraz otoczenia – bez uwag.

Tabela 16. Ocena działalności funeralnej powiatu pilskiego w latach 2023 - 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Cmentarze	46	46	14	18	14	18	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	0	1	0	1	0	0
Zakłady pogrzebowe	8	7	2	3	10	10	0	0
SUMA	55	54	16 (29%)	22 (41%)	24	29	0	0

Nie stwierdzono uchybień w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych w związku z prowadzonym nadzorem nad ekshumacjami zwłok lub szczątków ludzkich. Dokonano oceny 10 środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 154 decyzje określające warunki ekshumacji, w tym 1 decyzję wywozu zwłok poza granice kraju oraz 28 postanowień (w tym 20 na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy oraz 8 o niezafatwieniu sprawy w terminie).

IV.10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 75 obiektów, przeprowadzono 48 kontroli sanitarnych, wystawiono 3 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych obiektów dobry.

Tabela 17. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2023 – 2024

Typ zakładu	Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	3	4	0	4	0	4	0	0
Domy kultury i kina	7	7	1	2	1	2	0	0
Parkingi przydrożne	4	2	2	0	2	0	0	0
Pralnie wodne i chemiczne	5	5	2	2	2	2	0	0
Stacje paliw	25	25	5	15	5	15	0	0
Stadiony i hale sportowe	7	7	6	1	6	1	0	0
Targowiska	5	5	2	3	2	3	0	0
Zakłady pogrzebowe	8	7	2	6	2	10	0	0
Różne	13	13	5	11	5	11	0	0
SUMA	77	75	25 (32%)	44 (59%)	25	48	0	0

Tabela 18. Działalność kontrolno – represyjna obiektów użyteczności publicznej w latach 2023 – 2024

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2023 rok	2024 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	557	556
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	187 (34%)	237 (43%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	230	248
4.	Liczba pobranych próbek wody (kontrola urzędowa + kontrola wewnętrzna)	799	794
5.	Liczba decyzji merytorycznych	199	156
6.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	5	3
7.	Liczba postanowień	25	28
8.	Liczba opinii sanitarnych	23	12
9.	Liczba skarg i interwencji	28	25

IV.11. Interwencje

W 2024 roku rozpatrywano 25 interwencji złożonych przez mieszkańców powiatu pilskiego, dotyczących m.in.:

- nieczystości płynnych wydobywających się ze studzienki kanalizacyjnej;
- uciążliwego zapachu wilgoci i grzyba wydostającego się z piwnic;
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego piaskownicy;
- zbieractwa w mieszkaniu prywatnym;
- obecności myszy i szczurów w mieszkaniach prywatnych;
- niewłaściwej sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku w zakładzie kosmetycznym;
- zanieczyszczonych pojemników na odpady komunalne;
- niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi;
- nieprzyjemnego zapachu wydobywającego się z mieszkania po zgonie;
- grzebienia zwierząt;
- hałasu spowodowanego wentylatorem obiektu handlowego.

Przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne, w tym dokonano 1 poboru próbki wody do spożycia – nie stwierdzono nieprawidłowości; 10 postępowań wyjaśniających – nie stwierdzono nieprawidłowości; 12 spraw przekazano do właściwego rzeczowo organu. Osobom wnoszącym interwencje udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

V.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2024 roku skontrolowano wszystkie 7 podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, w tym 7 kompleksowych oraz 1 sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji i zaleceń pokontrolnych. Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 1 z obiektów (14%) – postępowanie administracyjne w toku. W stosunku do dwóch podmiotów toczyło się postępowanie administracyjne za kwestionowane badania jakości wody – przekroczenia w zakresie *Legionella sp.*, bakterii grupy *coli*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h oraz manganu. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał łącznie 13 decyzji, w tym 1 decyzję merytoryczną nakazującą usunięcie nieprawidłowości, 7 decyzji prolongujących wykonanie nakazów decyzji oraz 5 decyzji płatniczych (1 z tytułu nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego obiektu, 4 za kwestionowaną jakość wody).

Tabela 19. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2023 - 2024

Typ zakładu		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym i technicznym	
		2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
Placówki lecznictwa zamkniętego		6	7	6	7	8	8	2	1
Placówki lecznictwa otwartego	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	60	88	60	62	60	62	0	0
	Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	255	248	146	124	146	124	0	0
SUMA		321	343	212 (66%)	193 (56%)	214	194	2 (0,6%)	1 (0,3%)

V.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W tej grupie ujęte są przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 88 obiektów. Skontrolowano 62 obiektów, w żadnym nie stwierdzono nieprawidłowości.

V.3. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Ogółem w ewidencji ujęto 248 placówek, z czego skontrolowano 124. Są to praktyki lekarzy rodzinnych, lekarzy dentyków, praktyki pielęgniarskie oraz inne obiekty świadczące usługi

medyczne np. placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Przedmiotem kontroli obiektów była ocena stanu sanitarno-technicznego. Sprawdzano postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystości, procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów, dostępność podstawowych środków higienicznych (papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użycia, mydła), gospodarkę odpadami medycznymi, zachowanie czystości i porządku w obiektach i ich otoczeniu. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny ocenia się jako dobry.

Tabela 20. Działalność kontrolno – represyjna podmiotów wykonujących działalność leczniczą w latach 2023 – 2024

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2023 rok	2024 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	321	343
2.	Liczba skontrolowanych obiektów	212 (66%)	193 (56%)
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	214	194
4.	Liczba decyzji merytorycznych	3	8
5.	Liczba opinii sanitarnych	1	0
6.	Liczba skarg i interwencji	0	0
7.	Liczba decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne	4	5
8.	Liczba mandatów / kwotę zł	0	0

Podsumowanie

1. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
2. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór bieżący nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, w tym występującymi czynnikami szkodliwymi fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi, mający na celu zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i para zawodowych u pracowników. W ewidencji znajduje się 431 zakładów pracy. Największą liczbę stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, które stanowią około 83% wszystkich zewidencjonowanych obiektów.

Wykres 1. Zakłady pracy w zależności od ilości zatrudnionych osób

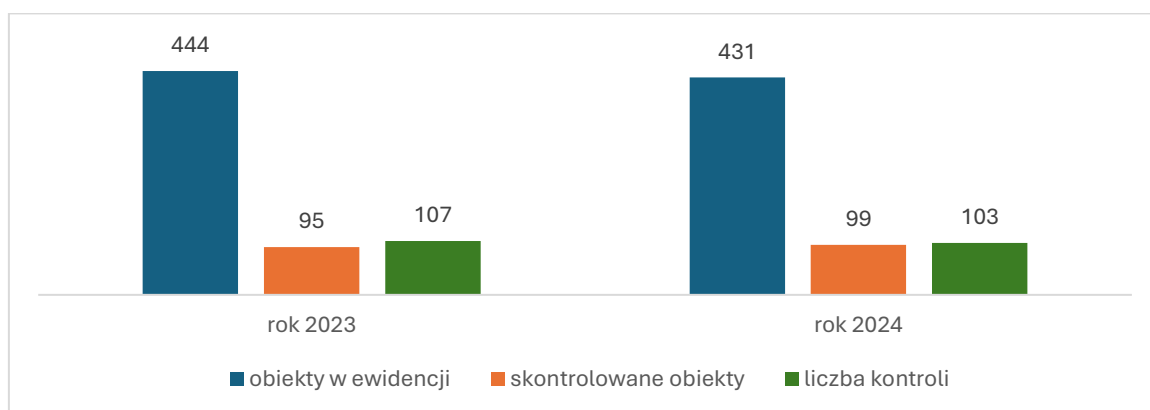
Ogółem skontrolowano 99 zakładów, co stanowi 23 % zewidencjonowanych obiektów. Przeprowadzono 103 kontrole sanitarne, w tym:

- 91 kontroli planowych przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru nad środowiskiem pracy;
- 9 rekontroli dotyczących sprawdzenia wykonania nakazów decyzji lub wykonania zaleceń wydanych podczas kontroli;
- 3 kontrole interwencyjne związane ze skargami dotyczącymi:
 - braku udzielania informacji pracownikom o zagrożeniach związanych z transportem substancji chemicznych i ze sprzątnięciem silosów do przewożenia substancji chemicznych (wapna, plastiku i innych materiałów), w tym braku odpowiedniego zabezpieczenia pracowników przed zagrożeniami oraz dotycząca braku uwzględnienia zagrożeń

o substancjach chemicznych transportowanych w ocenie ryzyka zawodowego dla stanowiska pracy kierowca;

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego warsztatu mechanicznego (brak homologacji podnośnika samochodowego, brak sprzątania obiektu),
- braku zapewnienia odzieży roboczej dla pracowników oraz złego stanu technicznego wyposażenia pomieszczeń higienicznosanitarnych dla pracowników (zużyte krzesła i stoły w pomieszczeniu szatni i w pomieszczeniu jadalni) oraz w pomieszczeniach pracy - hali produkcyjnej wycieki oleju spod maszyn produkcyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż ww. skargi były bezzasadne.

Wykres 2. Porównanie danych dotyczących obiektów i kontroli

Wydano ogółem 8 decyzji administracyjnych, w tym 7 decyzji (21 nakazów) nakazujących usunięcie nieprawidłowości oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli sanitarnej. Wydano 12 decyzji płatniczych. Wydane nakazy w decyzjach dotyczyły:

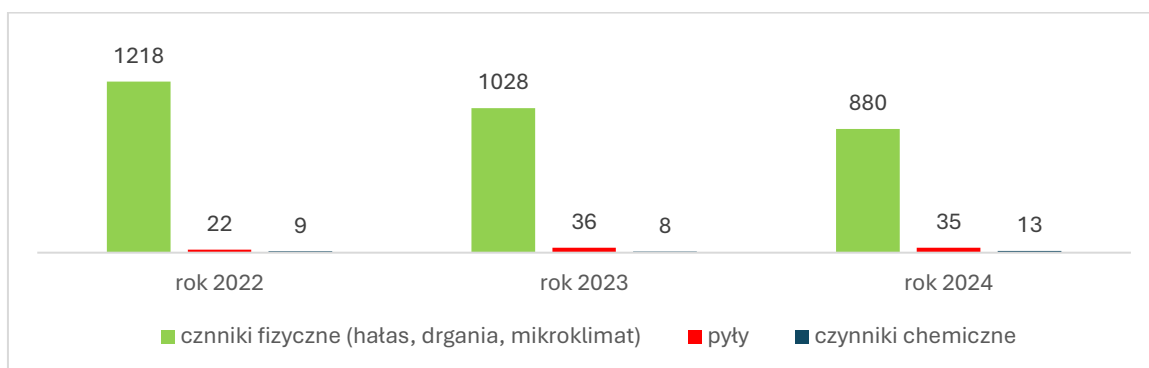
- przeprowadzenia badań i pomiarów występujących w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia – 8 nakazów w zakładach o profilu działalności według PKD 10, 16, 22, 25, 42, 96;
- przeprowadzenia aktualnej oceny ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy – 2 nakazy w zakładach o profilu działalności według PKD 10, 16;
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie – 5 nakazów w zakładach o profilu działalności według PKD 10, 16, 96;
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych – 2 nakazy w zakładzie o profilu działalności według PKD 16;
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zaplecza socjalno-sanitarnego – 1 nakaz w zakładzie o profilu działalności według PKD 10;

- przeprowadzenia szkoleń okresowych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych – 2 nakazy w zakładach o profilu działalności według PKD 10, 16;
- informowania pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami – 1 nakaz w zakładzie o profilu działalności według PKD 16;

Podczas kontroli sprawdzających, stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

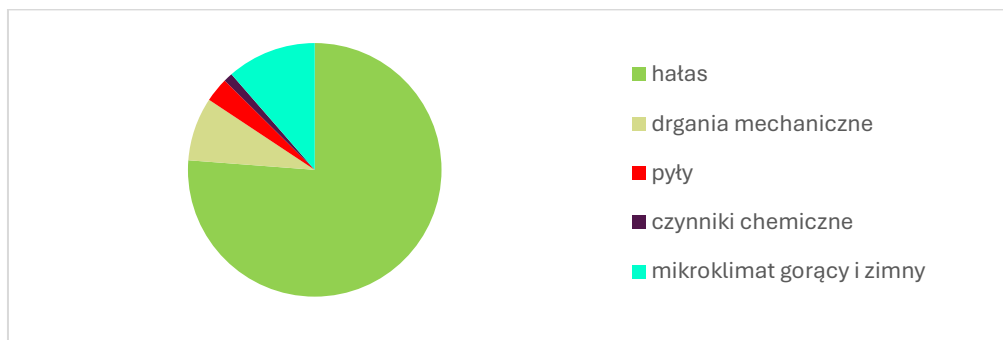
VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

W 66 zakładach będących w ewidencji pionu higieny pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. Łącznie w przekroczeniach pracowało 913 osób (w 2023 r. - 1056 osób). W porównaniu z latami poprzednimi liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych uległa zmniejszeniu, spowodowane jest to głównie zmniejszeniem liczby pracowników pracujących w przekroczeniach hałasu.

Wykres 3. Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2022-2024

W 2024 roku skontrolowano 29 zakładów, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych. We wszystkich skontrolowanych zakładach pracownicy są poinformowani o występujących przekroczeniach. Pracodawcy prowadzą działania mające na celu minimalizację wpływu czynników szkodliwych na zdrowie pracowników. Stosowane są ochrony zbiorowe lub indywidualne.

Wykres 4. Występujące szkodliwe czynniki środowiska pracy w zakładach pracy w roku 2024 r.

Przekroczenia normatywów higienicznych w środowisku pracy dotyczą głównie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, charakteryzowanego jako poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnej czasu pracy. Ogółem w narażeniu na hałas powyżej 85 dB pracuje 855 osób. Strefy, gdzie występuje hałas, są odpowiednio oznakowane znakami informującymi o występującym zagrożeniu. Pracownicy są zaopatrzeni w indywidualne ochrony słuchu odpowiednio dobrane ze względu na wielkość narażenia. Wszyscy pracodawcy sporządzili i wprowadzali w życie program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

VI.3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi

W ewidencji zakładów na koniec 2024 roku znajdowało się 147 zakładów (2023 r. - 113 zakładów), w których występuje narażenie lub kontakt z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Wzrost liczby zakładów w ewidencji spowodowany został m.in. dodaniem do ewidencji zakładów, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne oraz procesy o działaniu rakotwórczym i mutagennym.

Tabela 21. Czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne w poszczególnych rodzajach działalności

Lp.	Czynnik rakotwórczy/Proces technologiczny	Rodzaj działalności
1	Prace związane z narażeniem na pył drewna	37 zakładów zajmujących się głównie obróbką drewna (PKD 02; PKD 16 i PKD 31)
		14 zakładów gdzie obróbka drewna stanowi działalność pomocniczą
2	Benzen	25 stacji paliw (składnik benzyny)
		10 zakładów gdzie stosowane jest benzyna jako paliwo do maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesach pracy
		1 laboratorium badawcze (PKD 71)
3	Epichlorohydryna	1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych (PKD 27)
4	Tlenek etylenu	1 zakład opieki zdrowotnej (PKD 86)
5	Bezwodnik kwasu chromowego	1 zakład branży metalowej - cynkownia (PKD 25)
6	Związki Chrom VI	3 zakłady gdzie wykonuje się spawanie stali chromowej (PKD 25, PKD 27, PKD 74)
		4 laboratoria badawcze zakładowe (PKD 10, PKD 23, PKD 25, PKD 36)
7	Promieniowanie jonizujące	2 zakłady produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych (PKD 27)
		1 zakład inżynierii zajmujący się poszukiwaniem złóż naturalnych (PKD 71)
		11 zakładów opieki zdrowotnej (PKD 86)
8	Formaldehyd	1 zakład - chów i hodowla drobiu (PKD 01)
		3 zakłady mięsne (PKD 10)
		1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych (PKD 27)
		3 zakłady opieki zdrowotnej (PKD 86)
		1 laboratorium badawcze (PKD 71)
9	Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	2 zakłady produkujące mieszanki cementowe (PKD 23)
		2 zakłady produkcji wyrobów betonowych (PKD 23, PKD 46)
		1 zakład produkcji szkła (PKD 23)
		1 zakład produkcji odlewów (PKD 24)
		1 zakład usługowy - wywóz odpadów (PKD 38)
		1 zakład usługowy – budowy i remontów dróg (produkcja masy bitumicznej) (PKD 42)

10	Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	7 zakładów - konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, transport drogowy
11	Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika	23 zakładów usługowych – warsztaty samochodowe (PKD 45) 11 zakładów gdzie warsztaty samochodowe stanowią działalność pomocniczą
12	Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych.	1 zakład usługowy – budowy i remontów dróg (produkcja masy bitumicznej) (PKD 42) 1 zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych (PKD 27)
13	Kumen	4 zakłady stosujące w działalności mieszaniny chemiczne zawierające kumen (PKD 16, PKD 18, PKD 22, PKD 27)
14	Leki cytostatyczne	2 zakłady opieki zdrowotnej (PKD 86)
15	Chloramfenikol	4 apteki
16	Odczynniki chemiczne zawierające inne substancje rakotwórcze	5 laboratoriów badawczych
17	Substancja reprotoksyczna: tlenek węgla	31 zakładów (tlenek węgla pochodzący z procesów produkcji)
18	Substancja reprotoksyczna: ołów i jego związki	1 zakład (ołów wydzielający się podczas prowadzenia szkolenia strzeleckiego)
19	Substancja reprotoksyczna: kwas borowy	4 apteki
20	Substancja reprotoksyczna: hydrokortyzon	4 apteki
21	Substancja reprotoksyczna:witamina A	1 apteka

Kontrolą objęto 37 zakładów, w których w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym pracowało 630 osób, w tym 303 kobiet. Przeprowadzono łącznie 38 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie pyłów drewna w 2 zakładach – w przekroczeniach NDS pracują łącznie 4 osoby. Pracownicy są odpowiednio zabezpieczeni w ochrony indywidualne (maseczki przeciwpyłowe). W przypadku pozostałych czynników rakotwórczych przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzonej dokumentacji dotyczącej występujących czynników rakotwórczych. Wystawiono 2 decyzje, w której ujęto łącznie 2 nakazy dotyczące prowadzenia prawidłowo dokumentacji. Jedna decyzja została wykonana, termin wykonania drugiej decyzji jest w 2025 roku.

Na terenie powiatu pilskiego w 2024 roku prowadziło działalność 5 firm (z siedzibą poza terenem powiatu pilskiego) specjalizujących się w prowadzeniu prac polegających na demontażu i odbioru materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych lub zakładów. Firmy dokonały łącznie 8 zgłoszeń prowadzenia prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, z tego 3 zgłoszenia dotyczyły prac rozbiórkowych, 5 zgłoszeń dotyczyło transportu zabezpieczonych materiałów azbestowych, gdzie przeprowadzony został sam odbiór

materiałów zawierających azbest – zgłoszono 124 miejsca. Prace wykonywały firmy posiadające pozwolenie na prace z azbestem. Przeprowadzono 3 kontrole w 3 firmach podczas prac związanych z demontażem i wywozem materiałów zawierających azbest – nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 330 zakładów pracy (2022 r. - 313), w których uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy, narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 (np. wirus grypy, wirus opryszczki, łaseczka tężca, pałeczka okrężnicy, krętki *borrelia* spp.) i/lub 3 zagrożenia (np. prątek gruźlicy, wirus HBV, HCV) gdzie źródłem zakażenia były wykorzystywane podczas procesu pracy materiały lub kontakty międzyludzkie. Przeprowadzono łącznie 49 kontroli w 49 zakładach pracy z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi. W skontrolowanych zakładach, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 2674 osoby, w tym 1880 osób w narażeniu na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czynników biologicznych. Pracownicy narażeni byli wyposażeni w odpowiednią odzież ochronną i w razie konieczności środki ochrony indywidualnej, zapewnione są odpowiednie warunki pracy i pomieszczenia socjalno-sanitarne. Pracownicy byli szkoleni z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

VI.5. Nadzór nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Pod nadzorem znajduje się 314 obiektów, które stosują w działalności zawodowej niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, ogółem przeprowadzono 76 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 3 podmiotach naruszenie przepisów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Wystawiono 3 decyzje, w których łącznie ujęto 5 nakazów dotyczących: sporządzenia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych lub mieszanin niebezpiecznych, zapewnienie aktualnych kart charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych lub mieszanin niebezpiecznych, zapewnienia urządzenia do przemywania oczu w razie wypadku przy stosowaniu środków powodujących poważne uszkodzenie oczu, zapewnienia środków ochrony indywidualnej podczas wykonywania prac związanych ze stosowaniem mieszanin niebezpiecznych, zapewnienie aktualnej instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy uwzględniającej informacje związane ze stosowaniem substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie. Dwie decyzje zostały wykonane, termin wykonania trzeciej decyzji jest w 2025 roku.

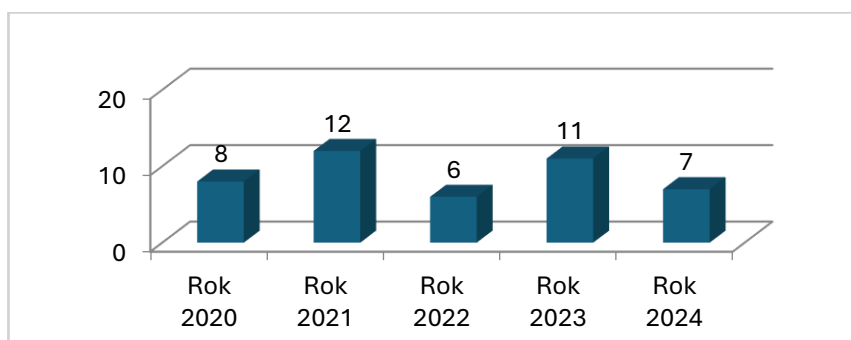
VI.6. Choroby zawodowe

W 2024 roku zgłoszono 18 podejrzeń chorób zawodowych (2023 r. - 20). Zgłoszeń dokonały podmioty medyczne oraz osoby indywidualne (emeryci, rolnicy). Przeprowadzono 32 postępowania w sprawie chorób zawodowych zakończonych sporządzeniem karty oceny narażenia zawodowego. Postępowania prowadzone były w celu wydania decyzji w sprawie choroby zawodowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile oraz Bydgoszczy, Myśliborzu, Końskich, Nakle n./Not., Złotowie oraz na wnioski Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu i Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie.

Wydano łącznie 19 (2023 r. - 22) decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie. Wydano 52 postanowienia o nie rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej choroby zawodowej w terminach przewidzianych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego. Wystawiono 8 (2023 r. - 11) kart stwierdzenia choroby zawodowej po uprawomocnieniu się decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej dotyczyły jednostek chorobowych:

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 2 przypadki: 1 przypadek na stanowisku spawacz-ślusarz w zakładzie o profilu działalności PKD 25 oraz 1 przypadek u rolnika.
- choroby zakaźne i/lub pasożytnicze - 1 przypadek: borelioza u rolnika;
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - 2 przypadki u nauczycieli;
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz - 2 przypadki na stanowiskach: operator produkcji/nastawiacz oraz operator obrabiarek/specjalista mechanik w zakładzie o profilu działalności PKD 27;

Wykres 5. Stwierdzone choroby zawodowe w latach 2020-2024

VI.7. Promocja zdrowia

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, podczas kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie:

- zagrożeń dla zdrowia związanych z narażeniem na radon w miejscach pracy, w tym informowano nt. znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu, dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu - działania przeprowadzono w 54 zakładach;
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 4 zakładach;
- przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy - działania przeprowadzono w 4 zakładach;
- narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas - działania przeprowadzono w 15 zakładach;
- chorób zawodowych - działania przeprowadzono w 5 zakładach;
- szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 2 zakładach;
- czynników rakotwórczych lub mutagennych występujących w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 3 zakładach;
- czynników reprotoksycznych występujących w środowisku pracy - działania przeprowadzono w 24 zakładach;
- stosowania mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie – działanie przeprowadzono w 1 zakładzie.

Łącznie przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w 65 zakładach.

W ramach oceny przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych czasie kontroli sanitarnych w 77 zakładach wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy, w tym 6 zakładach pracownicy palący tytoń mogli korzystać z palarni. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podsumowanie

1. Ze względu, iż Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór bieżący zarówno nad środowiskiem pracy jak i nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów, ewidencja zakładów została podzielona na dwie części. Łącznie do ewidencji zakładów (środowisko pracy i chemikalia) wpisanych jest 535 obiektów. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan ilościowy nadzorowanych obiektów zwiększył się (2023 r. - 516).
2. Ilość zakładów, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) jest taka sama jak w roku 2023 i wynosi 66 zakładów. Zmalała ilość osób pracujących w przekroczeniach z 1056 pracowników w roku 2023 do 913 pracowników w roku 2024, głównie za sprawą zmniejszenia ilości osób narażonych na ponad normatywny hałas. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w przekroczeniach normatywu higienicznego, tak jak w latach ubiegłych, jest hałas.
3. Nastąpił wzrost ilości zakładów, w których pracownicy są narażeni na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze, od 113 w roku 2023 do 147 w roku 2024. Wzrost liczby zakładów w ewidencji spowodowany został m.in. dodaniem do ewidencji zakładów, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne oraz procesy o działaniu rakotwórczym i mutagennym.
4. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych chemikaliów.

VII. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

VII.1. Zakres nadzoru nad chemikaliami

W ramach nadzoru bieżącego nad chemikaliami Sekcja Higieny Pracy prowadzi nadzór bieżący w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1816), ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24), ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2227) oraz rozporządzenia Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz.U. L 104 z 8.4.2004, s. 1). Prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) w części dotyczącej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W ewidencji obiektów znajduje się łącznie 192 obiekty, które są zobowiązane do wypełniania obowiązków wynikających z ww. ustaw, w tym:

- 124 obiekty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby;
- 94 obiekty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze;
- 70 obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne;
- 1 obiekt wprowadzający do obrotu prekursor narkotyków kategorii 3 oraz 21 obiektów stosujących prekursor narkotyków kategorii 2 i 3.

Przeprowadzono łącznie 38 kontroli sanitarnych, w tym: 18 kontroli u dystrybutorów, 1 kontrola u importera, 2 kontrole u formulatorów, 3 kontrole u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (1 kontrola dot. ograniczeń z zał. XVII do REACH, 2 kontrole dot. stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej), 13 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, 1 kontrola w zakresie ocena realizacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

VII.2. Nadzór nad obrotem i produkcją substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach i wyrobach

Pod nadzorem znajduje się 124 obiekty, które produkują bądź dystrybuują i importują substancje chemiczne i ich mieszaniny, bądź wyroby zawierające chemikalia. Biorąc pod uwagę "główną funkcję" podmiotu, w ewidencji znajduje się:

- 116 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny;
- 4 formulatorów tj. dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom - są to 2 wytwórnie betonu i 2 zakłady produkujące środki myjąco-dezynfekujące i detergenty;
- 3 producentów etanolu (gorzelnie);
- 2 importerów (1 importer wyrobów, 1 importer substancji chemicznych).

Ogółem przeprowadzono 22 kontrole w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 18 kontroli u dystrybutorów, 2 kontroli u formulatorów, 2 kontrole u importerów. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 podmiotach (formulator i dystrybutor), stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych. Nieprawidłowości dotyczyły: nieprawidłowego oznakowania etykiet produkowanych mieszanin chemicznych niebezpiecznych oraz braku odpowiedniej reklamy w sprzedaży internetowej oferowanych mieszanin chemicznych niebezpiecznych. Nieprawidłowość usunięto w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu kontroli – nie wydano decyzji administracyjnej.

Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu za pośrednictwem

W ramach współpracy wspólnotowej prowadzono projekt: REACH-EN-FORCE-12 (REF-12), który dotyczył kontroli zgodności importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów. W trakcie realizacji projektu przeprowadzono jedną kontrolę u przedsiębiorcy (importera), podczas której oceniono 2 importowane mieszaniny chemiczne. Kontrola wykazała wypełnienie obowiązków przez podmiot.

VII.3. Nadzór nad produktami biobójczymi

Produkty biobójcze są wprowadzane do obrotu w 94 obiektach, w tym 2 podmioty są zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktami biobójczymi (1 producent środków myjąco-dezynfekujących przeznaczonych do utrzymania higieny w zakładach przemysłu rolno-spożywczego oraz 1 producent chusteczek do dezynfekcji skóry rąk oraz chusteczek do dezynfekcji powierzchni). W 2024 roku w ewidencji obiektów ujęto również 3 zakłady, które w ramach wykonywanej działalności, stosują produkty biobójcze. Są to zakłady prowadzące usługi typu DDD:

- **dezynfekcji** - usuwanie szkodliwych patogenów, bakterii, wirusów, odkażania pomieszczeń, pojazdów, powierzchni użytkowych;
- **dezynsekcji** - likwidacja szkodliwych i uciążliwych owadów takich jak: prusaki, karaluchy, pluskwy, pchły, rybiki cukrowe, mrówki, komary, muchy, mole, osy, szerszenie, gryzki, kołatki, spuszczale, korniki, szubaki, wszy, roztocza, itp.;
- **deratyzacji** - zwalczanie gryzoni w tym kretów, nornic, myszy, szczurów, itp.

Ogółem przeprowadzono 18 kontroli, w tym 2 kontrole w podmiotach, które stosują w działalności zawodowej produkty biobójcze oraz 16 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji w zakresie wycofania z obrotu produktów biobójczych. Podczas 1 kontroli u dystrybutora wprowadzającego do obrotu produkty biobójcze za pośrednictwem sklepu internetowego stwierdzono nieprawidłowość w zakresie niepełnej treści reklamy - brak w treści reklamy produktów biobójczych zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie wymienienia rodzaju lub rodzajów zagrożeń określonych na etykiecie. Nieprawidłowość usunięto w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu kontroli – nie wydano decyzji administracyjnej.

VII.4. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi w ewidencji obiektów znajduje się 70 obiektów, w tym:

- 67 obiektów zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi (4 hurtownie, 63 sklepy);
- 3 zakłady wytwarzające produkty kosmetyczne (wytwarzanie i konfekcjonowanie: mydła oraz produktów do paznokci oraz konfekcjonowanie kosmetyków naturalnych – do pielęgnacji ciała).

Ogółem przeprowadzono 13 kontroli w zakresie produktów kosmetycznych, w tym 12 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem hurtowym i detalicznym produktami kosmetycznymi i 1 kontrolę w zakładzie wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne.

Podczas kontroli w zakładzie wytwarzającym produkty kosmetyczne, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania opakowań jednostkowych produktów kosmetycznych oraz obowiązkowej dokumentacji – raport bezpieczeństwa produktu kosmetycznego. Nieprawidłowość usunięto w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu kontroli – nie wydano decyzji administracyjnej.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną u wprowadzającego do obrotu produkty kosmetyczne związaną z wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości. Wydano decyzję nakazującą zaprzestanie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości. Decyzja została wykonana. Na wprowadzającego nałożono karę administracyjną w wysokości 3000 zł.

Pozostałe kontrole u wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne dotyczyły, sprawdzenia obecności w obrocie produktów kosmetycznych, uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów, ze względu na zawartość niedozwolonych w składzie substancji - barwników, składników konserwujących, niewłaściwą jakość mikrobiologiczną kosmetyków, czy też z uwagi na niezgodność składu na oznakowaniu opakowania produktu

kosmetycznego ze stanem faktycznym. W wyniku przeprowadzonych kontroli, nie stwierdzono w obrocie handlowym kwestionowanych produktów kosmetycznych.

VII.5. Nadzór nad prekursorami narkotyków

Na terenie powiatu pilskiego brak jest wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2. W przypadku kategorii 3 jest 1 dystrybutor, który wprowadza do obrotu aceton – hurtownia farb i lakierów. W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, w ewidencji znajduje się 21 zakładów stosujących prekursorów narkotyków:

- prekursorów narkotyków kategorii 2: bezwodnik kwasu octowego oraz mieszanina kwasu octowego i kwasu adypinowego w zakładzie produkcji skrobi i preparatów skrobiowych oraz nadmanganian potasu w hucie szkła do uzdatniania wody oraz w 4 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych;

Podmiot gospodarczy zajmujący się produkcją preparatów skrobiowych ze względu na ilości stosowanych prekursorów narkotyków kat.2, jest zobowiązany właściwego udokumentowania wszystkich transakcji z prekursorami narkotyków i do wypełnienia dodatkowych obowiązków związanych z wykorzystaniem prekursorów narkotyków. Przeprowadzona kontrola w tym zakresie, nie wykazała nieprawidłowości;

- prekursorów kategorii 3: kwas solny do produkcji preparatów skrobiowych, w trawialni przy procesie produkcji krat i mat stalowych, przy produkcji środków czyszczących i myjących; kwas siarkowy przy produkcji alkoholu etylowego, przy produkcji sprzętu oświetleniowego, jak również przy produkcji środków czyszczących i myjących; metyloetyloketon przy produkcji sprzętu oświetleniowego; ponad to prekursorów kategorii 3 stosowane są jako odczynniki chemiczne w laboratoriach analitycznych przyzakładowych i badawczych - kwas solny, kwas siarkowy, metyloetyloketon, eter etylowy, aceton, toluen, piperydyna.

Przeprowadzono 4 kontrole w zakładach pracy, gdzie stosowane są prekursorów narkotyków. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

VII.6. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych

Przeprowadzono 1 kontrolę w punkcie sprzedaży, prowadzącym działalność w zakresie sprzedaży detalicznej m.in. produktów kosmetycznych z konopi, shishi, e-papierosów. W wyniku przeprowadzonej kontroli, na podstawie wizualnej oceny, przedstawionych opakowań wprowadzanych do obrotu produktów, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu produktów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, iż mogą stanowić środek zastępczy w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ramach współpracy z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruc środków psychoaktywnymi, otrzymywano 44 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Zgłoszenia podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 54 osób. Były to zatrucia głównie substancjami psychoaktywnymi objętymi ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii: amfetaminą (27) i kannabinolami (20) oraz w pojedynczych przypadkach również metamfetaminą (5), ekstazy (1). Przypadki zatrucia lekami psychotropowymi (benzodiazepinami, thiocodinem, morfiną, opiatami) i innymi lekami odnotowano 11 razy. Stwierdzono 1 podejrzenie zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. Zgłoszonych przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2024 nie było. Prowadzono także współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszeniach przypadków zatruc substancjami psychoaktywnymi, otrzymanymi ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Dokonano 31 zawiadomień.

VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

źródło - <https://pl.freepik.com/zdjecia/szkola>

VIII.1. Informacje wstępne

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad placówkami dla dzieci i młodzieży, przeznaczonymi zarówno na pobyt dzienny, jak i całodobowy.

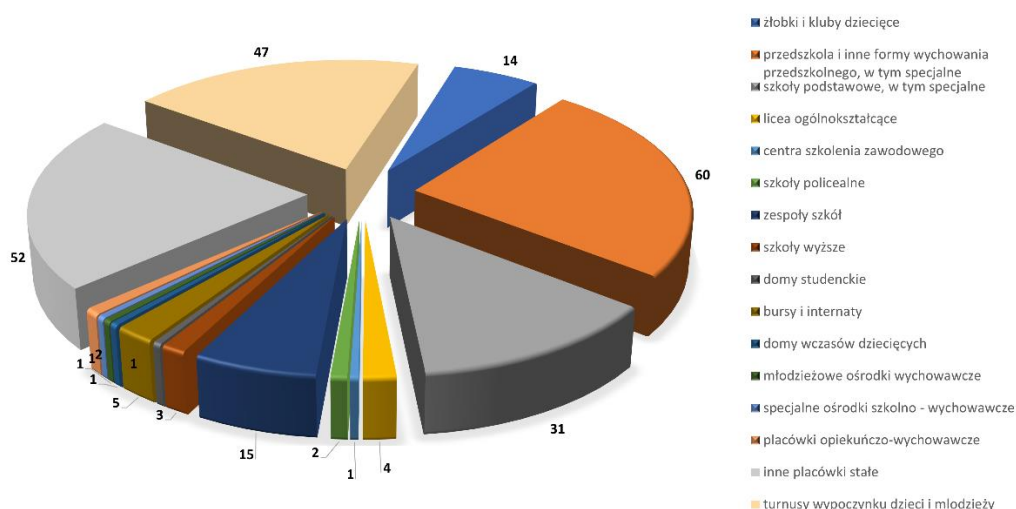
W 2024 roku skontrolowano 119 szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród 193 ujętych w ewidencji, tj. 62 % (w 2023 r. – 53 %). W ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 217 kontroli, w tym 170 kontroli placówek nauczania i wychowania, oceniając bieżący stan sanitarnohigieniczny oraz techniczny pomieszczeń oraz otoczenia placówki, w tym wyposażenie techniczne budynku oraz mikroklimat pomieszczeń, zapewnienie uczniom w pomieszczeniach szkoły możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów, pracownice szkolne pod kątem spełnienia wymagań bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, warunki do utrzymania higieny osobistej, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, system pomocy, formę profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, zapewnienie uczniom możliwości korzystania z żywienia na terenie szkoły, stan higieniczny miejsc gromadzenia odpadów stałych i urządzeń do ich składowania, przestrzeganie ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed

następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, a także spełnienie wymagań w stosunku do sprzętu używanego w placówce.

Dokonano także oceny i analizy ergonomii stanowisk pracy uczniów, higieny pracy umysłowej - higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w miejscach przeznaczonych do wypoczynku skontrolowano 47 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W kontrolowanych stałych placówkach nauczania i wychowania w roku 2023 uczyło się i przebywało łącznie 16 913 dzieci i młodzieży (w roku 2023 r. – 14 735), a z zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 1661 uczestników (w roku 2023 r. – 1410).

Liczbę placówek stałych oraz turnusów wypoczynku objętych nadzorem w 2024 r. wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6. Placówki stałe oraz turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2024 roku

VIII.2. Działalność kontrolno – represyjna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży

W ramach działalności pokontrolnej w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży w 2024 roku wydano 4 decyzje administracyjne (w 2023 roku – 3) w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego dróg dojścia do placówek, nawierzchni placu zabaw, bieżni do skoku w dal, ciągów komunikacyjnych w budynkach, sal lekcyjnych, toalet, w tym sprawności technicznej armatury, warunków prowadzenia zajęć WF. Ponadto wydano 8 decyzji obciążających opłatą za negatywną kontrolę

sanitarną (w 2023 roku - 2), w tym 1 za kontrolę przeprowadzoną w grudniu 2023 roku oraz 3 za kontrole sanitarne z 2022 roku.

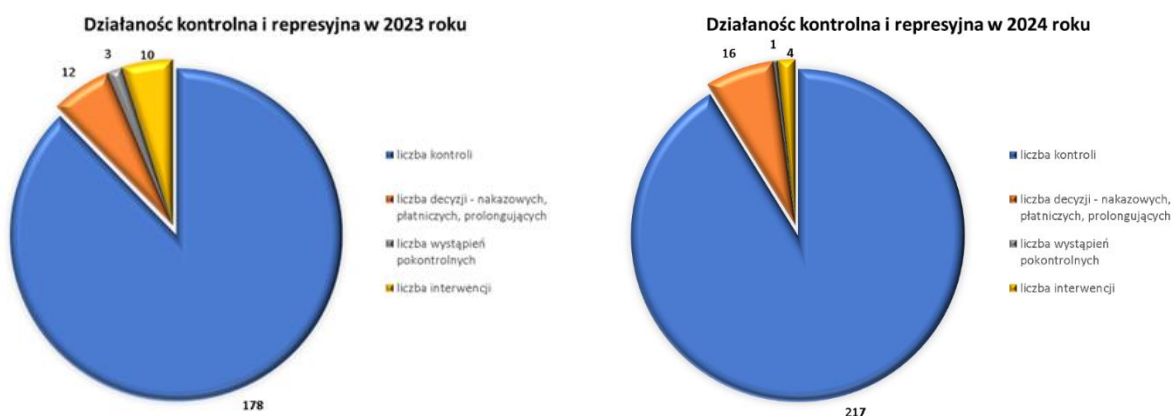
Na wniosek organów prowadzących wydano 4 decyzje prolongujące terminy wykonania nakazów decyzji PPIS w Pile z lat ubiegłych (w 2023 roku – 7). W 12 placówkach wykonano częściowo lub w całości nakazy decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z lat ubiegłych. W ramach prowadzonego nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży w 2024 roku nie nałożono mandatów karnych. Ponadto wystosowano 1 wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego placówkę oświatową, celem podjęcia działań zmierzających do poprawy warunków pobytu.

Interwencje

W roku 2024 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęło 4 informacje, dotyczących nieprzestrzegania prawidłowych warunków higienicznosanitarnych na terenie placówek z terenu powiatu (w 2023 roku - 10), były to skargi anonimowe, które dotyczyły:

- obecności insektów - pluskiew w pokojach mieszkalnych, nieczynnych natrysków; niesprawnych technicznie urządzeń higienicznosanitarnych - uszkodzone pokrętła wody;
- śladów zalania w kilku salach lekcyjnych i w część klatki schodowej;
- zimnej wody przy umywalkach przeznaczonych dla dzieci, niewłaściwego oświetlenia w salach pobytu dzieci;
- niskiej temperatury otoczenia w salach lekcyjnych.

W każdym z powyższych przypadków podjęto działania zmierzające do weryfikacji wiarygodności powziętych informacji, a w przypadku ich zasadności w ramach posiadanych kompetencji oraz zgodnie z zakresem regulacji prawnych wdrożono tryb zmierzający do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Wykres 7. Porównanie działalności kontrolnej i represyjnej w latach 2023 i 2024.

VIII.3. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

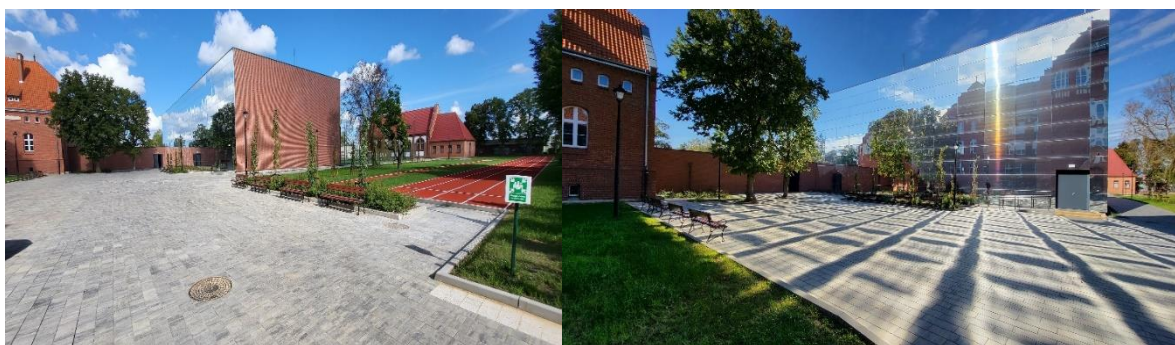
Na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile pozostają szkoły publiczne i niepubliczne wszystkich szczebli nauczania. Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono remonty okresowe sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy. Od kilku lat obserwuje się utrzymanie na zbliżonym poziomie stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza – nie występują budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego remontu.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

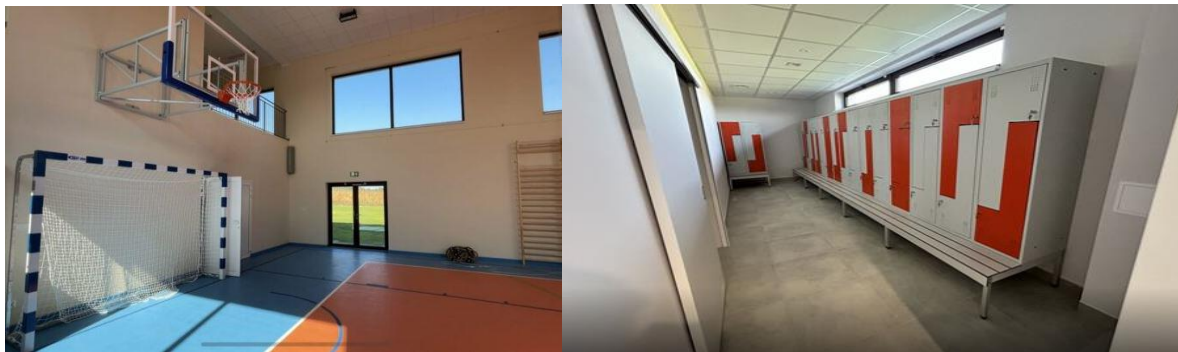
Tabela nr 22. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2024 roku

Rodzaj placówki		Liczba placówek							
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	1	4	1	2	0	0	0	0	0
Przedszkola	2	4	0	2	0	1	0	1	0
Szkoły Podstawowe	3	0	0	2	0	2	0	0	1
Licea ogólnokształcące	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe I st.	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe II st.	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	8	0	0	0	0	1	1	0	0
Szkoły Wyższe	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	10	1	0	1	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	11	9	1	7	0	4	1	1	1

Poniżej przedstawiono placówki funkcjonujące na terenie powiatu pilskiego z nowo oddanymi obiektami sportowymi.

Rycina 2. Nowoczesna hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza w Pile, która jest obiektem przyjaznym dla środowiska - samowystarczalnym energetycznie i zeroemisyjnym (źródło – materiał udostępniony przez dyrektora szkoły)

Rycina 3. Hala sportowa z pełnym zapleczem sanitarnym przy Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Dźwiersznie Małym (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 4. Boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

VIII.4. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

W 2024 r. skontrolowano 107 placówek w zakresie zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej (w 2023 roku - 93). Wszystkie placówki posiadają podłączenie do wodociągu publicznego oraz odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji centralnej, żadna z placówek nie korzysta z sanitariatów zewnętrznych, ponadto 102 placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, a w 5 (w 2023 roku - 1) stwierdzono uchybienia w kontrolowanym zakresie, polegające na niewłaściwym stanie technicznym pomieszczeń sanitarnych jak również urządzeń higienicznosanitarnych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostały wszczęte postępowania administracyjne.

W porównaniu z ubiegłym rokiem na zbliżonym poziomie utrzymywał się odsetek skontrolowanych placówek, w których stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców, w 2024 r. było to 14 placówek (w 2023 r. - 10 placówek). Zauważalne jest to w większości w szkołach ponadpodstawowych i wiąże się z wysoką liczebnością uczniów (w przypadku klas IV - VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół ponadpodstawowych nie ma wyznaczonej maksymalnej liczby uczniów w klasie) oraz brakiem możliwości rozbudowy infrastruktury o dodatkowe sanitariaty. Wartość normatywna

ilości osób przypadających na urządzenie sanitarne wynosi: 20 osób na 1 umywalkę, 20 dziewcząt na 1 miskę ustępową, 30 chłopców na 1 miskę ustępową i 1 pisuar.

VIII.5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 41 różnego typu szkołach skontrolowanych w 2024 roku (w 2023 roku skontrolowano 37) stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu – 31 szkół w swojej infrastrukturze posiada szkolny zespół sportowy z pełnym zapleczem sanitarnym, reszta placówek organizuje zajęcia wychowania fizycznego na terenie szkoły w salach zastępczych. Dodatkowo uczniowie z większości skontrolowanych szkół korzystają z bazy sportowej znajdującej poza placówką - basenu, hali sportowej, sali gimnastycznej, boiska/stadionu sportowego. W trakcie kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych - w większości uczniowie nie korzystali z natrysków, rzadko po dodatkowych zajęciach sportowych.

Szczegółową sytuację w zakresie korzystania przez szkoły z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 23. Zestawienie warunków do realizacji wychowania fizycznego w poszczególnych rodzajach szkół na terenie powiatu pilskiego w roku 2024

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek posiadających								brak infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f	
		tylko			salę gimnastyczną z boiskiem	salę zastępczą/ rekreacyjną z boiskiem	salę gimnastyczną i salę zastępczą/ rekreacyjną		szkolny zespół sportowy		
		salę gimnastyczną	salę zastępczą/ rekreacyjną	boisko sportowe			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem		bez boiska
Szkoły podstawowe, w tym specjalne	26	-	4	-	-	4	-	-	15	3	-
Licea ogólnokształcące	3	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
Zespoły szkół	11	-	-	-	-	1	-	-	7	2	1
Szkoły wyższe	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
RAZEM	41	-	4	-	-	5	-	-	24	7	1

VIII.6. Opieka zdrowotna w szkołach

W myśl ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami, opieka zdrowotna nad uczniami jest realizowana w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną, a podmiotami zapewniającymi warunki organizacyjne opieki zdrowotnej nad uczniami są: dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę.

We wszystkich skontrolowanych, w 2024 roku placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Czas pracy

pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby uczniów w szkole. Istnieją pojedyncze placówki, gdzie pielęgniarka dociera 1 -2 razy w tygodniu, jednak w większości szkół opieka pielęgniarska jest zapewniona na co dzień. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. W 2024 r. pod kątem zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami skontrolowano 40 szkół (w 2023 roku - 23 szkoły), z czego 34 posiadały w swej strukturze gabinety profilaktyki zdrowotnej, a 6 zapewniało opiekę zdrowotną zapewnioną była w pomieszczeniach zastępczych, zlokalizowanych na terenie szkoły. W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, zaopatrzenie w punkty poboru ciepłej i zimnej wody oraz środki myjąco-dezynfekujące. W ramach działań edukacyjno-informacyjnych prowadzonych w związku z występowaniem wszawicy wśród uczniów w 9 szkołach podstawowych sprawdzano działania pielęgniarki w tym zakresie pod kątem częstotliwości sprawdzania stanu czystości głowy – czystość sprawdzana była więcej niż 1 raz w ciągu roku szkolnego.

Analizując dostępność do opieki stomatologicznej w 2024 roku tego typu opiekę nad uczniami zapewniły 32 szkoły, z czego gabinet stomatologiczny na terenie szkoły - 4, dentobus - 1, a gabinet stomatologiczny poza terenem szkoły - 27.

VIII.7. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Dostosowanie mebli do warunków ergonomii

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa w 2024 roku oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny. Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w 27 placówkach - 112 oddziałach – oceniono 2661 stanowisk, w tym:

- 20 przedszkolach – 65 oddziałach, oceniono 1418 stanowisk;
- 5 szkołach podstawowych – 40 oddziałach, oceniono 1072 stanowiska;
- 2 zespołach szkół – 7 oddziałach, oceniono 171 stanowisk.

Nieprawidłowości stwierdzono w 4 placówkach – 10 oddziałach na 248 stanowiskach, wydano zalecenia pokontrolne w zakresie właściwego oznakowania i zestawienia mebli szkolnych, które zostały niezwłocznie wykonane.

Higiena procesu nauczania

- rozkłady zajęć szkolnych, zmianowość

Zgodnie z przepisami prawnymi, plan zajęć dydaktyczno–wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, w szczególności zajęcia powinny rozpoczynać się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy

dniami nie powinna być większa niż 1 godzina oraz różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie powinna być większa od 1 godziny. Istotnym jest również, aby rozkład zajęć układać zwracając uwagę na trudność poszczególnych przedmiotów.

W trakcie bieżących kontroli w 24 placówkach – 364 oddziałach ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz rozpoczynania zajęć o stałej porze.

Niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny stwierdzono w 8 szkołach – 79 oddziałach (w 2023 roku w 5 szkołach – 24 oddziałach).

Kontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych w większości uwzględniały równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. W większości szkół z terenu powiatu pilskiego kontrolowanych w 2024 roku prowadzony jest jednozmianowy system nauki, dyrektorzy wykazują starania, aby plany lekcji były sporządzane z zachowaniem zasad higieny.

- odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych

Zgodnie z zapisem § 14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej I Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego ustala długość przerw międzylekcyjnych, organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

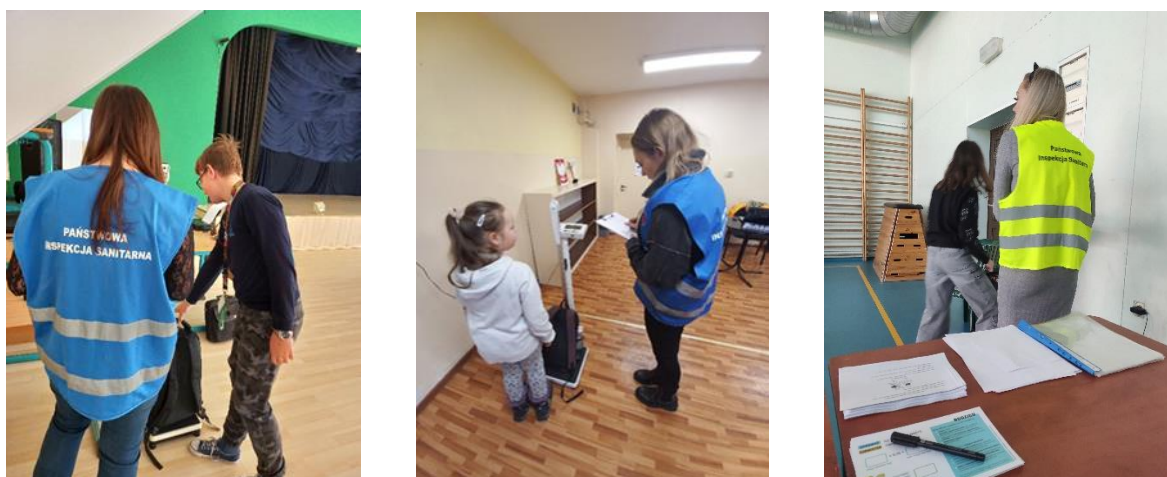
Kontrole przeprowadzone w 2024 roku w aspekcie przestrzegania norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów wykazały, że żadna ze szkół, nie zapewniała wszystkich przerw krótszych niż 10 minut, w 18 szkołach uczniowie mieli zapewnione przerwy trwające 10 minut i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, a 6 placówek gwarantowało przerwy krótsze niż 10 minut, ale zapewniało co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową. Wszystkie szkoły zapewniały uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz zapewnienie możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów

Tornister/plecak stanowi nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz zapobieganiu skrzywienia kręgosłupa. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego waga tornistra/plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała ucznia.

W 2024 roku oceniono obciążenie uczniów uczęszczających do szkół podstawowych wagą tornistra/plecaka, badania wykonano w 15 szkołach – 119 oddziałach klas od I do VIII, weryfikacji

poddano 1785 uczniów, z czego dla 39 % uczniów (691 osób) waga pełnego tornistra szkolnego nie przekraczała 10 % masy ciała, dla 44 % uczniów (783 osób) waga pełnego tornistra szkolnego mieściła się w zakresie od 10 do 15% masy ciała, natomiast dla 17% uczniów (305 osób) waga pełnego tornistra szkolnego stanowiła ponad 15 % masy ciała ucznia i byli to w większości uczniowie klas I - IV szkoły podstawowej. Ważenia dokonano przy użyciu medycznych wag analitycznych, będących na wyposażeniu szkolnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej z zachowaniem zasad intymności. W trakcie badania w przypadku przekroczenia dopuszczalnej (przekraczającej 15 % masy ciała) wagi pełnego tornistra zwracano uwagę na czynniki wpływające na ponadnormatywne obciążenie ucznia oraz przekazywano ulotkę informacyjną z wytycznymi na co należy zwrócić uwagę przy wyborze tornistra/plecaka oraz jak prawidłowo nosić i pakować tornister/plecak. Ponadto po przeprowadzonym badaniu każdemu dyrektorowi placówki przekazywano szczegółowe sprawozdanie z oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, a w szkołach, gdzie wykazano ponadnormatywne obciążenie prowadzono działania o charakterze informacyjno-edukacyjny skierowane do uczniów i nauczycieli.

Rycina 5. Badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Rycina 6. Działania informacyjno-edukacyjne związane z profilaktyką wad postawy (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile)

Problem przeciążonych tornistrów pozostaje aktualną kwestią, która może mieć negatywne skutki zdrowotne w przyszłości. Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Z obserwacji wynika, że przekroczenie wagi tornistrów/ plecaków mają wpływ przede wszystkim czynniki takie jak:

- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie dodatkowych słowników i książek;
- noszenie przedmiotów niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, takich jak pamiątniki, albumy, zabawki;
- rodzaj materiału, z jakiego został wykonany tornister (waga pustego tornistra waha się od 0,5 kg do 2 kg);
- niewystarczający nadzór opiekunów nad zawartością tornistrów;
- niekorzystanie z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów w szkole.

Wszystkie szkoły skontrolowane w 2024 roku zapewniały uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych - w szafkach z indywidualnymi skrytkami lub wyznaczonych miejscach na terenie szkoły – szafkach/regałach w sali lekcyjnej, bibliotece, czytelnii.

Posiadanie certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

Szkoły, przedszkola i inne placówki oświatowe zobowiązane są do nabywania wyposażenia i sprzętu posiadających **odpowiednie atesty, certyfikaty zgodności z obowiązującymi normami**, meble i sprzęt zakupione po 1997 powinny posiadać atesty i certyfikaty zgodności z Polską Normą, przy czym certyfikaty zgodności z normami (np. na stoły i krzesła uczniowskie) potwierdzają warunek dostosowania tych mebli do potrzeb ergonomicznych uczniów w odpowiednich przedziałach wiekowych (wzrostowych) opracowanych w oparciu o pomiary antropometryczne dzieci i młodzieży – czego atesty nie uwzględniają. Atest odnosi się jedynie do higieniczności stosowanego w wyrobie materiału, z którego wykonane są np. szafy, szafki na zabawki, szafki w szatniach. Zatem atestu z certyfikatem nie można stosować zamiennie.

Wzorem lat poprzednich w 2024 roku sprawdzono procent mebli szkolnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego, posiadających certyfikaty:

- z 69 skontrolowanych placówek, żadna nie posiadała mebli zakupionych przed 1997 rokiem (bez certyfikatów), 57 placówek posiadało w 100 %, 9 powyżej 50 %, 2 do 50 % i 1 do 25 % mebli zakupionych po 1997 roku, z czego w 57 placówkach wszystkie meble zakupione po 1997 roku posiadały certyfikaty;

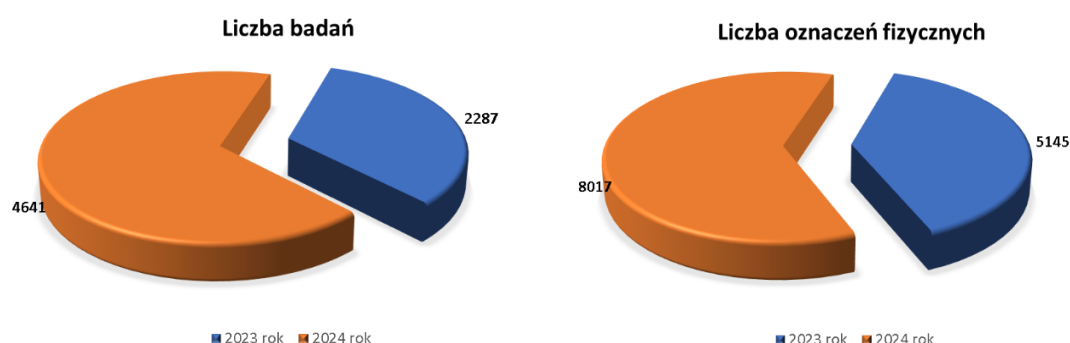
- z 59 skontrolowanych placówek - 1 przedszkole zlokalizowane na obszarze wiejskim posiadało wyłącznie urządzenia i sprzęt sportowy zakupione przed 1997 rokiem (bez certyfikatów), 52 placówki posiadały w 100 %, 3 powyżej 50 %, 3 do 50 % urządzeń i sprzętu sportowego zakupionych po 1997 roku, z czego w 48 placówkach urządzenia i sprzęt sportowy w 100 % posiadały certyfikaty.

Wykonane badania, oznaczenia

W 2024 roku w trakcie kontroli sanitarnych mierzono:

- temperaturę otoczenia w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia oraz temperaturę wody przy umywalkach dla dzieci oraz otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży - ogółem wykonano 489 takich pomiarów (w 2023 roku – 405);
- powierzchnię i wysokość pomieszczeń, odległość miejsca składowania odpadów od okien i drzwi pomieszczeń przeznaczonych na pobyt i od granicy sąsiedniej działki, odległości między monitorami w pracowniach komputerowych - łącznie wykonano 412 takich pomiarów (w 2023 roku - 357);
- ergonomię stanowiska pracy ucznia - pomiar wysokości siedziska krzesła i wysokości płyty roboczej stołu – łącznie oceniono 2661 stanowisk (w 2023 roku - 827);
- ciężar tornistra szkolnego w odniesieniu do masy ciała ucznia – sprawdzano wagę pustego i pełnego tornistra oraz wagę ucznia – badaniem objęto 1785 uczniów, wykonano 4455 pomiarów (w 2023 roku - 1313 uczniów, wykonano 3556 pomiarów).

Ogółem wykonano **4641** badań i **8017** oznaczeń fizycznych (w 2023 roku 2287 badań i 5145 oznaczeń fizycznych).

Wykres nr 8. Porównanie ilości badań i oznaczeń środowiska prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania w 2023 i 2024 roku

Zagęszczenie w klasach, dojazdy dzieci do szkoły

Obecnie obowiązujące przepisy nie regulują maksymalnej liczebności klas (z wyjątkiem klas I-III w szkołach podstawowych, w oddziale szkoły specjalnej, oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej z uwagi na rodzaj niepełnosprawności jaką mają uczniowie, w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej), ani minimalnej powierzchni sali

dydaktycznej, jaka powinna przypadać na jednego ucznia. Trudno w tej sytuacji mówić o poprawie komfortu w porównaniu do regulacji obowiązujących w ubiegłym wieku. W 1983 roku ówczesny Departament Inwestycji i Wyposażenia Szkół Ministerstwa Oświaty i Wychowania przyjął, iż powierzchnia sali lekcyjnej powinna wynosić 60 m² na 24 uczniów, przy czym należy dążyć do normy od 2,0 do 2,5 m² powierzchni przypadającej na ucznia.

Kontrole przygotowania szkół do roku szkolnego 2024/2025 wykazały, iż w 18 z 28 skontrolowanych szkół zapewniono 100 % sal lekcyjnych, w których na jednego ucznia przypada co najmniej 2,5m² powierzchni przy pełnym obłożeniu. Trudność zachowania powyższego wskaźnika wynika przede wszystkim z liczby uczniów w klasie, która niejednokrotnie przekracza 30 osób (dotyczy klas od IV szkoły podstawowej wzwyż).

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe gmina ma obowiązek ustalenia sieci publicznych szkół podstawowych w taki sposób, aby umożliwić wszystkim dzieciom wypełnianie obowiązku szkolnego, że spełnieniem warunku, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I–IV szkół podstawowych;
- 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V i VIII szkół podstawowych;

z posiadanej z tym zakresie wiedzy, wszystkim dzieciom dojeżdżającym do szkół na terenie powiatu pilskiego, w przypadku których została przekroczona powyższa odległość szkoła zapewnia dojazd i powrót ze szkoły własnym lub wynajętym środkiem transportu.

VIII.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2024 prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach. Dane liczbowe w zakresie liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania w porównaniu z rokiem 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Dożywianie uczniów w szkołach w latach 2023-2024

Rok	PROWADZENIE DOŻYWIANIA W SZKOŁACH								Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych
	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowani e śniadań		Podawanie napoju		
	Liczba skontrolowanych placówek	Liczba uczniów korzystających	w tym korzystających:		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
			Z obiadów pełnych	Z posiłków jedenodaniowych					
2023	17	2521	2391	130	5	112	14	2979	395
2024	20	2733	2449	284	6	164	15	3528	219

Na 20 skontrolowanych w tym zakresie szkół, ciepłe posiłki, przygotowywane na miejscu zapewniało 10 placówek oświatowych, do 9 posiłki były dowożone w formie cateringu, a w 1 przypadkach spożywane poza placówką – łącznie z ciepłych posiłków korzystało 2733 dzieci i młodzieży. Śniadania organizowano w 6 placówkach, z których korzystało łącznie 164 dzieci i młodzieży. Napoje ciepłe i zimne poza napojami podawanymi do posiłków, zapewniało 15 placówek i korzystało z nich 3528 uczniów. Ponadto 16 placówek zapewnia dostęp do wody pitnej w formie poidła lub wody w dzbankach.

Z posiłków dofinansowywanych w roku 2024 korzystało łącznie 219 dzieci i młodzieży. Podobnie jak w latach ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych, które zadeklarowały chęć uczestnictwa, korzystali z programu, w ramach którego uczniowie otrzymują warzywa, owoce oraz produkty mleczne. Program jest wdrażany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Uczestnictwo w programie wiąże się z nałożeniem na szkoły dodatkowych obowiązków - prowadzenia dokumentacji magazynowej i księgowej dotyczącej zakupu i udostępniania w ramach programu owoców i warzyw lub mleka, poza tym podjęcie działań edukacyjnych polegających m.in. na promowaniu zdrowego odżywiania.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów dwudaniowych przygotowywanych na miejscu (szkoły publiczne) lub dostarczanych w formie cateringu (szkoły niepubliczne). Jeżeli chodzi o szkoły ponadpodstawowe, w większości nie oferują dożywiania w formie ciepłych posiłków - obiadów, ale w większości na ich terenie dostępne są automaty z żywnością lub działalność prowadzą sklepiki szkolne.

Od 1 września 2022 r. szkoły podstawowe, z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, mają obowiązek zapewnia uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stworzenia możliwości jego higienicznego spożycia. Korzystanie z posiłku w szkole jest dobrowolne i odpłatne.

VIII.9. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach wykazano, że substancje chemiczne i ich mieszaniny jako wyposażenie pracowni chemicznych w roku 2024 posiadało 14 szkół. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, substancje niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w zlewy z bieżącą wodą, nauczyciele prowadzący zajęcia byli przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz wyposażeni w środki ochrony indywidualnej. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu

z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Rycina 7. Działania kontrolne z trakcie wypoczynku (źródło – opracowanie własne PSSE w Pile).

Wszystkie skontrolowane w roku 2024 turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku MEN. W sumie skontrolowano 47 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w 2023 roku – 45), w tym 14 turnusów wypoczynku zimowego oraz 33 turnusy wypoczynku letniego, w których uczestniczyło łącznie 1661 dzieci i młodzieży (w 2023 r. – 1410), w większości były to półkolonie w miejscu zamieszkania, odbywające się w cyklach 5 dniowych od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 do 16:00.

Placówki, w których wypoczywały dzieci i młodzież zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały bezpieczne warunki pobytu. Organizatorami wypoczynku były stowarzyszenia, uczniowskie kluby sportowe, osoby fizyczne i prawne. Dla uczestników organizowane były zajęcia odbywające się zarówno na terenie obiektów zgłoszonych jako miejsca odbywania wypoczynku: sportowe, językowe, muzyczne, plastyczne, taneczne, ekologiczne, informatyczne, w tym programowanie, gry i zabawy kreatywne oraz poza terenem tych obiektów – lodowisko, park wodny, park linowy, sala zabaw i trampoliny w obiekcie zamkniętym, kino, kąpielisko strzeżone, kręgielnia. Kontrole prowadzone były wspólnie z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia, Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile.

W czasie wypoczynku odnotowano 1 uraz, nie odnotowano wypadków, chorób czy zatruc pokarmowych. Organizatorzy wypoczynku zapewнили opiekę medyczną i wychowawczą. Zajęcia prowadzone były pod okiem wychowawców - nauczycieli lub instruktorów. Wszystkim uczestnikom zapewniono ciepłe posiłki w większości w formie cateringu. W trakcie kontroli, zwracano uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz formę zapewnienia opieki

medycznej uczestnikom wypoczynku. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych oraz technicznych.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła łącznie 23 kontrole warunków w jakich prowadzone jest żywienie uczestników. Warunki sanitarne wydawania posiłków oraz organizacja miejsc spożywania posiłków nie budziły zastrzeżeń. Na wszystkich turnusach pozostawiono materiały informacyjne – ulotki i plakaty poruszające tematykę zasad zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, bezpiecznych wakacji - wpływu nadmiernej ekspozycji ciała na promienie słoneczne, bezpiecznego pobytu nad wodą, w lesie, w górach.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadziła łącznie 38 działań edukacyjnych skierowanych do uczestników, poruszających tematykę bezpieczeństwa w trakcie wypoczynku, z czego 11 z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Pile.

Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2023 i 2024 zestawiono w tabeli nr 27.

Tabela nr 25. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2023 i 2024

Rodzaj placówek	Rok 2023		Rok 2024	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	15	519	14	620
wypoczynek letni	30	891	33	1041
RAZEM	45	1410	47	1661

VIII.11. Współpraca z innymi sekcjami, instytucjami i mediami

W roku 2024 wzorem lat ubiegłych Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży realizując zadania związane z bieżącym nadzorem współpracowała z innymi sekcjami PSSE - Higieną Żywności i Żywienia, Oświatą Zdrowotną i Promocją Zdrowia.

W zakresie wspólnych kontroli/wizytacji z:

- Sekcją Higieny Żywności i Żywienia – przeprowadzono ogółem 62 kontrole warunków do prowadzenia żywienia w szkołach i innych placówkach oraz miejscach organizacji wypoczynku - nie wykazano nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze;
- Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzono 31 kontroli obiektów stałych oraz wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, podczas których oceniano realizację programów zdrowotnych oraz prowadzono działania informacyjno-edukacyjne.

W roku 2024 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała także z Komendą Powiatową Policji w Pile w zakresie wspólnych kontroli bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży, a także z organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe, dyrektorami szkół i placówek, interesantami:

- do organu prowadzącego internat skierowano wystąpienie pokontrolne, dotyczące niewłaściwego stanu technicznego wyposażenia w części pokoi mieszkalnych oraz niesprawnych urządzeń higienicznosanitarnych,
- do organów prowadzących szkoły i inne placówki oświatowe wystosowano pismo przypominające o obowiązkowym wyposażeniu pomieszczeń sanitarnohigienicznych w mydło do rąk, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk oraz papier toaletowy w związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, gdzie w § 8 ust. 1 wskazano minimalne wyposażenie toalety przedszkolnej, szkolnej. przedszkole/szkoła musi zapewnić w toalecie przynajmniej ww. elementy;
- do dyrektorów szkół wytypowanych do oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wystosowano pisma informacyjne o zamiarze przeprowadzenia powyższej oceny oraz wariantach jej wykonania;
- w ramach posiadanych kompetencji udzielono odpowiedzi na zapytanie rodzica, dotyczące zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu na terenie szkoły.

W roku 2024 na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym PSSE zamieszczano informacje dotyczące działań prowadzonych w ramach kontroli wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Na bieżąco aktualizowano informacje dostępne na stronie internetowej PSSE w zakładce Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.

Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, w 2024 roku w trakcie bieżącego nadzoru, dodatkowo prowadzono działania edukacyjno- informacyjne, które miały wspomóc, ukierunkować, wskazać właściwe rozwiązania służące poprawie warunków pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach, działania te polegały na przekazywaniu ulotek, broszur materiałów informacyjnych, linków do stron internetowych Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Ministerstwa Zdrowia z opracowaniami i wytycznymi dotyczącymi bezpiecznych warunków nauki; rozmów z przedstawicielami jednostek kontrolowanych w zakresie m. in. Problemu wszawicy, profilaktyki wad postawy - właściwego doboru tornistra i jego wagi, ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników/ przyborów; profilaktyki wad wzroku w aspekcie właściwego oświetlenia pomieszczeń nauki; higieny rozkładu zajęć lekcyjnych; profilaktyki szczotkowania zębów.

Podsumowanie

Państwowa Inspekcja Sanitarna stale nadzoruje warunki higieniczno-sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych. Samorządy w ramach posiadanych środków finansowych stopniowo poprawiają standardy higieniczno-sanitarne dokonując rozbudowy, remontów, w tym modernizacji obiektów oświatowych, a także bieżących napraw, konserwacji, jak również wymiany zużytego wyposażenia.

W 2024 roku w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Na podniesienie standardu technicznego obiektów oraz poprawę higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają działania podejmowane dzięki regularnym kontrolom Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416). Zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2024 r. obejmowały w szczególności:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących potencjalnie znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii/decyzji o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, przedszkoli, punktów przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych i innych placówek oświatowych;
6. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
7. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 1 opinię sanitarną dotyczącą uzgodnienia dokumentacji projektowej. Przedmiotowa dokumentacja dotyczyła inwestycji pn. „Budowa Prosektorium wraz z przebudową części budynku Patomorfologii w ramach realizacji programu uruchomienia kierunku lekarskiego na UAM w Poznaniu – I etap”. Dokumentację uzgodniono pod warunkiem uzyskania zgody Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na oświetlenie sali sekcyjnej oraz pomieszczenia do mycia i ubierania zwłok wyłącznie światłem sztucznym, elektrycznym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał w 2024 r. 2 postanowienia, w których odmówił wszczęcia postępowania w sprawie uzgodnienia pod względem wymagań

higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej dotyczącej technologii uzdatniania wody oraz dokumentacji związanej z modernizacją pomieszczeń, bowiem zgodnie z treścią art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024r. poz. 416) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych. Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2024 r., poz. 725) przez budowę należy rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę i nadbudowę obiektu budowlanego. Zatem, mając na uwadze oba przytoczone przepisy, uzgodnieniu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej podlega dokumentacja projektowa dotycząca wykonywania obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowy, rozbudowy i nadbudowy obiektu budowlanego, nie zaś technologii uzdatniania wody oraz modernizacji obiektu budowlanego lub zmiany układu pomieszczeń w obiekcie budowlanym.

Z kolei, zgodnie z art. 71 ust. 1 przywołanej powyżej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, przez zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego rozumie się podjęcie bądź zaniechanie w obiekcie budowlanym działalności zmieniającej warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń albo podjęcie w obiekcie budowlanym działalności zaliczanej do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r., poz. 1112 z późn.zm.), co nie zachodzi w przedmiotowych sprawach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2024 roku uczestniczył w 18 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 14 opinii sanitarnych, 4 decyzje. Na ogólną liczbę 14 opinii sanitarnych składa się:

- 9 opinii sanitarnych wydanych w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725), stwierdzających zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym. W 7 przypadkach dokumentacja uzgodniona była przez rzeczoznawcę, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakresie budowlanym;
- 1 opinia sanitarna wydana w związku z art. 100 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2301) – dla pomieszczeń przeznaczonych na aptekę ogólnodostępną;

- 2 opinie sanitarne wydane w związku z art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r., poz. 737) dotyczące: pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie niepublicznej policealnej szkoły; pomieszczeń przeznaczonych na centrum doradczo-szkoleniowe;
- 2 opinie sanitarne wydane w związku z art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r., poz. 737 z późn.zm.) dotyczące pomieszczeń przeznaczonych na niepubliczne przedszkola zlokalizowane na terenie miasta;
- 4 decyzje wydane zostały na podstawie art. 25 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r., poz. 338 z późn.zm.) i dotyczyły niepublicznych żłobków zlokalizowanych na terenie Gminy Piła. Wydane decyzje stwierdzały spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych w kontrolowanych pomieszczeniach.

Ponadto w 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 17 zawiadomień o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu.

Obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę d/s sanitarnohigienicznych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Kontrolowane obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn.zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej, co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W roku analizowanym 2024 roku wydano ogółem 96 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 58 pism podtrzymujących stanowisko wyrażone w opinii. Na ogólną liczbę ww. 96 opinii:

- 4 stwierdzają konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podają zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko;
- 80 opinii stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 12 opinii dotyczyło uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 451 postanowień dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Wśród ogólnej liczby 451 postanowień, 61 zajętych stanowisk dotyczyło uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych lokalizacji inwestycji celu publicznego. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 451 rozpatrywanych przypadkach.

W 2024 r. analizie i ocenie poddano 14 wniosków dotyczących zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 21 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna liczba zajętych stanowisk wynosi 35.

W roku 2024 wydano ogólnie 20 decyzji płatniczych, które w rozumieniu art. 104 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 572) należy traktować jako decyzję. Wydane decyzje płatnicze dotyczyły opłat za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go/ich do użytkowania oraz za uzgodnienie dokumentacji dotyczącej projektu budowlanego.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 1 decyzję dotyczącą ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał w 2024 r. wydał 21 pism związanych m.in. ze współpracą z urzędami miejskimi, gminnymi; współpracą z własnymi jednostkami Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej; współpracy z interesantami, współpracy z innymi instytucjami.

W analizowanym 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał postanowienie, w którym zawiadomił Burmistrza Gminy oraz Wnioskodawcę, iż sprawy nie można załatwić w terminach wskazanych w art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z uwagi na konieczność uzupełnienia przez inwestora karty informacyjnej przedsięwzięcia.

Tabela 26. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2023-2024

Wyszczególnienie		2023 r.	2024 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		419	721
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	16	1
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	34	14
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	3	4
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	93	80
	kontrolę obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	9	9
	dotyczące innych spraw	16	5
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	9	12
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	121	451
	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	3	0
	dotyczące innych spraw	3	0
	odmowa wszczęcia postępowania	0	2
	zawiadomienie o niezakończonym terminie	0	1
w drodze zawiadomienia:	o braku sprzeciwu lub uwag w sprawie zamierzonego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu	21	17
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	37	20
	decyzja odbiorowa	1	4
	dotyczące innych spraw	4	1
pisma	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	19	21
	współpraca urzędy miejskie, gminne, starostwo,	7	5
	współpraca interesanci	11	6
	współpraca z innymi instytucjami	1	6
	współpraca z własnymi jednostkami PSSE, WSSE,	1	4
	dotyczące innych spraw/podtrzymanie stanowiska	10	58

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje badania laboratoryjne zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania określonymi w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wysokie kompetencje personelu do wykonywania ważnych wyników analiz potwierdza Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz pozytywne wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Wykaz badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 24 z dnia 21 lipca 2023 r.

W 2024 r. Laboratorium potwierdziło kompetencje techniczne do wykonywania badań poprzez udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody pitnej (*Escherichia coli*, enterokoki).
2. Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o. /PT 011/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (chlorany, chloryny, cyjanki wolne, sól, smak, zapach).
3. Badania biegłości w ERA A Waters Company w zakresie oznaczania manganu.
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2024 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).
5. Labquality – Program Zewnętrznej Oceny Jakości EQA Labquality w sprawdzianie Mikrobiologia kliniczna – posiew kału.

X.1. Laboratorium Badania Wody

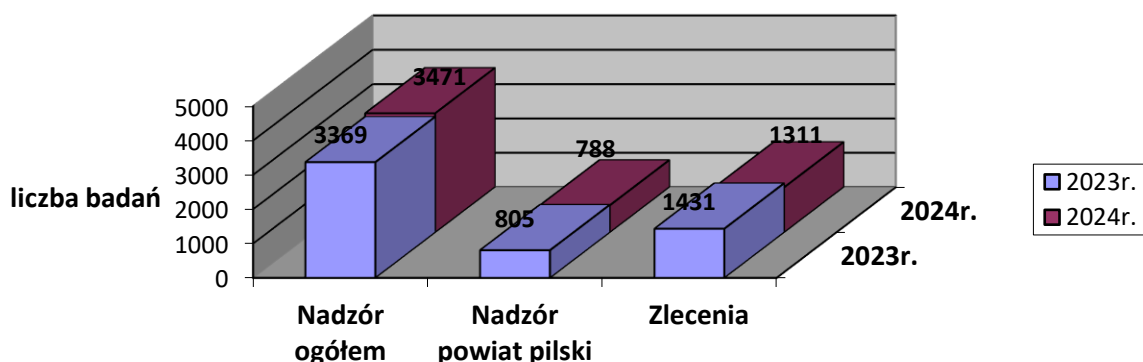
W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego oraz w ramach działalności usługowej wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Badania próbek wody w ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego wykonywano dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie, Wągrowcu i Złotowie.

Wykonano 4782 badania, co stanowi 0,37 % spadku ogólnej ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. Wzrost badań wystąpił w części nadzorowej - ok. 3,0 %, zaś w części usługowej zanotowano spadek o ok. 8,4%. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 3471 badań próbek wody, a na zlecenie 1311 badań. Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 27. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2023 i 2024

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Złotów Czarnków, Międzychód, Wągrowiec		dla PSSE Piła			
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Chemiczne	611	702	92	80	342	315
Fizyczne	1128	1156	279	268	330	307
Mikrobiologiczne	1630	1613	434	440	759	689
Ogółem:	3369	3471	805	788	1431	1311

Wykres 9. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2023 i 2024

X.2. Laboratorium Mikrobiologii

Wykonywano laboratoryjne badania sanitarno-epidemiologiczne, zgodnie z wymaganiem Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Badania wykonywane były w ramach nadzoru epidemiologicznego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie i Złotowie.

W ramach działalności usługowej prowadzono badania kału do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz badania skuteczności sterylizacji. Dodatkowo wykonywano badania skuteczności sterylizacji na potrzeby kontroli wewnętrznej Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Pile. Zanotowano spadek ilości badań wykonywanych z nadzoru oraz na zlecenia w odniesieniu do roku

ubiegłego. Ogółem wykonano 9213 badania, co stanowi 10,1 % spadek ilości badań.

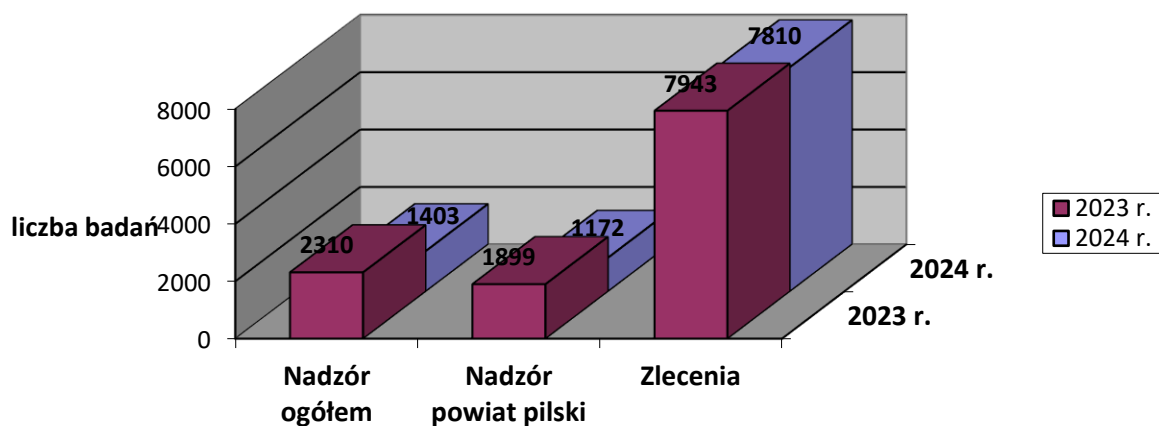
W ramach nadzoru wykonano 1119 badań w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella (44,7 % spadek), 284 badań skuteczności sterylizacji w ramach kontroli wewnętrznej (0,35 % wzrost) oraz 7810 badania na zlecenia (1,67% spadek).

Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 28. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2023 i 2024 roku

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Złotów		dla PSSE w Pile			
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
	Badania w kierunku skuteczności sterylizacji	285*	284*	285*	284*	545
Badania w kierunku obecności pałeczek Salmonella , Shigella	2025	1119	1614	888	7398	7290
Ogółem:	2310	1403	1899	1172	7943	7810

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres 10. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2023 i 2024

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2024 roku działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu pilskiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nikotynowa, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną, racjonalne odżywianie i higienę ciała. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Realizowano programy edukacyjne, projekty edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe.

XI.1. Realizacja programów edukacyjnych

XI.1.1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Przedsięwzięcia, które podejmowane są w ramach programu mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmianę postaw i zachowań wśród ludzi młodych. Celem działań jest także promowanie testowania w kierunku HIV podczas spotkań edukacyjnych i w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych na terenie wielkopolski i całego kraju.

XI.1.1.1. Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2024”

Celem głównym przedsięwzięcia jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń HIV, choroby AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową oraz przekazanie młodym osobom aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS. Zorganizowano konkurs na infografikę pt. „Bądź Superbohaterem - Nie daj szansy AIDS!” dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem konkursu był wzrost wiedzy młodzieży na temat HIV/AIDS, zachęcanie do wykonywania badań profilaktycznych oraz kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu i przyswajanie wiedzy w sposób kreatywny i nieszablonowy. Przeprowadzono 5 prelekcji dla uczniów z 3 szkół ponadpodstawowych /Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile, Zespół Szkół w Łobżenicy,

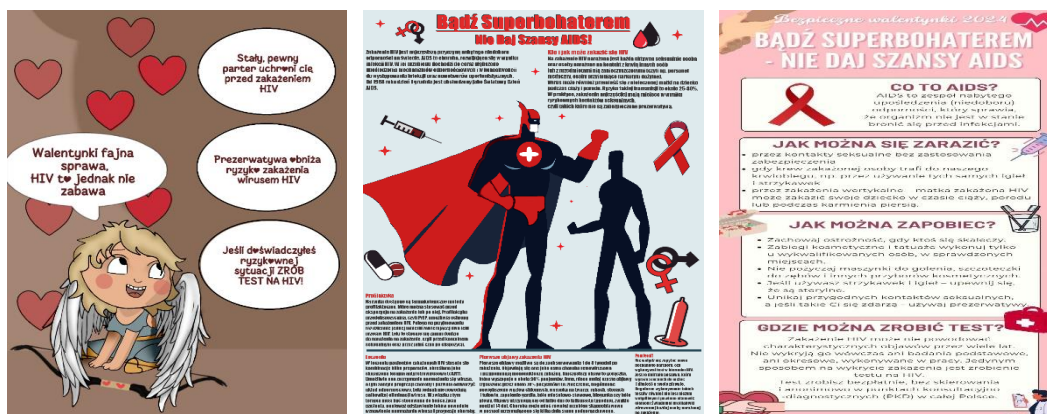
Wielkopolskie Samorządowe Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance/ i 1 pogadankę dla uczniów z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile.

Zorganizowano dwa Punkty informacyjno-edukacyjne. Jeden w Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile, drugi w Centrum Rekreacji Wodnej „Aquapark” w Pile.

Rycina 8. Punkt informacyjno-edukacyjny w Centrum Rekreacji Wodnej „Aquapark” w Pile

Informację o akcji „Bezpieczne Walentynki 2024”, aktualnej sytuacji epidemiologicznej, serię ulotek „Powiedz Stop Wirusom” w wersji elektronicznej oraz materiały kampanijne „Jedyny taki test”(#jedynytakitest) przesłano do 16 szkół ponadpodstawowych i 10 redakcji lokalnych mediów. Dystrybucję materiałów edukacyjnych przeprowadzono w 4 szkołach ponadpodstawowych, 2 placówkach służby zdrowia oraz w 2 Punktach informacyjno-edukacyjnych. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono 17 informacji o akcji „Bezpieczne Walentynki 2024” wraz materiałami informacyjno-edukacyjnymi.

Rycina 9. Prace laureatów I, II i III miejsca w konkursie na infografikę pt. „Bądź Superbohaterem – Nie daj szansy AIDS!”

XI.1.1.2. Światowy Dzień AIDS - 01 grudnia 2024

Podejmowane działania mają na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem rosnącej liczby zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS do 16 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, Zespołu Placówek Wychowawczych w Łobżenicy oraz do 10 redakcji lokalnych mediów przesłano informacje o obchodach Światowego Dnia AIDS, Punkcie

Konsultacyjno-Diagnostycznym w Poznaniu i o kampanii „Mój pierwszy raz” oraz o XXXI Konferencji „Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie”. Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I i II szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dniu 29 listopada 2024 r. W etapie powiatowym Olimpiady wzięło udział 29 uczniów z 10 szkół ponadpodstawowych. Etap powiatowy Olimpiady odbył się w sali widowiskowej Powiatowego Centrum „Iskra” w Pile, a uroczyste podsumowanie konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w Starostwie Powiatowym w Pile. Fundatorem nagród było Starostwo Pilskie. Na zakończenie spotkania wyemitowano sondę uliczną „Co Polacy wiedzą na temat HIV/AIDS?” przygotowaną przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

Rycina 10. Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS w sali widowiskowej Powiatowego Centrum „Iskra” w Pile

Przeprowadzono 3 prelekcje pt. „Profilaktyka HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową” dla 155 uczniów z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile. Podczas spotkań wyjaśniono podstawowe pojęcia „HIV” i „AIDS”, omówiono sytuację epidemiologiczną w Wielkopolsce, w Polsce i na świecie, drogi zakażenia, bezpieczne zachowania, pojęcie „okienka serologicznego”, zasady badania w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych, aspekty prawne oraz założenia kampanii społecznej Krajowego Centrum ds. AIDS („#MójPierwszyRaz”). Zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile 3 informacje dotyczące tematyki HIV/AIDS, na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile opublikowano 14 tematycznych postów. Przeprowadzono dystrybucję materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnych do 1 uczelni wyższej i 10 szkół ponadpodstawowych.

Rycina 11. Prelekcja dla uczniów z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile

XI.1.1.3. Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

W ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV” zorganizowano szkolenie dla 23 uczniów z Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile. Głównym celem projektu jest uzyskanie przez młodzież aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, nabycie umiejętności podejmowania świadomych decyzji zmniejszających ryzyko zakażenia wirusem HIV i innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową. Program szkolenia składał się z wykładu i zajęć warsztatowych, podczas których kształtowano asertywne zachowania, promowano postawę szacunku wobec siebie i innych, odpowiedzialność w kontaktach międzyludzkich oraz postawę akceptacji wobec osób żyjących z wirusem HIV i chorych na AIDS. Wszyscy uczniowie otrzymali dyplomy Młodzieżowych Liderów Zdrowia Kontra HIV uprawniające do edukacji rówieśniczej w zakresie profilaktyki HIV/AIDS i wyposażeni zostali w materiały informacyjno-edukacyjne.

Rycina 12. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia -Kontra HIV” w Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile

Realizowano XXII wojewódzki konkurs na plakat pod tytułem „Nie daj szansy AIDS”. Celem konkursu jest promowanie wśród młodego pokolenia mody i zwyczaju na testowanie w kierunku HIV oraz zwiększenie świadomości na temat ryzyka zakażeń chorobami przenoszonymi drogą płciową. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 11 prac z 5 szkół ponadpodstawowych. Komisja konkursowa przyznała I, II i III miejsce. Praca laureatki I miejsca, uczennicy z Zespołu Szkół im. Stanisława Staszica w Pile została przesłana na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu. Uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu i wręczenie nagród laureatom odbyło się w dniu 04.12.2024 r. w Starostwie Powiatowym w Pile. Spotkaniu towarzyszyła pokonkursowa wystawa plakatów „Nie daj szansy AIDS”. Nagrody dla laureatów zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile. Włączono się w realizację corocznej kampanii - Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS /19 maja 2024/, która odbywa się w trzecią niedzielę maja. Ten dzień jest wyrazem pamięci o wszystkich, którzy odeszli z powodu choroby AIDS, jak również dziękujemy tym wszystkim, którzy angażują się w pomoc osobom żyjącym z HIV oraz ich bliskim. Na stronie internetowej i na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczono informacje o Międzynarodowym Dniu

Pamięci o Zmarłych na AIDS oraz o organizowanym wydarzeniu „Patchwork ku pamięci osób zmarłych na AIDS”. W miesiącu maju 2024 roku przesłano do podmiotów leczniczych (37 gabinetów lekarzy rodzinnych, 3 placówek szpitalnych, 2 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej) oraz 1 uczelni wyższej informację o Europejskim Tygodniu Testowania w kierunku HIV i HCV i o organizowanym szkoleniu na doradców punktów konsultacyjno-diagnostycznych. Przekazano materiały o charakterze edukacyjnym (plakaty, ulotki, broszury) opracowane przez Krajowe Centrum ds. AIDS do 7 placówek służby zdrowia.

XI.1.2. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program ma na celu edukację młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania nawyków zdrowotnych poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Adresatami programu jest młodzież szkół podstawowych z klas V – VIII i ich rodzice. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 26 szkół podstawowych, ogółem działaniami programowymi ogółem objęto 3134 uczniów z 163 klas. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile. Przekazano materiały edukacyjne wydane w ramach programu tj. plakaty, poradniki dla nauczycieli zawierających podstawy teoretyczne programu oraz opracowania ze scenariuszami zajęć dla uczniów.

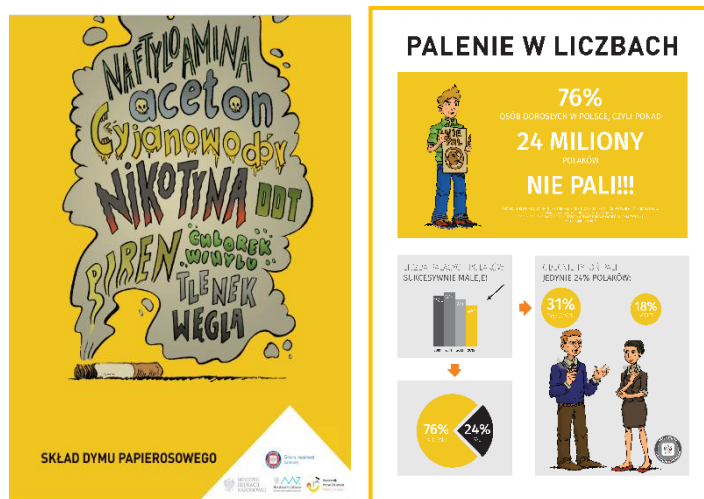

Rycina 13. Szkolenie szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!” w PSSE w Pile

W ramach programu realizowano Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia. Konkurs organizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny, Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne jako inicjatywa towarzysząca Ogólnopolskiemu Programowi Edukacyjnemu "Trzymaj Formę!". Do konkursu zakwalifikowało się 6 szkół podstawowych z terenu powiatu pilskiego. Do etapu powiatowego zakwalifikowała się uczennica z Zespołu Szkół w Starej Łubiance. Konkurs przeprowadzono na platformie internetowej programu. Zrealizowano 15 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu „Trzymaj Formę!”.

XI.1.3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych. Celem programu jest opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. W roku szkolnym 2023/2024 program do realizacji przyjęło 12 szkół podstawowych powiatu pilskiego. Działaniami programowymi objęto 574 uczniów klas IV szkół podstawowych, 424 rodziców i 28 nauczycieli. Program zawiera sześć scenariuszy zajęć do realizacji z uczniami oraz przewiduje organizację dwóch spotkań z rodzicami. W trakcie cyklu zajęć dzieci przeprowadzają wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty jakie generuje palenie papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów.

Rycina 14. Materiały programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Przekazano do 5 szkół realizujących program 101 zeszytów ćwiczeń dla uczniów. Materiały do realizacji programu zostały udostępnione na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego, część szkół posiada także materiały tj. poradnik dla nauczyciela i plakaty z poprzednich edycji programu. Przeprowadzono 5 wizytacji w szkołach podstawowych wraz z oceną realizacji programu.

XI.1.4. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy oraz zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy w tym szczepień ochronnych przeciwko wirusom HPV. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych dziewcząt i chłopców, rodziców uczniów oraz kadry pedagogicznej. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 7 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Edukacją objęto 2044 uczniów. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on – line - organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. plakaty, zakładki i ulotki. Nauczyciele w szkołach prowadzili

tematyczne zajęcia z młodzieżą, wykłady, pokazy prezentacji multimedialnych, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. Treści programu cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży. Przeprowadzono 4 wizytacje w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego.

Rycina 15. Materiały programu edukacyjnego „Wybierz Życie – Pierwszy Krok?”

XI.1.5. Program „Znamie! Znam je?”

Celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka /nowotwór skóry/ oraz edukacja na temat profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. Program skierowany jest głównie do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 11 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pińskiego. Edukacją objęto 2907 uczniów. Przekazano do szkół realizujących program materiały edukacyjne tj. plakaty, poradniki dla koordynatora oraz ulotki dla uczniów. Nauczyciele mogli także skorzystać z materiałów zamieszczonych na stronie internetowej programu tj. film i prezentacja multimedialna. Szkolni koordynatorzy programu uczestniczyli w szkoleniu on – line organizowanym przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Przeprowadzono 4 wizytacje w szkołach ponadpodstawowych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego.

Rycina 16. Materiały programu edukacyjnego „Znamie! Znam je?”

XI.1.6. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15 -19 lat oraz ich rodziców. Głównym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. W realizacji XI edycji programu wzięło udział 9 typów szkół ponadpodstawowych: 3 szkoły branżowe, 2 licea i 4 szkoły techniczne. Program koordynowany był przez 5 nauczycieli, działaniami edukacyjnymi objęto 912 uczniów. Realizacja programu odbyła się w oparciu o dostępne materiały informacyjno - edukacyjne przekazane do szkół w poprzednich edycjach oraz na podstawie materiałów zamieszczonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile na stronie internetowej. Do wszystkich szkół, które przystąpiły do realizacji programu przesłano dodatkowe materiały informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień. Załączone materiały pochodziły ze strony internetowej Krajowego Centrum ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz z kampanii Ministerstwa Zdrowia „Planuje długie życie”. Materiały przesłano do szkół w celu wykorzystania podczas działań profilaktycznych z uczniami i w trakcie pedagogizacji rodziców. Podczas XI edycji przeprowadzono ankietę ewaluacyjną oceniającą program w 4 szkołach, ankietyzacją objęto 152 uczniów. Wśród najbardziej wartościowych treści programu młodzież wymieniła tematy dotyczące skutków zażywania substancji psychoaktywnych, wpływu tych substancji na zdrowie i życie dziecka podczas ciąży i zagadnienia dotyczące zespołu FAS (płodowego zespołu alkoholowego).

Rycina 17. Materiały programu edukacyjnego „Ars, czyli jak dbać o miłość?” (plakat, ulotka dla rodziców)

XI.1.7. Ogólnopolski program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Adresatami programu są dzieci przedszkolne w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice i opiekunowie. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 12 placówek przedszkolnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto

402 dzieci i 328 rodziców. Zorganizowano 1 szkolenie dla nauczycieli wychowania przedszkolnego w PSSE w Pile. Podczas szkolenia omówiono cel i metodykę realizacji programu, zaprezentowano materiały edukacyjne, do współpracy przy realizacji zadania zaproszono Fundację „Pszczoła” w Pile. Odbył się wykład na temat roli pszczół w środowisku naturalnym. Przeprowadzono 1 pogadankę i 2 prelekcje dla dzieci z 3 placówek przedszkolnych, edukacją objęto 51 osób. Zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu "EKO jest lepsze!". Zadanie konkursowe polega na przygotowaniu przez dzieci w wieku 3 - 4 lata pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczną hodowlę zwierząt, a dzieci w wieku 5 - 6 lat pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczne gospodarstwo. Na etap powiatowy wpłynęły prace z 5 placówek przedszkolnych, wzięły w nim udział 63 osoby. Prace laureatów I miejsca przesłane zostały na etap wojewódzki do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Nagrody dla laureatów etapu powiatowego zakupione zostały ze środków PSSE w Pile.

Rycina 18. Prace laureatów I miejsca z Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Skrzatuszu i grupy „Muchomorki” z Publicznego Przedszkola nr 16 w Pile

Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnie), ich rodzice i opiekunowie. Celem ogólnym Programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają. W roku szkolnym 2023/2024 programem objęto 33 przedszkola i 18 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Ogółem programem objęto 1155 dzieci przedszkolnych oraz 1654 rodziców, łącznie 2809 osób. Przekazano do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych broszurę opracowaną przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile. Broszura zawiera informacje dla rodziców oraz zadania dla dzieci związane z higieną i żywieniem dzieci w wieku przedszkolnym, prawidłowym rozwojem mowy, profilaktyką chorób zakaźnych, szczepieniami ochronnymi i zdrowiem psychicznym. W ramach zadań programowych przeprowadzono 6 pogadank i 4 prelekcje dla 201 dzieci. Podczas spotkań z dziećmi rozmawiano na temat podstawowych zasad higieny i zasad zdrowego stylu życia.

Rycina 19. Pogadanki i zajęcia plastyczne w Publicznym Przedszkolu nr 2 w Pile

W ramach programu zorganizowano wspólnie z Publicznym Przedszkolem nr 3 w Pile dwuetapowy konkurs pt. „Jestem zdrowy - wiem, co jem, więc idę do szkoły”. W etapie plastycznym i muzycznym wzięło udział 48 dzieci z 12 pilskich przedszkoli. Zorganizowano 1 szkolenie, 14 narad dla nauczycieli wychowania przedszkolnego. Podczas narad omówiono założenia programowe, metodykę realizacji programu oraz sposób wykorzystania materiałów edukacyjnych. Przeprowadzono 28 wizytacji w placówkach przedszkolnych wraz z oceną realizacji programu edukacyjnego „Mamo, Tato – co Wy na to?”.

XI.1.9. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Adresatami programu są dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowi. Program ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 21 przedszkoli i 11 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Przekazano do placówek zeszyty ćwiczeń dla dzieci opracowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. W ramach realizacji programu zorganizowano 1 szkolenie i 12 narad dla przedszkolnych koordynatorów programu. Przeprowadzono 4 spotkania edukacyjne dla 242 dzieci przedszkolnych, wszystkie dzieci otrzymały odbłaski z wizerunkiem głównego bohatera programu, którym jest smok Dinek. Podczas spotkań omówiono z dziećmi różne źródła dymu, skutki palenia papierosów, miejsca zakazu palenia tytoniu w miejscach publicznych oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich papierosy. Przeprowadzono 16 wizytacji w placówkach przedszkolnych wraz z oceną realizacji Programu. Ogółem programem objęto 1147 dzieci przedszkolnych oraz 610 rodziców, łącznie 1757 osób.

Rycina 20. Spotkanie edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 11 w Pile

XI.2. Realizacja projektów edukacyjnych

XI.2.1. Wojewódzki projekt edukacyjny dotyczący profilaktyki raka piersi „Co kryją Twoje piersi?”

Celem projektu jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji i badań przesiewowych), dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania na terenie powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi. W ramach projektu przeprowadzono 14 szkoleń dla 278 uczniów z trzech szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół Technicznych w Pile, Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku/ oraz 6 szkoleń dla 102 osób, którymi byli: pracownicy Szkoły Podstawowej w Wysokiej, pracownicy Delegatury Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Pile oraz pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile.

Rycina 21. Szkolenie „Co kryją Twoje piersi?” w Zespole Szkół Technicznych w Pile

Podczas szkoleń odbył się wykład dotyczący epidemiologii występowania nowotworów w Polsce i w województwie wielkopolskim, patogenezы, czynników ryzyka i objawów chorobowych oraz profilaktyki raka piersi, a w drugiej części przeprowadzano pokaz i naukę samobadania piersi z użyciem fantomu. Wszyscy uczestnicy szkoleń wyposażeni zostali w ulotkę

„Badaj piersi” i kalendarz badania piersi. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzono w 3 Punktach Porad Zdrowotnych, z poradnictwa skorzystało 157 osób. na to?”.

XI.2.2. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz - duży problem”

Celem projektu edukacyjnego jest wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie kleszczy i związanych z nimi zagrożeń zdrowotnych oraz profilaktyka chorób odkleszczowych. Przeprowadzono 7 prelekcji dla 190 uczniów szkół ponadpodstawowych /Zespół Szkół Gastronomicznych w Pile, Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego w Pile, Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile/ i 1 szkolenie dla 28 osób ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Caritas” w Pile. Podczas spotkań omówiono cechy charakterystyczne kleszczy, ich gatunki i występowanie w przyrodzie, najczęstsze choroby przenoszone przez kleszcze /borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu/, zasady ochrony przed kleszczami oraz zasady prawidłowego usuwania kleszcza z ciała. Uczestnicy spotkań otrzymali ulotki informacyjne „Mały kleszcz – duży problem” wydane w ramach projektu.

Rycina 22. Prelekcje dla młodzieży w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”

Zorganizowano sześć Punktów informacyjno - edukacyjnych podczas następujących wydarzeń: Turniej Kół Gospodyń Wiejskich w Pile, Piknik Wojska Polskiego i innych służb mundurowych na terenie lądowiska w Pile, Las na Wyspie – jubileusz 100-lecia Lasów Państwowych na Pilskiej Wyspie, obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju na Pilskiej Wyspie, Senioralia 2024 na Stadionie Powiatowym w Pile, Konferencja pn. „Skarby w lesie” Nadnotecki Instytut Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile. Zorganizowano także jeden Punkt informacyjno – edukacyjny na Targowisku Miejskim Nr 1 w Pile. W Punktach informowano o zagrożeniach zdrowotnych przenoszonych przez kleszcze oraz prowadzono instruktaż prawidłowego usuwania kleszcza z ciała człowieka, rozdawano tematyczne materiały edukacyjne. Osoby odwiedzające Punkty mogły także skorzystać z pomiarów ciśnienia tętniczego krwi i z pomiarów zawartości tkanki tłuszczowej w ciele, poradnictwa grzybowego a dzieci otrzymywały

tematyczne kolorowanki. Podczas Akcji „Lato 2024” w obiektach wypoczynku letniego przeprowadzono 24 pogadanki dla dzieci i młodzieży w których uczestniczyło 700 osób. Podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą omawiano cechy charakterystyczne kleszczy, ich występowanie w przyrodzie, zasady prawidłowego usuwania kleszcza oraz zasady prawidłowego ubioru podczas wypraw do lasu. W trakcie pogadanek wykorzystywano plansze pokazowe oraz prezentacje multimedialne, dzieci otrzymywały kolorowanki z wizerunkiem kleszcza. Prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek i plakatów. Materiały przekazywano kierownikom wypoczynku wraz z poradnictwem. Zamieszczono na stronie internetowej oraz w serwisie społecznościowym Facebook PSSE w Pile materiały dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.

Rycina 23. Punkty Porad Zdrowotnych w ramach projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”

XI.2.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”

Celem projektu edukacyjnego jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym i przedszkolnym. Realizatorami działań są pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych województwa wielkopolskiego. Prowadzono zajęcia edukacyjne na których dzieci zapoznają się z budową i funkcją zębów, dowiadują się co sprzyja ich zdrowiu a co szkodzi zębom. Uczniowie mają także możliwość przećwiczenia techniki prawidłowego mycia zębów na modelu szczęki. Zorganizowano 10 pogadanek dla uczniów klas I – III w szkołach podstawowych oraz 3 pogadanki dla dzieci przedszkolnych. Dodatkowe zajęcia edukacyjne odbyły się w 6 obiektach wypoczynku letniego i 4 obiektach wypoczynku zimowego.

Rycina 24. Realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby”

Projekt „Mam zdrowe zęby!” wzbogacony został o liczne materiały graficzne, dzieci otrzymują na zakończenie zajęć broszury, które zawierają ważne merytoryczne wskazówki jak dbać o higienę jamy ustnej i zębów oraz ciekawe zagadki. W ramach projektu wydano także magnesy z logo projektu, kalendarze szczotkowania zębów oraz opracowano prezentację multimedialną. Przeprowadzono etap powiatowy konkursu plastycznego dla uczniów klas I – III pod tytułem „Myję zęby – moje odbicie w lustrze”. Konkurs miał na celu zachęcenie dzieci do mycia zębów poprzez wykonanie pracy plastycznej. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 117 prac. Na etap wojewódzki do WSSE w Poznaniu przesłano 3 prace. Praca ucznia z klasy II Szkoły Podstawowej Nr 6 im. Lotników Polskich w Pile zajęła II miejsce w etapie wojewódzkim konkursu.

Rycina 25. Praca laureata II miejsca etapu wojewódzkiego konkursu „Myję zęby -moje odbicie w lustrze”

XI.2.4. Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”

W październiku 2024 roku rozpoczęto realizację *pilotażowej edycji* wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Talerz zdrowego żywienia”. Celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków poprzez umiejętność odczytywania schematu „Talerz zdrowego żywienia”, utrwalenie wiedzy na temat grup produktów żywnościowych i ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania organizmu,

dostarczenie wiedzy jakie produkty i w jakich proporcjach powinny być spożywane ciągu dnia i umiejętność odróżnienia produktów zdrowych dla organizmu od niekorzystnych. Adresatami projektu są dzieci w wieku przedszkolnym (5 – 6 latnie) i wczesnoszkolnym (uczniowie klas I - III szkół podstawowych). W ramach realizacji projektu przeprowadzono 2 pogadanki w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile i 2 pogadanki w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Brzechwy w Pile oraz 1 pogadankę w ramach lekcji profilaktycznej w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Pile. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 124 osoby.

Rycina 26. Działania edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Brzechwy w Pile

W ramach projektu opracowano tematyczną broszurę edukacyjną dla dzieci, która zawiera treści merytoryczne dotyczące zdrowego żywienia, a także zadania do wykonania, przygotowano dla dzieci grę edukacyjną oraz magnes na lodówkę przedstawiający talerz zdrowego żywienia, który pomoże utrwalać zasady zdrowego odżywiania w codziennym życiu.

XI.3. Realizacja interwencji nieprogramowych

XI.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem działań jest poprawa świadomości społeczeństwa w zakresie szkodliwości palenia tytoniu, zmniejszenie narażenia na działanie dymu tytoniowego oraz edukacja w zakresie szkodliwości używania e–papierosów. W ramach profilaktyki palenia tytoniu organizowano działania skierowane zarówno do dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Światowy Dzień bez Tytoniu, corocznie przypada w dniu 31 maja i stanowi okazję, aby zwracać uwagę jak powszechne jest palenie tytoniu oraz jakie są negatywne skutki zdrowotne i środowiskowe jego używania. Zorganizowano we współpracy z Publicznym Przedszkolem nr 2 w Pile oraz z Publicznym Przedszkolem Nr 11 w Pile dwa happeningi antynikotynowe. Happeningi miały formę przemarszu ulicznego, podczas którego dzieci niosły transparenty i tabliczki ze znakiem zakazu palenia oraz ulotki antynikotynowe. Happeningi poprzedzono prelekcjami w przedszkolach na temat szkodliwości przebywania w dymie nikotynowym. W obu przemarszach wzięło udział 175 dzieci przedszkolnych. Przeprowadzono w dwóch szkołach ponadpodstawowych powiatu pilskiego /Zespół Szkół Gastronomicznych w Pile, Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa

Sportowego w Pile/ 8 spotkań edukacyjnych z uczniami. Podczas zajęć omówiono definicję uzależnienia, konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu i e-papierosów, konsekwencje ekonomiczne nałogu /kalkulacja kosztów palenia/ i problem biernego palenia. W spotkaniach uczestniczyło 189 uczniów. Nawiązano współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile w związku z organizacją IV edycji turnieju „Sport zamiast uzależnień” w hali sportowej przy Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile. Zorganizowano Punkt informacyjno – edukacyjny dla uczniów szkół ponadpodstawowych biorących udział w wydarzeniu. Uczniowie w punkcie otrzymywali materiały dotyczące szkodliwości palenia, mierzyli zawartość tlenku węgla smokerlyserem oraz rozwiązywali tematyczną krzyżówkę, za którą otrzymywali upominki ufundowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile.

Rycina 27. Prelekcje dla uczniów szkół ponadpodstawowych z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu 2024

Zorganizowano dwa Punkty informacyjno – edukacyjne dla mieszkańców Piły, w Galerii Handlowej IBI w Pile oraz w Szpitalu Specjalistycznym im. Stanisława Staszica w Pile. W Punktach prowadzono poradnictwo antynikotynowe, dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych, pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerlysera i pomiary ciśnienia tętniczego krwi, można także było skorzystać z alkohogli. Z poradnictwa i badań w Punktach skorzystało 107 osób.

Rycina 28. Punkty informacyjno – edukacyjne z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu 2024

Informację o obchodach i przesłaniu Światowego Dnia Bez Tytoniu 2024 przesłano do 32 szkół podstawowych i 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. Informacja o akcji została również przekazana do 10 redakcji lokalnych mediów. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Celem

konkursu było propagowanie zasad zdrowego stylu życia i poszerzenie wiedzy uczniów w zakresie szkodliwości palenia tytoniu, kształtowanie postaw asertywnych.

Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu komiksu nt. palenia tytoniu, używania e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych. Na etap powiatowy nadesłano prace z 8 szkół podstawowych. Praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej Nr 4 w Pile zajęła I miejsce w etapie powiatowym konkursu i została wysłana do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu na etap wojewódzki konkursu.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu realizowano działania z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, który przypadał w dniu 21 listopada 2024 r. W ten dzień zachęcamy osoby palące papierosy do zerwania z nałogiem nikotynowym, organizowanie są także przedsięwzięcia promujące styl życia wolny od dymu tytoniowego. Zorganizowano 10 prelekcji dla uczniów z trzech szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego /Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku, Zespół Szkół Gastronomicznych w Pile, Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego w Pile/. Podczas prelekcji omawiano negatywne skutki palenia tytoniu i używania papierosów elektronicznych. W spotkaniach uczestniczyło 210 uczniów. Informację o akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu przygotowaną przez PSSE w Pile oraz informację o Poradni Antynikotynowej Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Poznaniu przesłano do 15 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu pilskiego w celu rozpowszechnienia i podjęcia działań edukacyjnych w szkołach. W Centrum Handlowym VIVO w Pile zorganizowano Punkt informacyjno –edukacyjny dla osób odwiedzających centrum handlowe. W Punkcie przeprowadzono tematyczny quiz, poradnictwo antynikotynowe, dystrybucję t materiałów edukacyjnych, pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy użyciu smokerlysera i pomiary ciśnienia tętniczego krwi. Z poradnictwa w Punkcie skorzystało 76 osób.

Rycina 29. Punkt informacyjno – edukacyjny z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu 2024

W ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” zorganizowano dwa szkolenia dla uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 4 w Pile oraz dla uczniów ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 12 w Pile. Podczas spotkań omówiono szkodliwy wpływ palenia papierosów i używania e – papierosów na zdrowie człowieka. Przeprowadzono także warsztaty -

kalkulację kosztów palenia tytoniu i zadania ćwiczące asertywność, uczniowie wypełniali ankietę oceniającą ich wiedzę na temat szkodliwości wyrobów tytoniowych.

XI.3.2. Światowy Dzień Zdrowia

Zgodnie z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia w 2024 roku obchodzono Światowy Dzień Zdrowia pod hasłem „Moje zdrowie – moje prawo”. Z tej okazji organizowano XXIII Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia. Konferencja odbyła się w dniu 18.04.2024 r. w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile. Współorganizatorem wydarzenia było Starostwo Pileskie. Motywem przewodnim Konferencji był jeden z problemów zdrowia publicznego - choroby cywilizacyjne XXI wieku – choroby układu krążenia, cukrzyca, choroby związane z brakiem ruchu. Nawiązano współpracę i pozyskano wykładowców poprzez Fundację „Z Sercem do Pacjenta” Grupy American Heart of Poland.

Rycina 30. XXIII Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Pile, pracownicy urzędów miast i gmin powiatu pilskiego, nauczyciele, szkolni koordynatorzy promocji zdrowia z szkół powiatu pilskiego, pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania, studenci Uniwersytetu III Wiek, przedstawiciele stowarzyszeń zaproszeni goście – ogółem 151 osób. Podczas Konferencji zorganizowano konkurs „Moje zdrowie, moje prawo”, na zakończenia spotkania rozlosowano wśród osób, które prawidłowo wypełniły kupony konkursowe 10 upominków ufundowanych przez Starostwo Pileskie oraz Fundację „Z sercem do pacjenta”.

Zorganizowano zajęcia edukacyjne w 6 placówkach oświatowych: 2 przedszkolach /Niepubliczne Przedszkole „Caritas” w Pile, Niepubliczne Przedszkole „Arka Noego” w Pile/, w 3 szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa w Fanianowie, Szkoła Podstawowa w Kaczorach, Szkoła Podstawowa w Kruszewie) oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pile. Podczas zajęć rozmawialiśmy z dziećmi i młodzieżą na temat zasad zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego odżywiania i promocją aktywności fizycznej, zwracano także uwagę na niekorzystny wpływ napojów energetyzujących na młody organizm.

Rycina 31. Zajęcia edukacyjne z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia

W Nadnoteckim Instytucie Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile, w ramach kwietniowych obchodów Miesiąca Zdrowia odbyła się Konferencja pt. „Edukacja zdrowotna dla wszystkich!”. Organizatorem wydarzenia było Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile. W Konferencji wzięli udział nauczyciele i szkolni koordynatorzy promocji zdrowia. Pracownik Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pile przedstawił wykład pt. „Przedsięwzięcia edukacji zdrowotnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile dla placówek oświatowych”. Zaprezentowano programy i akcje edukacyjne realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile. Materiały informacyjne akcji Światowy Dzień Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich” przesłano do: 15 szkół ponadpodstawowych i 32 szkół podstawowych na terenie powiatu pilskiego.

XI.3.3. Akcja „Zimowisko 2024” i Akcja „Lato 2024”

Prowadzono działania edukacyjne podczas ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego - Akcja „Zimowisko 2024” oraz podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży - Akcja „Lato 2024”. W trakcie ferii zimowych zorganizowano działania edukacyjne dla uczestników zimowisk. Przeprowadzono prelekcje i pogadanki w 13 placówkach wypoczynku zimowego pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe”. Podczas spotkań omawiano zasady profilaktyki grypy i innych infekcji górnych dróg oddechowych. Zwrócono uwagę na zasady higieny osobistej w tym częste mycie rąk oraz jakie czynniki wspierają odporność organizmu (zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna i odpowiednia ilość snu). Prowadzono także zajęcia na temat higieny jamy ustnej wśród młodszych dzieci. W 4 spotkaniach z dziećmi i młodzieżą uczestniczyli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Pile, którzy omawiali

zasady bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 353 osoby. Przekazywano kierownikom obiektów wypoczynku zimowego materiały o charakterze informacyjno - edukacyjnym dotyczące profilaktyki grypy oraz bezpiecznego wypoczynku. W okresie ferii zimowych zorganizowano Punkt informacyjno-edukacyjny w holu Centrum Rekreacji Wodnej „Aquapark” w Pile. W punkcie można było uzyskać materiały edukacyjne na temat profilaktyki grypy i chorób zakaźnych oraz skorzystać z pomiarów ciśnienia tętniczego krwi oraz alkogogli. Punkt odwiedziło 50 osób.

Rycina 32. Spotkania edukacyjne podczas Akcji „Zimowisko 2024”

W trakcie Akcji „Lato 2024” prowadzono działania edukacyjne w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Zorganizowano: pogadanki, prelekcje, zajęcia edukacyjne i warsztatowe. Łącznie w 39 spotkaniach edukacyjnych uczestniczyło 1109 osób. Podczas spotkań omawiano: zasady postępowania w czasie upałów, profilaktykę chorób odkleszczowych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad prawidłowego usuwania kleszcza ze skóry człowieka. zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie i w mieście. Młodsze dzieci uczestniczyły w zajęciach na temat higieny jamy ustnej, wykonywały prace plastyczne. Starsza młodzież wzięła udział w zajęciach na temat szkodliwego wpływu używek na zdrowie człowieka /tytoń, alkohol, substancje psychoaktywne i napoje energetyzujące.

Rycina 33. Zajęcia edukacyjne podczas Akcji „Lato 2024”

W spotkaniach z dziećmi i młodzieżą wzięli udział przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Pile, omawiając zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego. Prowadzono poradnictwo

zdrowotne i dystrybucję materiałów edukacyjnych /plakaty, ulotki/ na temat szkodliwości palenia tytoniu, bezpiecznego opalania, profilaktyki chorób odkleszczowych i higieny jamy ustnej. Materiały przekazano do 25 placówek wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. W trakcie Akcji „Lato 2024” zorganizowano dwa Punkty informacyjno – edukacyjne podczas Pikniku Wojska Polskiego i innych służb mundurowych na terenie lądowiska w Pile oraz podczas obchodów jubileuszu 100-lecia Lasów Państwowych na Pilskiej Wyspie „Las na Wyspie”. W Punktach można było uzyskać poradnictwo i materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego grzybobrania, profilaktyki chorób odkleszczowych, bezpiecznego opalania, oraz samobadania piersi. Zorganizowano także strefę dla dzieci, gdzie najmłodsi mogli ćwiczyć prawidłowe mycie zębów na fantomie oraz wykonywać kolorowanki.

Rycina 34. Punkty informacyjno – edukacyjne podczas Akcji „Lato 2024”

W trakcie Akcji „Zimowisko 2024” i Akcja „Lato 2024” zamieszczano na bieżąco na portalu społecznościowym Facebook PSSE Piła informacje z prowadzonych działań edukacyjnych. Ogółem zamieszczono 22 informacje.

XI.3.4. Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań jest ograniczenie liczby zachorowań na choroby nowotworowe poprzez stosowanie działań profilaktycznych takich jak edukacja społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy dotyczącej onkologii, promocja tzw. czujności onkologicznej oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych zgodnych z zasadami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. W dniach 22 - 28 stycznia 2024 r. obchodzono Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy. Celem akcji było zachęcenie kobiet do regularnych wizyt u ginekologa i wykonywanie badań cytologicznych, ważnym elementem profilaktyki są też szczepienia ochronne przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. Zorganizowano dwa Punkty informacyjno – edukacyjne. Punkt w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile dla uczestników wydarzenia Wielkopolski Klub Pacjenta Fundacji „Z sercem do pacjenta” oraz Punkt w Publicznym Przedszkolu Nr 18 w Pile dla rodziców dzieci przedszkolnych i personelu placówki. Podczas spotkań i rozmów w punktach przekazywaliśmy materiały edukacyjne dotyczące wykonywania badań cytologicznych, materiały

Narodowej Strategii Onkologicznej – Kampania Planuję długie życie oraz informacje dotyczące szczepień przeciwko wirusowi HPV. Z porad w obu punktach skorzystało 140 osób.

Przeprowadzono prelekcję dla pracowników Służb BHP w Ogólnopolskim Stowarzyszeniu Pracowników Służb BHP w Pile. Podczas spotkania omówiono cele akcji, przekazano materiały edukacyjne, zaproszono pracowników Służb BHP do współpracy /prowadzenie akcji edukacyjnych w zakładach pracy/. Informację o akcji Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy przekazano do szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego a także zamieszczono na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile. Realizowano także inne działania z zakresu profilaktyki chorób nowotworowych, kierowane do mieszkańców powiatu pilskiego, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz nauczycieli. Zorganizowano dwa konkursy plastyczne dla szkół. Uczniom szkół podstawowych zaproponowano konkurs pod hasłem „O zdrowie dbamy - zasady profilaktyki znamy”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu plakatu, który promuje zasady zdrowego stylu życia, zapobiegające rozwojowi chorób nowotworowych.

Rycina 35. Prace laureatów I, II, III miejsca w konkursie „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”

Komisja konkursowa, wyłoniła laureatów konkursu: I miejsce zajęła praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Kaczorach, II miejsce praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej w Wyrzysku, III miejsce otrzymała praca uczennicy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile. Uczniów ze szkół ponadpodstawowych zaproszono do udziału w konkursie pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu ulotki, która zachęca kobiety do dbania o własne zdrowie i wykonywania badań profilaktycznych.

Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 12 prac z 4 szkół ponadpodstawowych. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajęła uczennica z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile, II miejsce otrzymała uczennica z I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej – Curie w Pile, III miejsce zajęła praca uczennicy z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile.

Rycina 36. Podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”

W dniu 23 października 2024 r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. Organizatorami wydarzenia byli: Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile, Stowarzyszenie Pilski Klub Amazonek oraz Zespół Szkół przy Teatralnej w Pile. W sali widowiskowej Regionalnego Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile odbyła się akademie okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas akademii zachęcano kobiety do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz promowano zasady Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem.

Rycina 37. Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi

W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonek i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 300 osób. Wszyscy uczestnicy obchodów po zakończeniu uroczystości w sali widowiskowej przeszli ulicami Piły w „Marszu Zdrowia”. Uczestnicy Marszu zachęcali mieszkańców Piły do profilaktyki – regularnego badania piersi. Uczniowie nieśli okolicznościowe transparenty, rozdawano ulotki informacyjne.

Rycina 38. Pileski „Marsz Zdrowia”

XI.3.5. Profilaktyka chorób zakaźnych

XI.3.5.1. Promocja szczepień ochronnych

W kwietniu 2024 roku realizowano wydarzenie Europejski Tydzień Szczepień. Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych, propagowanie ich jako najskuteczniejszej formy zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Zorganizowano Punkt informacyjny dla osób zainteresowanych problematyką szczepień w Galerii Handlowej IBI w Pile. W Punkcie można było uzyskać informację na temat szczepień obowiązkowych i zalecanych zgodnie z kalendarzem szczepień na 2024 rok. W Publicznym Przedszkolu Nr 3 w Pile zorganizowano stoisko informacyjne dla rodziców dzieci przedszkolnych. Rodzice byli informowani o trwającej akcji Europejski Tydzień Szczepień, otrzymywali grafikę - Program Szczepień Ochronnych w 2024 roku oraz ulotki na temat szczepień ochronnych, prowadzono poradnictwo. Dzieci towarzyszące rodzicom otrzymywały kolorowanki nawiązujące do wizyt u lekarza podczas szczepień.

Rycina 39. Punkty informacyjno – edukacyjne z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień 2024

Przeprowadzono 3 pogadanki na temat szczepień ochronnych dla uczniów z Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile oraz wykład dla kadry kierowniczej i brygadzystów w zakładzie pracy Ardagh Glass Poland Sp. z o.o. w Ujściu. Podczas spotkań omówiono korzyści płynące ze szczepień ochronnych, Program Szczepień Ochronnych i Zalecanych na rok 2024, szczepienia zalecane dla podróżujących. Przesłano informację o akcji oraz materiały edukacyjne do pomiotów leczniczych powiatu pilskiego /gabinety lekarzy rodzinnych, NZOZ, szpitale/, szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego i Akademii Nauk Stosowanych w Pile. Informacja o akcji została również przekazana do 10 redakcji lokalnych mediów.

We wrześniu 2024 rozpoczęto realizację Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkole. Celem programu było zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywołanymi przez wirusa brodawczaka ludzkiego. Przekazano informację o programie do szkół podstawowych powiatu pilskiego. Dyrektorzy szkół otrzymali także materiały edukacyjne opracowane przez Ministerstwo Zdrowia /Przewodnik dla rodziców i lekarzy – Jak rozmawiać z nastolatkami o szczepieniu przeciw HPV, Przewodnik po szczepieniach przeciw HPV dla rodziców nastolatków, Przewodnik dla dyrektorów szkół – organizacja szczepień przeciw HPV w szkołach, List Ministra Edukacji i Ministra Zdrowia dla rodziców i dyrektorów szkół/. Nawiązano współpracę z poradniami podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w celu organizacji szczepień w szkołach. Ogółem do programu przystąpiło 25 szkół podstawowych z terenu powiatu pilskiego. Prowadzono działania informacyjno - edukacyjne w ramach programu. Zorganizowano 6 narad z dyrektorami szkół podstawowych oraz szkolnymi koordynatorami programu, przeprowadzono 3 prelekcje dla 60 osób /uczestniczki szkoleń w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu, Delegatura w Pile, nauczyciele w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile/. Zorganizowano Punkt informacyjny podczas Konferencji „Zdrowa kobieta, zdrowy mężczyzna, zdrowa rodzina” organizowanej przez Starostwo Pilskie. W punkcie wyeksponowano materiały dotyczące programu, udzielano informacji na temat szczepień ochronnych, jakie są warunki przystąpienia do programu szczepień w szkole lub jak można zaszczepić dziecko poza szkołą.

XI.3.5.2. Inne działania z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Działania edukacyjne dotyczyły profilaktyki grypy i innych chorób infekcyjnych górnych dróg oddechowych oraz profilaktyki wszawicy. Przeprowadzono 3 pogadanki dla 54 dzieci z Publicznego Przedszkola Nr 2 w Pile. Omawiano podstawowe zasady higieny chroniące przed przenoszeniem chorób zakaźnych, dzieci wykonywały też tematyczne plakaty pod hasłem „Aby zdrowym być – trzeba ręce myć”. Zorganizowano prelekcję dla 62 uczniów Zespołu Szkół w Łobżenicy oraz prelekcję dla 30 uczniów z Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Terapii i Edukacji w Starej Łubiance. Podczas spotkań omawiano najczęstsze infekcje układu oddechowego, drogi przenoszenia wirusów oraz działania profilaktyczne tj. szczepienia ochronne, zachowywanie zasad higieny i budowanie odporności organizmu. Podczas akcji „Zimowisko 2024” przeprowadzono 9 spotkań w trakcie których omówiono tematykę profilaktyki zakażeń grypy i Covid –19, omawiano podstawowe zasady higieny. W spotkaniach wzięło udział 258 osób. Dzieci dowiadywały się jak dbać o higienę oraz jak zachowywać się podczas infekcji, gdy mają katar i kaszel. Zamieszczano na stronie

internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile informacje na temat profilaktyki grypy. Z okazji obchodów Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach zamieszczono informację i materiały Kampanii na stronie internetowej i portalu Facebook PSSE Piła. Informacja została także przesłana do podmiotów leczniczych na terenie powiatu pilskiego. Tematem przewodni Kampanii w 2024 r. było hasło „Edukuj. Wspieraj. Działaj teraz.”

Rycina 40. Plakaty „Superbakterie Oporniki - problem narastającej oporności na antybiotyki”

Zorganizowano w Publicznym Przedszkolu Nr 18 w Pile spotkanie edukacyjne z dziećmi na temat profilaktyki wszawicy. Podczas spotkania omawiano podstawowe zasady higieny ciała. Przeprowadzono prelekcję dla przedszkolnych koordynatorów promocji zdrowia. Poinformowano, jak należy zapobiegać rozprzestrzenianiu się wszawicy w przedszkolu oraz jak z nią walczyć. Zamieszczono informację na temat profilaktyki wszawicy na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

XI.3.6. Kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)

W roku 2024 realizowano dwie kampanie informacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA): Kampanię „Wybieraj bezpieczną żywność” pod nazwą #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie” oraz Kampanię pod nazwą „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”. Celem kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność” jest przekazanie naukowych faktów na temat żywności w jasny, dokładny i zrozumiały sposób. Promowane treści mają pomóc konsumentom w dokonywaniu przemyślanych wyborów dotyczących bezpieczeństwa spożywanej przez nich żywności. Adresatami kampanii są przede wszystkim mieszkańcy i mieszkanki Europy w wieku od 18 do 55 lat. Tematy kampanii to „Higiena żywności”, „Choroby przenoszone przez żywność” i „Suplementy diety”. Informację o kampanii wraz z projektami graficznymi plakatów i tematyczną infografiką przesłano do 69 placówek przedszkolnych i szkół podstawowych oraz 10 redakcji lokalnych mediów. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 5 punktów informacyjno-edukacyjne: punkt na Targowisku Miejskim Nr 1 w Pile w ramach obchodów Międzynarodowego

Dnia Bezpieczeństwa Żywności, punkt podczas Pikniku Wojskowego i innych służb mundurowych na lądowisku w Pile, podczas jubileuszu 100-lecia Lasów Państwowych „LAS na Wyspie”, punkt w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju na Pilskiej Wyspie i podczas Senioraliów 2024 na Stadionie Powiatowym w Pile. Z poradnictwa skorzystało 395 osób. W punktach udzielano informacji z zakresu bezpieczeństwa żywnościowego i uświadamiano, że dzięki nauce żywność dostępna na polskim rynku jest bezpieczna, prowadzono dystrybucję ulotek, zorganizowano ekspozycję plakatów „Suplementy to nie leki”, „Bezpieczeństwo żywności”. W punktach działania prowadzono przy współpracy pracowników Sekcji Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile. Głównym celem Kampanii „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania podkreśla, że zagrożenia mogą wynikać z przywożenia różnych roślin do Polski (szczególnie z krajów spoza UE). Informację o kampanii przesłano do 69 szkół i placówek przedszkolnych oraz 10 redakcji lokalnych mediów. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 4 punkty informacyjno-edukacyjne, informacji udzielono 330 osobom.

Rycina 41. Realizacja kampanii „Dbaj o zdrowie roślin”

Przeprowadzono 2 pogadanki podczas „Akcji Lato 2024”, podczas których dzieci czytały komiks „PESTY – Ninja - czyli historia pewnego szkodnika”. Na Pilskiej Wyspie przeprowadzono zajęcia plastyczne uświadamiające młodemu pokoleniu, że agrofagi mogą się przedostawać przez granice Europy na roślinach, które kupujemy do naszych domów i ogrodów, jeśli nie zostały sprawdzone i nie posiadają odpowiednich certyfikatów. Informacje wraz z materiałami kampanijnymi dwóch kampanii zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile, a na portalu społecznościowym Facebook opracowane infografiki oraz informacje z bieżących wydarzeń.

XI.3.7. Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych w tym środków zastępczych.

Głównym celem podejmowanych przedsięwzięć jest ograniczenie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz nadmiernego spożywania przez dzieci i młodzież napojów energetyzujących. Przeprowadzono prelekcję pt. „Żyję zdrowo- nałogom mówię nie” dla 150 uczniów zamieszkujących w bursie szkolnej Centrum Kształcenia „Nauka” Sp. z o.o. w Pile. Podczas spotkania przekazano uczniom informacje na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych i używek takich jak papierosy, alkohol i napoje energetyzujące. Młodzi ludzie mieli także możliwość założenia specjalnych okularów (alkogogli, narkogogli), które sprawiają, że świat wygląda podobnie jak po wypiciu alkoholu i spożyciu narkotyków. Ćwiczenia pokazały, jak zmieniają się nasze zmysły pod wpływem używek. W spotkaniu uczestniczyła przedstawicielka Komendy Powiatowej Policji w Pile. Zorganizowano 2 punkty informacyjno-edukacyjne. Jeden w ramach współpracy z Fundacją „Z sercem do pacjenta” w Powiatowym Centrum „Iskra” w Pile, udzielano poradnictwa z zakresu negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka i konsekwencji nadmiernego spożywania napojów energetyzujących, prowadzono ćwiczenia w alkogoglach. Działaniem objęto 95 osób, byli to uczniowie pilskich szkół ponadpodstawowych oraz emeryci i renciści. Drugi punkt zorganizowano na hali sportowej Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile podczas IV edycji turnieju „Sport zamiast uzależnień”. W punkcie wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne na temat nadmiernego spożywania napojów energetyzujących, szkodliwości palenia papierosów i nowatorskich produktów oraz spożywania alkoholu, narkotyków, środków zastępczych i innych nowych substancji psychoaktywnych, zachęcano uczestników do rozwiązywania przygotowanej „Krzyżówki profilaktycznej” i przeprowadzano ćwiczenia z użyciem alkogogli i narkogogli. Działaniem objęto 132 uczniów z 7 szkół ponadpodstawowych. Informacje na temat szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych zamieszczano na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile.

Rycina 42. Punkt informacyjno-edukacyjny podczas turnieju „Sport zamiast uzależnień”

XI.4. Inne przedsięwzięcia

Przeprowadzono 58 wizytacji. Podczas wizytacji dokonano 73 oceny stopnia realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

Tabela 29. Wizytacje przeprowadzone w roku 2023 i 2024

	Rok 2023	Rok 2024
Liczba wizytacji	93	58
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas”	19	9
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	4	4
Ocena realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	0	8
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	30	19
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	8	2
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	23	18
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	5	4
Ocena realizacji programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”	5	6
Ocena realizacji programu „Znamie! Znam je?”	0	3

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile - 17 kontroli.

XI.5. Współpraca PSSE w Pile z mediami:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Ukazały się 2 artykuły prasowe. Udzielono 2 wywiadów w TV oraz 2 wywiadów dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 11 pakietów informacyjnych. Na stronie internetowej i portalu społecznościowym Facebook PSSE w Pile zamieszczano informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile. Tematyka informacji:

- Informacje dotyczące grypy i promujące szczepienia ochronne.
- Ferie zimowe 2024: higiena na basenie, bez śniegu też można się dobrze bawić – promocja aktywności fizycznej, informacje z przeprowadzonych działań edukacyjnych.
- Zagrożenia zimowe – Jak przetrwać mrozy
- Sporty zimowe – aktywność fizyczna zimą.
- Raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub substancją psychoaktywną w Polsce za 2023 rok.
- Suplementy diety.
- Europejski Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy.
- Promocja szczepień przeciwko HPV.
- Drogi zakażenia i konsekwencje zdrowotne zakażenia wirusem HPV.
- #PowszechnyProgramSzczepieńHPV – Informacje o szczepieniu p/HPV, materiały dla szkół.

- Wzrost liczby zakażeń przenoszonych drogą płciową (STI) w Europie.
- Europejski Tydzień Szczepień.
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach i Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach.
- Informacje dotyczące profilaktyki chorób odkleszczowych.
- Uwaga na kleszcze! Kleszcze – Co zrobić gdy ukuł Cię kleszcz? Jak ustrzec się przed ukłuciem kleszcza?, Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) – infografika szczepienia.info.
- Kampania EFSA #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie” – Żywność i twoje zdrowie. Lokalna produkcja? Twój wybór, Bezpieczeństwo? Nasz priorytet. Materiały informacyjne i informacje z działań.
- Kampania EFSA #PlantHealth4Life – „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” - materiały informacyjne i informacje z działań.
- Kampania ogólnopolska „Mój pierwszy raz”, Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV i HCV 18-25.11.2024 r.
- Portal Diety NFZ.
- Styl życia czy choroba. Poznaj prawdę o otyłości. Film NFZ.
- Napoje energetyzujące – ich wpływ na zdrowie człowieka.
- Otyłość wśród dzieci.
- Choroby przenoszone przez żywność/salmonelloza
- Światowy Dzień Zdrowia 2024. XXIII Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia w Pile.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2024.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2024.
- Światowy Dzień AIDS 2024.
- Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS.
- Europejski Dzień Numeru 112.
- Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją.
- Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych.
- Zarazki na kuchennych ścierkach.
- Rusz się – podstawowe ćwiczenia przy pracy siedzącej.
- Lepsze i gorsze tłuszcze.
- Śniadanie do szkoły – co warto zapakować.
- Przechowywanie żywności: w lodówce czy w temperaturze pokojowej
- Informacje na temat radonu.
- Wszy głowowe jak z nimi walczyć?

- Korzystanie z fontann ulicznych.
- Serwis kąpieliskowy – informacja.
- Instrukcja pobierania próbek wody dla potrzeb własnych.
- Zapobieganie zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella – zalecenia dot. ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji.
- Bakterie Legionella sp. w instalacjach ciepłej wody opracowanie.
- Bezpieczne wakacje – Profilaktyka używek – nikotyna, narkotyki, alkohol.
- Akcja „Lato 2024” – informacje z działań edukacyjnych w placówkach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży oraz z punktów promocyjnych podczas wydarzeń plenerowych.
- Akcja edukacyjno-społeczna „Dzieci i młodzież edukują EKologicznie”.
- Strategie dla bezpieczeństwa i zdrowia w zautomatyzowanym świecie.
- Różowy październik – profilaktyka raka piersi, przypominamy o badaniach.
- Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi – 15.10.2024
- Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi 2024.
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2024”.
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS- wczoraj, dziś, jutro”.
- Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”.
- Wytyczne do pracy placówek oświatowo – wychowawczych w zakresie wychowania zdrowotnego i promocji zdrowia w roku szkolnym 2024/2025.
- Realizacja „Programu „Mamo, Tato co Wy na to?” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/.
- Realizacja programu przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” /wytyczne do programu, informacja z przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach programu/.
- Realizacja programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”
- Realizacja programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”
- Realizacja Projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem” / informacja nt. profilaktyki chorób odkleszczowych, repelenty, zajęcia edukacyjne/.
- Realizacja Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”.
- Realizacja projektu „Talerz Zdrowego Żywienia”.
- Realizacja Projektu edukacyjnego „Co kryją Twoje piersi?” /informacja ze szkoleń/.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.

- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu plastycznego „Myję zęby – moje odbicie w lustrze”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „O zdrowie dbamy – zasady profilaktyki znamy”.
- Regulamin i podsumowanie wojewódzkiego konkursu pt. „EKO jest LEPSZE!”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu na infografikę „Bądź Superbohaterem - Nie daj szansy AIDS!”.
- Konkurs dla dzieci przedszkolnych „Wiem co jem - jestem zdrowy, więc idę do szkoły” /etap muzyczny i etap plastyczny/.
- Ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”.
- Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych na terenie powiatu pilskiego w roku szkolnym 2023/2024.
- Ocena warunków sanitarno-higienicznych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w 2024 roku na terenie powiatu pilskiego.
- Ochrona zdrowia pracowników oczyszczalni ścieków ekspozowanych na czynniki biologiczne.

ZAKOŃCZENIE

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile znajdują się **3354** obiekty. W 2024 roku przeprowadzono łącznie: **3864** kontroli planowanych, rekontroli, kontroli doraźnych, wizytacji, w tym **1725** wywiadów epidemiologicznych. Pobrano łącznie **1412** próbek do badań laboratoryjnych (w tym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z kąpielisk, z instalacji wody ciepłej, środków spożywczych i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, produktów kosmetycznych, ludzkiego materiału biologicznego i skuteczności sterylizacji), wykonano **10587** badań i **29189** oznaczeń fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Za stwierdzone w trakcie kontroli sanitarnych uchybienia, nałożono **69** mandatów karnych na kwotę **15450** zł, ponadto nałożono **1** karę pieniężną na kwotę **3000** zł za udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości.

Ogółem wydano:

- **752** decyzje administracyjne, w tym 511 merytorycznych oraz 241 płatniczych;
- **534** postanowienia, w tym 20 na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy, 454 dotyczące uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji, 60 o nie rozstrzygnięciu sprawy w terminach przewidzianych w art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego;
- **123** opinie sanitarne, dotyczące m.in. przeprowadzenia imprez masowych, odbioru środka transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, odbioru obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie, zmian regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, stwierdzające zgodność wykonania obiektu budowlanego z przedstawioną dokumentacją, tj. projektem budowlanym, pomieszczeń przeznaczonych na aptekę ogólnodostępną, pomieszczeń przeznaczonych na niepubliczne przedszkola, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W 2024 roku przeprowadzono 32 postępowania w sprawie chorób zawodowych zakończone sporządzeniem karty oceny narażenia zawodowego. Wydano łącznie 19 decyzji w sprawie chorób

zawodowych, w tym 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie.

W ramach bieżącego nadzoru w 2024 roku wydano łącznie **652** oceny jakości wody, w tym 579 orzeczeń jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 8 ocen jakości wody z kąpielisk, 38 ocen jakości wody na pływalniach oraz 27 ocen wody pobranej z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella.

W sezonie letnim na terenie powiatu pilskiego funkcjonowały 2 kąpieliska - „Płotki” i „Piaszczyste”. Łącznie zbadano 8 próbek wody z kąpielisk: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem pobrano 2 próbki, w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie pobrano 6 próbek. W trakcie trwania sezonu kąpielowego wydano łącznie 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność do kąpieli z wyżej wymienionych akwenów wodnych.

Powiat pilski uczestniczył w Powszechnym programie szczepień przeciwko HPV (Human Papilloma Virus) - ludzkiemu wirusowi brodawczaka, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn. Od 1 września 2024 r. szczepienia w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV dostępne są dla **osób po ukończeniu 9-go roku życia**. Wiek po ukończeniu 9-go roku życia do ukończenia 14-go roku życia uważany jest optymalny do szczepienia HPV, ponieważ umożliwia on wykonanie szczepienia zanim dojdzie do zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego. Powszechny program bezpłatnych szczepień przeciwko HPV, organizują Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Edukacji Narodowej wspólnie z lokalnymi placówkami Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Powiatowymi Stacjami Sanitarno - Epidemiologicznymi oraz dyrektorami szkół. W powiecie pilskim w programie wzięło udział **25** szkół, łączna ilość dzieci zapisanych na szczepienia wynosiła **757** dzieci.

W trakcie wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano 47 turnusów zimowego i letniego wypoczynku, poza działaniami kontrolnymi prowadzono działania informacyjno - edukacyjne w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, brano również udział w akcjach profilaktycznych skierowanych do mieszkańców powiatu. W trakcie spotkań omawiano: zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie oraz w mieście, zasady postępowania w czasie upałów a także profilaktykę chorób odkleszczowych, zasady zdrowego odżywiania i profilaktykę higieny jamy ustnej, profilaktykę zakażeń wirusem HIV. Prowadzono poradnictwo zdrowotne i dystrybucję materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki) na temat szkodliwości palenia tytoniu, bezpiecznego opalania, profilaktyki chorób odkleszczowych, higieny jamy ustnej, bezpiecznego grzybobrania. W trakcie letniego wypoczynku na portalu społecznościowym PSSE - Facebook zamieszczano informacje na temat bezpiecznego wypoczynku oraz relacje z wykonanych działań kontrolnych i edukacyjno-informacyjnych. Działania edukacyjne – informacyjne

przeprowadzano wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile. W prezentowanym okresie do PPIS wpłynęło 77 wniosków rozpatrywanych jako interwencje, z czego 12 przekazano zgodnie z kompetencjami właściwym rzeczowo organom.

Tabela 30. Porównanie prowadzonych działań w latach 2023 i 2024

Działanie	2023	2024
Kontrole sanitarne	3550	3864
Pobrane próbki	1421	1412
Badania ogółem	9429	10587
Decyzje	789	752
Postanowienia	171	534
Opinie sanitarne	165	123
Tytuły wykonawcze	9	13
Mandaty / kwota	68/ 13500 zł	69/ 15450 zł

Reasumując, stan sanitarny powiatu pilskiego przedstawia się następująco:

1. Wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano łącznie 1737 zakażeń i chorób zakaźnych (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 162 pokąsania przez zwierzęta (2023 r. - 1427 zakażeń i chorób zakaźnych - bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2, i 145 pokąsań). Na wzrost liczby zakażeń i chorób zakaźnych w 2024 r. zasadniczy wpływ miała ilość zgłoszonych zachorowań na krztusiec, grypę i zakażeń RSV.
2. Liczba dzieci nieszczepionych, widniejących w rejestrze PSSE w Pile, wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 106 dzieci (według stanu na dzień 31.12.2023 r. - 59); liczba rodziców i opiekunów prawnych małoletnich dzieci nie wykonujących obowiązkowych szczepień ochronnych wynosiła 121 osób (2023 r. - 68). Nastąpił znaczny wzrost niewyszczepionych dzieci w porównaniu do 2023 roku.
3. W związku z prowadzonymi działaniami w stosunku do osób uchylających się od obowiązkowych szczepień, PPIS w Pile wydał: 62 wezwania do dobrowolnego wykonania obowiązku, 67 upomnień w związku z niepodjęciem obowiązku szczepień ochronnych, 13 tytułów wykonawczych dotyczących egzekucji niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych.
4. W 2024r. zgłoszono 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), w tym 1 NOP zakwalifikowany jako poważny oraz 5 odczynów o charakterze łagodnym (2023 r. - 1 NOP).
5. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się pogorszenie stanu sanitarnego obiektów w stosunku do roku 2023.

6. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
7. Obiekty użyteczności publicznej i podmioty wykonujące działalność leczniczą utrzymywane są w dobrym stanie sanitarnym.
8. Ze względu iż Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór bieżący zarówno nad środowiskiem pracy jak i nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów, ewidencja zakładów została podzielona na dwie części. Łącznie do ewidencji zakładów (środowisko pracy i chemikalia) wpisanych jest 535 obiektów. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan ilościowy nadzorowanych obiektów zwiększył się (2023r. – 516).
9. Ilość zakładów, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) jest taka sama jak w roku 2023 i wynosi 66 zakładów. Zmalała ilość osób pracujących w przekroczeniach z 1056 pracowników w roku 2023 do 913 pracowników w roku 2024, głównie za sprawą zmniejszenia ilości osób narażonych na ponad normatywny hałas. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w przekroczeniach normatywu higienicznego, tak jak w latach ubiegłych, jest hałas.
10. Nastąpił wzrost ilości zakładów, w których pracownicy są narażeni na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze, od 113 w roku 2023 do 147 w roku 2024. Wzrost liczby zakładów w ewidencji spowodowany został m.in. dodaniem do ewidencji zakładów, w których w środowisku pracy występują czynniki reprotoksyczne oraz procesy o działaniu rakotwórczym i mutagennym.
11. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych chemikaliów.
12. W 2024 roku w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Na podniesienie standardu technicznego obiektów oraz poprawę higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają działania podejmowane dzięki regularnym kontrolom Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemicznej.
2. Wzmoczenie nadzoru nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień;
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych;
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
 - oceną znakowania środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych;
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych;
 - wdrażaniem systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywnościowych;
 - nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - nad importem/eksportem żywności z i do krajów trzecich;
 - wzmoczeniem nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych i kosmetyków w obrocie bezpośrednim jak i za pomocą stron internetowych;
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych (najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia);
 - pozostałymi obiektami użyteczności publicznej;
 - warunkami nauki, pracy i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
 - kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji;

- udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów;
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.